SEBASTIAN SIFFT

CÂINELE IUBIRII

ebook
EDITURA LITERA

821.135.1
scriitori
români
contemporani

SEBASTIAN SIFFT

CÂINELE IUBIRII

Serie coordonată de Andreea Răsuceanu

© HUMANITAS, 2018 (ediţia digitală)

ISBN: 978-973-50-6080-0 (epub)

EDITURA HUMANITAS
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 021.311.23.30

Balerinele au chiloţi albi

Lumea este tot ce se întâmplă.
Ludwig Wittgenstein

Electricity is fiction.
Blixa Bargeld

1

Şi i-a spus:

Gata, ajunge!

Aşa i-a spus.

El stătea în fotoliul cu tapiţerie roşie – un pic zgrunţuroasă, poate de la trecerea timpului, poate de la textura materialului – cu arcurile din ce în ce mai slăbite, care scoteau sunete din ce în ce mai puternice atunci când încerca să se mute de pe o parte pe alta, să-şi tragă oasele – cum obişnuia să spună, dacă reuşea să mai spună ceva –, în fotoliul acesta îi amorţise din nou piciorul stâng, iar cel drept, pe care şi-l pusese, ca de obicei, cu greu, peste celălalt, a încetat dintr-odată să se mai mişte sau să se mai bălăngăne sau să se mai hâţâne, bălăbăne, clatine, legene, ţopăie, danseze, hai, repetă şi tu: *hâţâne, bălăbăne, clatine, legene, ţopăie, danseze* (corpul, întreg, la fel), oricum, în acea clipă toate lucrurile şi obiectele din casă au amuţit, şi-au ţinut răsuflarea, iar geamurile, abia dezgheţate de vântul cald al primei zile de aprilie, nu au mai trosnit, şi nici pe sub uşile de placaj nu a mai şuierat curentul slab care aerisea încăperile văruite în galben, vântul care ducea mirosurile dintr-o cameră într-alta, mirosurile de la bucătărie (supă de pui, sărmăluţe în foi de viţă, *hai la masă!*, fum de ţigară amestecat cu oţet), mirosurile din dormitor (câteva băşini stinse, medicamente), mirosurile din cea de-a treia cameră, până acum zece ani *camera mea,* de unu-doi-trei- patru paşi, o suprafaţă intimă.

Descriere:

Am mutat aici fotoliul (moale şi adânc). L-am sprijinit, gol, de perete. Am dat jos *carucuboi,* am

pus un poster în locul lui. Am ordonat cărţile în bibliotecă: pe unele le-am aruncat, pe altele le-am ascuns în debara. Nu, nu respir. Liniştea se ridică precum un fir de praf.

Acum miroase puternic a parfum.

Aici va exista, de acum înainte, o înţelegere tacită: nu mai vorbim despre *asta*. Şi un soi de putere inepuizabilă care ţi se cere. O forţă străină (încă o *datorie).*

(Căci cine se teme, viaţa şi-o va pierde.)

Dar:

Mai avem pastile. În fiecare zi le facem inventarul: una mie, una ţie. Aşa mai câştigăm timp. Şi răbdare. Uneori şi speranţă.

Se spune despre noi că suntem singuri şi că nu suntem vii. Asta se spune despre noi. Am pus uşă nouă, cu vizor. Nu sună nimeni. Din când în când ne mai aruncăm un ochi, poate. Am îmbătrânit amândoi lângă el. La un moment dat, vom înţelege, însă atunci va fi prea târziu. Pentru că asta ne va lua viaţa.

Toată viaţa.

Huuuuuu… şuieră ea, mama mea, au trecut ani buni, douăzeci la număr, dacă numărătoarea asta va fi corectă, douăzeci de ani în care am aşteptat ca el să se ridice odată din fotoliul acela şi să meargă, pur şi simplu să meargă: drept, mândru.

Omeneşte, adică.

În seara aceea, când ziua tuturor proştilor era pe sfârşite, el, tăuraşul, ar fi vrut să-şi dreagă puţin vocea, a horcăit, aşadar, însă nu oricum, nu, nu era suficient să tragă puternic aer în piept pentru ca apoi aerul acela, încălzit, să erupă cu zgomot, atingând palatinul, curăţând traheea, eliberând bronhiile, nu, horcăitul a venit în calupuri de tuse scurtă şi a fost urmat de o scuturătură puternică a capului, ca şi cum ar fi înghiţit puţin mai devreme o lămâie, întreagă. Mâinile i-au fluturat aiurea, în aer. Lăsate apoi pe lângă corp, mâinile i s-au lipit

de picioare şi l-au alcătuit din nou, ca un om de cuburi lego, pe el, tatăl meu.

Viu.

Să-i spun pe nume: Filip.

Va fi o noapte grea. Ea, mama mea, întinsese încă de la amiază canapeaua-pat pe care o cumpăraseră, demult şi împreună, printr-o mică şmecherie pe care ea, mama mea,

să-i spun pe nume: Ana,

o făcuse cu ani buni în urmă, când încă erau tineri şi speranţa îi bântuia pe amândoi, o şmecherie pusă minuţios la cale, iat-o: se întâmplase ca în orăşelul acesta de pe malul Borcei *să se bage* canapele ruseşti şi portocale din Irak şi, dintr-odată, lumea înviase şi se aliniaseră toţi, unul în spatele celuilalt, să *prindă*, să aibă (ce dacă mai aveau!), ca şi cum ar fi acumulat virtuţi, nu obiecte, dar şmecheria nu era asta, nu, pentru că *asta* era pe-atunci, 1977, *şmecheria destinului*, se mai întâmplă! – cum se zice. Nu: adevărata şmecherie era aceea că Ana, o femeie descurcăreaţă, ambiţioasă şi contabilă, care îmi va număra, în curând, oasele – *să fie tot, să fie întreg!* – a numărat mai întâi realizările Cooperativei Munca, în ale cărei magazine de desfacere import–export stăteau, de câteva zile, canapelele ruseşti şi portocalele irakiene – o *pilă*, o cunoştinţă, şi rândurile orăşenilor au fost rupte pentru ca sufrageria lor, a lui mamaşitata, să fie mobilată înaintea tuturor.

(Au desfăcut o portocală. Pereţii ardeau de căldură. S-au culcat pe jos.)

Ca de multe ori în viaţă, o schimbare a mobilei aduce cu sine o bucurie, o stare-de-bine care, între doi oameni tineri, se transformă în dragoste, şi dragostea face fruct, iar acolo, pe canapeaua aceea, fructul dragostei lor s-a copt: *şi a fost tot, a fost întreg*.

Filip avea o sută de kile, era mare-cât-un-taur, avea să spună Ana ieri, când îl ridica în braţe şi-l aşeza (cum putea) pe canapea, era *atât* de mare şi *atât* de puternic! – iar Ana, ea, un ţâr de femeie, cu părul creţ şi faţa îngustă şi măslinie, îl lua pe-atunci altfel în braţe – îşi amintea –, nici măcar nu îl putea cuprinde *(atât* de mare era el, *atât* de mică eram eu! – zicea), uneori se lăsa pur şi simplu să cadă pe pieptul lui, imaginându-şi o scenă (aceea!) dintr-un film alb-negru, cu pelicula zgâriată, şi auzind (chiar şi acum, când îi trage chiloţii) bârâitul intermitent al aparatului de proiecţie şi foşnetul pantalonilor lui de stofă aspră (elev-militar), atunci când s-a aşezat pe ascuns lângă ea, în sala întunecoasă a cinematografului, în ecoul limpede şi rusesc şi, privind-o, a încercat să o convingă din ochi să nu mai plângă, dragostea neîmpărtăşită nu există decât în cărţi, iar cărţile nu sunt viaţă, cărţile şi filmele există pentru ca în viaţă să nu se întâmple ceea ce se întâmplă în ele – asta ar fi vrut să-i spună din ochi, el, Filip, dacă ea, Ana, într-adevăr, ar fi plâns.

Momentul acesta şi-l vor fi amintit amândoi (dar nu împreună), aseară, sau ieri, sau nici nu mai ştiu când, totuşi aseară, să spunem, după ce cu greu, aproape gâfâind, l-a ridicat încă o dată din fotoliu, l-a prins pe după umeri şi pe sub picioare, şi-a strâns palmele-n pumni pentru o mai bună stabilitate, a făcut *huuu,* iar el, Filip, tatăl meu, şi-a întins mâna pe după umerii ei, remarcându-i poate, atât cât mai putea, venele încordate ale gâtului ei, Ana, mama mea, şi cartilagiile ieşite mult în afară, aproape străpungându-i pielea cândva netedă şi bine întinsă. A încercat să-i spună ceva, aproape orice, să-i zâmbească (el, Filip), însă ea (Ana), puternică acum ca un taur, ca un nicu-vlad, s-a opintit şi, pe măsură ce spinarea arcuită i se îndrepta, el era ridicat în aer şi purtat pe braţe câţiva metri mai încolo, metri buni, cât pentru o

grădină de flori din spatele casei, pentru a fi aşezat pe canapeaua abia întinsă, pentru el,

Filip, dragostea.

Ana obişnuia să spună că dragostea *e găsită* sau *e pierdută,* însă pentru noi, cei care am aşteptat douăzeci de ani, dragostea e *aşternută*. Peste ei doi *s-a aşternut* dragostea asta (Filip + Ana = LOVE aş fi scris pe toate zidurile dacă aş fi fost talentat la graffiti, şi i-aş fi desenat pe amândoi, goi, pe malul nisipos al Borcei, fiecare cu câte o păpădie în fund, plimbându-se de mână, Ana lăsându-şi capul pe umărul lui, de fapt pe braţul lui, pentru că el e înalt, ea e mică: se sărută şi, dintr-odată, firele de păpădie se împrăştie, plutesc în aer şi dansează în jurul lor: li se lipesc de piele, pielea lor străluceşte.

E cald.)

S-a *aşternut,* aşadar, dragostea peste mamaşitata, şi a venit mai simplu decât s-ar fi aşteptat toată lumea, a venit fără strigăte şi chiuituri de bucurie, fără nuntă şi fără rochie albă, dar în uniformă militară şi în urma câtorva scrisori îngrijite şi semnate cu majusculă de către tânărul acela, Filip, dragostea, U.M. 0040, a venit aşa:

Părul tatălui meu tânăr, dat după ureche, şi tatăl mare stând la pândă, pe după gardul din araci, să n-o ia oricum pe fata lui, balerina lui, ochiul lui, ultimul, pe celălalt îl lăsase undeva într-un lagăr în timpul războiului şi nu-i simţise lipsa decât atunci când s-a născut *fata lui*, *balerina lui*, cum îi plăcea să o alinte în gând, după câteva guri de ţuică de coacăze, şi ar fi vrut să o vadă cu toţi ochii, dar nu mai era tot, nu mai era întreg, ochiul îi fusese scos de soldatul neamţ, 1941, şi de atunci a privit numai cu coada ochiului, şi de-atunci a ştiut:

Nu mai era teamă în ochiul lui, doar dragoste:

pentru băiatul acela îmbrăcat în uniforma de cadet, uniforma omului nou, şi pentru *fata lui*, *balerina lui*: un geamantan cu un covor, o plapumă

şi două perne abia umplute aseară cu puf de gâscă, strâns de la vecini, de la ţigani, adunat de pe unde s-a putut, bucurie mare a fost, dar şi trudă, şi troc, şi:

să plece, să se ducă… cu el:

Omul nou.
I-au spus pe nume: Filip.
Viitor tataur.
Ea, Ana.

A fost aşa:

S-au strâns cu toţii în curtea lui Visopol, pe vremuri fotograf al celor întorşi de pe front, al lui tata mare, din profil, cu ochiul-bun privind fix la cameră şi ochiul-celălalt ascuns după o perdea de umbră, lucrată cu măiestrie de un nor ce tocmai se lăsase şi care semăna atât de bine cu praful ridicat atunci, 1941-vara, vara-în-care-trenul-marfar-sosise-de-la-Iaşi, neanunţat, în gara Călăraşi, chiar în momentul în care el, tatăl mare,

să-i spun pe nume: Tase,

trăgea încă un gât scurt de ţuică în cârciuma lui Moşe, acolo, pe malul drept al Borcei. Era cald şi Tase îşi suflecase mânecile de la cămaşă pentru încă o partidă de table – „între prieteni nu există victorie, vorba ta, Moşe, nu-i aşa? Slabă ţuica asta, slabă, slabă“, dar Moşe a tăcut pentru că întreaga scenă a fost scurtă: praf pe străzile desfundate, praf în gură, printre dinţi, păhăruţul tremurând pe masă, Moşe se ridică şi spune: „E doar *marţi.*“ Tase repetă: *şase-şase,* iar trenul cu uşile ruginite şi ferecate taie câmpia, Moşe şopteşte: „Fugi!“ (de fapt urla), Tase, din nou: „Nu e *marţi,* e *şase-şase*“; ia o gură de ţuică şi, ridicându-şi ochii din ochii zarurilor, a văzut:

mai întâi, peste umărul lăsat al lui Moşe, curcanul din fundul curţii lovindu-se cu capul de pământ şi, mai departe, peste gard, pe uliţă, o siluetă alergând în praf, o gâlmă de om cu două

mâini şi două picioare, striga gâlma: „I-au adus claie peste grămadă, morţi peste vii!“

„Fugi!“ se mai răsti încă o dată Moşe, răsturnându-i paharul.

Fugi!

S-au adunat la bătrânul Visopol, aşadar, care văzuse multe, nefiind nevoit să iasă din atelierul lui – camera de fotografiat nu închide niciodată, ca un om, ochii, în faţa lucrurilor care nu pot fi văzute (din frică? din neputinţă?), nu, camera nu-i închide decât pentru a-i deschide din nou, după câteva fracţiuni de secundă, memorând, în folosul oamenilor, pentru a-i ajuta, până la urmă, să nu uite, deşi de multe ori uitarea vindecă – s-au aliniat atunci unul lângă altul, în curte, sub soare (încă nimic nou!),

să le spun pe nume:

Lala (bulgăroaică şi frumoasă, trecută de mână de partea cealaltă a Cadrilaterului chiar înainte de prima rafală de puşcă), Tase (sărac cu duhul şi stăpân peste două capre, bombănind ceva), Ana (ar fi fost nevoie doar să se ridice ferm, pe *poante*, să gliseze şi să-şi încrucişeze picioarele – asta se întâmpla cu o săptămână în urmă –, să-şi rotească de două ori trupul în jurul propriului ax, cu capul rămânând mereu în urma orbitei, şi să zâmbească, pentru ca această fotografie, pe spatele căreia va scrie imediat, la un clic şi într-un cuvânt, *mamaşitata 1968*, să nu fi fost niciodată făcută), următorul era Filip (privind debusolat şi mirat scena; drept; mâinile pe lângă corp), iar la stânga şi ultimul apărea, totuşi, Herman, sau jumătate din el (fost şofer pe Pobedă şi orfan de la vârsta când nodurile de la şireturi sunt cel mai important lucru în viaţă, aşa zicea).

Pe Herman l-au aşezat cum au putut pe un scaun, părea ca trezit din somn, dis-de-dimineaţă, când omul orbecăie între lumi, neştiind pe care să o aleagă, *lucraseră* cu toţii (mai puţin Filip, care

îşi privea, amuţit, tatăl), unul îl prinsese de picioare, altul îi ţinuse capul, cu greu, pentru că îi fugea când într-o parte, când într-alta, iar Tase, încercând să urmărească scena cu ochiul-bun, era nevoit să-şi întoarcă de tot capul, ca într-un *nu* subtil pe care îl păstra în zâmbetul scurt din colţul buzelor, e greu, spuse Visopol, să prinzi un om în mişcare cu aparatul ăsta, e foarte greu.

S-au chinuit toţi să îl ţină pe Herman, până la urmă i-au scos şireturile şi l-au legat cu ele de scaun, pe sub mâini, peste glezne, atât cât aparatul să facă *clic-clac* şi el, Filip, să o sărute pe ea, Ana, iar Herman, de acolo, din scaunul lui, să-şi mai ţuguie încă o dată buzele *tz-tz-tz,* şi să-l privească,

la fel cum îl privise atunci, nu demult:

Când Filip a împlinit 18 ani, l-a aşteptat să iasă de la acelaşi Visopol şi l-a condus până la gară, pentru ca acolo să îl îmbrăţişeze şi să-i dea de înţeles că e mai bine aşa: să plece, să se ducă! E mai bine nu numai pentru el, ba pentru toată lumea. Herman i-a vorbit (ploaia măruntă lovea parbrizul Pobedei) despre sfârşitul lumii şi semnele lui, despre răul mare şi răul mic, despre cum plecarea părinţilor lui l-a ajutat şi pe el să ia, până la urmă, cea mai bună decizie: Cred că acum e momentul să îţi dezvălui adevăratele motive pentru care am ajuns aici, îi spuse Herman. Deşi sunt cosmopolit, un om citit, civilizat şi emancipat care, imediat după decesul prematur al lui Valentin Frank von Frankenstein, la 1651 Anno Domini, un an obişnuit, început într-o duminică, a fost numit succesor la primăria Hermannstadtului (iată drept dovadă EPITAPHIVM-ul meu de pe piatra funerară, sculptată cu migală de artiştii Elias Nicolai şi Sigismund Möss, într-o singură după-amiază, după ce au avut o lungă conversaţie cu soţia mea – în casa noastră din Großartiges Quadrat 11 –, iar aceasta, deşi îndurerată în urma pierderii mele, a reuşit să le dea ultimele indicaţii, să scrie pe o bucată de hârtie cerată aceste cuvinte,

ultimele se pare, pentru ca apoi să supravegheze îndeaproape cioplirea lor în lespede), ei bine, cu toate astea, am spus nu.

De două ori.

Apăruse pe-atunci, adus de negustorii olandezi care încă mai încercau să pătrundă în răsărit, un obiect vestimentar destul de ciudat, îl numeau *cravată*, după cum îl numiseră cândva francezii, cu toate că şi aceştia, la rândul lor, l-au împrumutat (cum altfel?) de la mercenarii croaţi ajunşi în Franţa în timpul războiului. Sunt convins că, în bunătatea ei, soţia mea m-a înveşmântat în cel mai frumos costum de catifea albastră, cu fir argintiu pe manşete şi cu pantofii bine lustruiţi pe bombeul lor aurit, mi-a aranjat cum se cuvine unghiile de la mâini şi de la picioare, mi-a pieptănat părul şi mi-a scuturat peruca albă, m-a aşezat cu faţa în sus şi mi-a împreunat mâinile pe piept (unde ţin şi acum însemnele Cibinului), însă de ce a trebuit să-mi înnoade sub bărbie acest obiect straniu şi foarte colorat, nu ştiu. Femei? Cochetărie muierească? Mai târziu, când ciuma a lovit târgul vecin, Medwesch, îţi spun ca un bun administrator al regiunii că, din 225 de plătitori de impozite, abia dacă au mai rămas 50 de amărâţi, pe care i-am scutit până la urmă, ba mai mult, i-am ajutat să-şi refacă micile bresle şi, pentru ca lucrurile să nu se uite, am hotărât înfiinţarea unei tipografii – mărturisesc, spre ruşinea mea, că abia la trei sute de ani de când *Herrn* Gutenberg inventase maşinăria aia, însă cam în acelaşi timp în care *Herrn* Müller descoperea elementul chimic numit *teluriu,* deci… Era pe-atunci anul 1771 şi, crede-mă, lumea era pe sfârşite. Hermannstadt se putea totuşi mândri deja cu primul experiment cu rachete din lume şi cu primul paratrăsnet din lume. Cu toate astea, nici un ofiţer SS nu m-a putut convinge să mă înrolez. Am preferat să fug. Acum, tu nu fugi! Sfârşitul lumii a trecut. Dar am să-ţi scriu despre asta – i-a spus Herman şi a privit în jos.

I-a aranjat cravata.
L-a sărutat pe obraz şi i-a deschis portiera.
A răsuflat uşurat: *huuuuu…*

2

Huuu…

Ana şi-a apropiat buzele de fruntea lui Filip, având grijă să-i evite crenelul roşiatic pe care cascheta aceea (locotenent-colonel), purtată atâţia ani, i-l săpase pe frunte, şi-a scuturat braţele încordate, şi le-a scuturat bine de tot, în genunchi, lângă el: nu mai dormeau de mult împreună, nu mai era loc de mult pentru ei doi în acelaşi pat, altfel nopţile ar fi devenit lungi şi albe, acolo, în patul transformat de spasmele lui într-o barcă pe un ocean, în furtuna provocată de mişcările involuntare ale mâinilor şi ale picioarelor şi, nu de puţine ori, de ţipete scurte care pătrundeau drept în carnea celuilalt, schilodindu-l. Ca în fiecare seară, de ani buni încoace, i-a mai numărat încă o dată pastilele, două pilule (cele lunguieţe şi galbene) pentru rigiditate, alte trei (cele albastre, tăiate de o dungă) pentru maicadomnului – delirul va fi întotdeauna asociat cu o experienţă religioasă, citise ea într-un almanah obscur: tăuraşul trebuie potolit, corniţele lui trebuie tocite şi răsuflarea agitată trebuie stinsă, iar pastilele acestea, toate, împreună, reuşeau să o facă, ba chiar, uneori, reuşeau să îl odihnească, chiar şi pentru numai câteva ore, bune, am spune, mulţumiţi că, dintr-odată, timpul devenea al nostru, la fel şi visul, şi somnul.

În apartamentul acesta de trei camere am dormit cu toţii acelaşi somn, am visat împreună acelaşi vis, un vis pe care, de atunci, îl tot repovestesc, pentru că de atunci nu am mai închis *bine* ochii, de atunci îl păzim, îl supraveghem.

Din dragoste.

Din datorie.

Până azi.

3

Dimineaţa o priveam. Avea întotdeauna un machiaj discret. Buzele i se plimbau încet pe batonul de ruj. Printre pleoapele mele întredeschise, Ana părea o fiinţă slabă şi palidă care umbla prin casă, în vârful picioarelor, pregătindu-se să meargă la serviciu. Lumea mea era pe-atunci un inventar infinit, un caleidoscop care se rotea şi nu se oprea niciodată. Lumea mea era o călătorie în dulapul perfect aranjat al Anei: ciorapii transparenţi, bluzele sobre sau pestriţe, fustele, rochiile, pantalonii, *alendeloanele,* căciulile, mai ales căciula aceea sidefie, din blană de vulpe polară, cu care a venit într-o după-amiază acasă, iar tatăl meu şi-a trecut scurt vârfurile degetelor prin puful ei şi, mimând o tandreţe oarecare, a spus „ooof-ce-căcat!“, şi-a pus-o pe cap, i-a întors spatele şi s-a lăsat greu în fotoliu, pentru că gluma tocmai se terminase, şi el era cel care o terminase.

Priveam uneori pantofii Anei, nu multe perechi, toate negre, şi cizmele care iarna îi acopereau piciorul până la genunchi, trecute pe sub fusta de fetru bleumarin pe care o adora şi o asorta întotdeauna cu o cămaşă albă, cu revere lungi, brodate cu flori dintr-o aţă lucioasă, strălucitoare. Deasupra şi-a pus deja paltonul crem, al cărui cordon l-a înfăşurat de două ori de-a lungul taliei şi l-a legat cu un nod în partea stângă, puţin peste coapsă, iar în timp ce străbate coridorul lung care leagă cele trei camere ale apartamentului şi se îndreaptă către bucătărie, s-a gândit că o va înţepa inima însă a dat din mână, şi-atunci şi gândul, şi inima au dispărut. În sufragerie, tataurul îşi lustruia cizmele, înalte şi negre, din piele de porc.

Purta în ziua aceea pantalonii gri-închis, strânşi la glezne, bufanţi, cu o vipuşcă roşie, subţire, pe laterală, care-l făceau uneori să semene cu un clovn. Îşi băgase o mână până la cot în cizmă şi, din când în când, horcăia şi trăgea adânc din gât, apoi scuipa pe bombeu. În mâna cealaltă ţinea o bucată de cârpă catifelată pe care, cu mişcări circulare, o folosea ca să cureţe pielea zbârcită. Când a trecut pe lângă el, Ana i-a amintit, fără să îl privească, şoptind doar printre buze, că avea totuşi o cămaşă nouă în dulap, atât a spus, iar tataurul a făcut „hmm, îhî“, şi-a tras o cizmă pe picior şi, când a reuşit cu greu să o tragă şi pe cealaltă, s-a ridicat dintr-odată pe vârfuri, mâinile i s-au lipit de corp, cu palmele drepte, pe lângă pulpa piciorului, cu unghiile bine tăiate şi curăţate, pieptul i s-a umflat, şi-a luat avânt şi capul i s-a dat pe spate doar atât cât linia frunţii să nu fie aliniată cu cea a bărbiei sale un pic ascuţite. Când a aterizat şi şi-a lovit cu putere călcâiele unul de altul, zgomotul tocurilor grele, de lemn, ţintuite cu placheuri de oţel, a făcut-o pe Ana să tresară speriată şi să scape din mână poşeta din care s-au vărsat, pe mocheta din hol: rujul, oglinjoara pătrată, cu argintul sărit pe margini, pieptănul cu dinţi groşi, câteva monede de aluminiu pe a căror pajură abia se mai putea distinge cifra 5 deasupra cuvântului „lei“ şi a spicelor de grâu care o înconjurau simetric, un toc vechi de ochelari, cusut dintr-o bucată de muşama ieftină şi roşie, o pensetă, o fotografie (în care eu, *puiul mamei tot şi întreg,* stăteam în curul gol pe o canapea din lemn greu, de nuc, acoperită cu o cuvertură înflorată şi priveam cumva înspre colţul din stânga sus); un rând de chei agăţate de un inel din sârmă tare, o sacoşă din pânză neagră, cu baretele subţiate, un trifoi cu patru foi, stafidit între două coli dictando şi ascuns într-un mic buzunar interior, nici ea nu ştia de ce îl ţine, pentru că, înainte de toate, credea mai mult în muncă decât în noroc („pentru că norocul este de mai multe feluri,

dar munca numai una!“, spunea), un flacon de extraverale pe care le folosea atunci când, în urma avansurilor lui, din ce în ce mai rare totuşi, inima începea să-i bată sacadat, iar plămânii să i se umfle şi capul să i se inunde încet-încet de o pâclă ce nu putea fi îndepărtată decât de pastila aceea care mirosea foarte puternic şi pe care ştiam că abia a înghiţit-o pentru că mereu venea să mă sărute după aceea; şi o altă fotografie, am mai spus: ar fi trebuit doar să se ridice ferm, *pe poante*, să gliseze şi, încrucişându-şi picioarele, să-şi rotească de două ori trupul în jurul propriului ax, cu capul rămânând mereu în urma orbitei, şi să zâmbească, pentru ca acea fotografie, pe al cărei spate scrisese, într-un cuvânt, *mamaşitata1968,* să nu fi fost niciodată făcută.

A prins-o între degete, a băgat-o grăbită în poşetă şi a întors puţin capul, cu teamă, ca nu cumva să fi fost văzută.

Uniforma lui albastră, de gală, nu a mai făcut-o să se înfioare ca atunci când, după o primăvară şi o vară de corespondenţă prin care el, tăuraşul, fie îşi exprima regretul de a nu fi împreună – *Aş vrea să vezi o dată acest muzeu (odată, cu mine* – completase el, neştiind forma corectă), *dar timpul nu e trecut. Totuşi, pe aceste considerente îţi trimit ilustrata aceasta*, fie încerca o tandreţe pe un singur rând: *Pentru că timpul este destul de răcoros, un salut cald te va încălzi, nu prea bine, dar totuşi…* – fie îi lăsa doar puţin să priceapă de ce este atât de important să fie departe şi îi dădea de înţeles că, deşi este prins în mijlocul unor evenimente însemnate, totuşi – *mi-e greu fără tine. Am ajuns, şi mâine ne vom apuca de lucru. Sunt foarte mulţi cei pe care încercăm să îi convingem, prea mulţi. Mi-ar fi plăcut atât de mult să adorm seara din nou lângă tine şi să mă trezesc dimineaţa îmbrăţişându-te* – el, tataurul, apăruse pe nepusă masă în faţa porţii, iar Tase l-a privit un

pic intimidat, fără a-i da totuşi de înţeles că sosirea lui nu numai că era aşteptată, dar au fost momente în care i-au fost puse la îndoială onestitatea şi *gândurile curate*, chiar dacă, atunci când plecase, promisese că se va întoarce şi va face ceea-ce-se-cuvine (un cuvânt *spus* este un cuvânt *dat!* – îl va prinde Tase de guler şi-i va şopti aspru la ureche), dar Tase nu mai apleca de mult urechea la vorbe goale,

ştia el.

Ana mă priveşte şi ea prin sticlele groase ale ochelarilor. Şi-a suflecat puţin fusta şi s-a aşezat pe vine la capul patului meu. Va trebui să mă trezească, însă nu ştie cum să o facă: să pătrundă cu degetele printre cârlionţii mei şi să-mi maseze puţin pielea capului, exact în locul acela care, odată atins, provoacă furnicături la degetele picioarelor şi o trezire blândă, moleşitoare; sau să se apropie cu buzele de obrazul meu, care iese doar pe jumătate din plapumă şi să lase acolo o mică urmă de ruj, un însemn că sărutul era *al ei,* cum şi obrazul pe care îl săruta era tot *al ei,* la fel şi mâinile, şi picioarele, şi trupul, şi inima, plămânii, stomacul sau poponeaţa; să apese, totuşi, cu fermitate trupul meu întins pe o parte, să îl întoarcă pe spate şi să tragă încet plapuma de pe el, să-l cuprindă în braţe, pe după umeri, să-l ridice uşor *în capul oaselor* şi să îl sărute pe frunte; sau să-mi strecoare, până la urmă, pe sub bluza verde de pijama, palma ei rece, şi să-mi simtă inima cum bate: să-mi şoptească după aceea în ureche unul dintre cuvintele ei magice: mogâldeaţă, ţuşcă, codârlici, viaţa mea, toată viaţa mea, ce-m-aş-fi-făcut-*eu*- dacă-n-ai-fi-venit-*tu*; să se strecoare, în sfârşit, lângă mine şi să încerce să mă cuprindă în braţe, iar respiraţia ei (pe care şi-o va regla după ritmul plămânilor mei) să se întâlnească cu respiraţia mea şi să creeze un mic vârtej care ne va da amândurora părul într-o parte şi ne vom privi în

ochi şi vom râde… însă în momentul în care glasul tataurului a străpuns pereţii – *hai odată!* –, Ana a tresărit şi s-a grăbit să iasă, să-i apuce paltonul din cuierul de pe hol şi să i-l ţină în sus până când mâinile lui au intrat pe mâneci, iar umerii i s-au ridicat de două ori, şi ea, Ana, nu a mai apucat decât să tragă puţin de guler şi să mângâie cu palmele, în jos, stofa aspră şi grea, pentru că el, tatăl meu, un taur, s-a întors şi a privit-o, scurt, în ochi.

Ana a pus capul în pământ şi i-a admirat bombeurile strălucitoare ale cizmelor.

— Ar fi trebuit să fiu gata acum 20 de minute, spune tataurul. Dă-l încolo!

Şi nici un muşchi nu i se mişcă pe faţa proaspăt bărbierită, ca de bebeluş.

Eghileţii galbeni, de paradă, i se bălăngăne pe piept când coboară în grabă, apăsat, cele trei etaje (78 de trepte). Ana îl urmează. Când vor ajunge în faţa blocului, Ana (33 de ani) o va lua la stânga, spre Cooperativa Munca, iar el, Filip (35 de ani) o va lua la dreapta – spre ceruri? – de unde se va întoarce noaptea târziu, beat, cu o decoraţie argintie prinsă de reverul descheiat al sacoului. În mâna stângă va ţine o hârtie pe care scrie *Pentru merite deosebite,* semnată cu cerneală neagră. În mâna dreaptă, un teanc gras cu bani, pe care îl va trânti mândru pe masă. La centură, un stilet în teacă aurie, cu mâner de fildeş. În buzunar, o sticlă de coniac Zarea, iar în viitor,

o promisiune.

4

Ana, ea, se aşază lângă el, în genunchi, şi îl măsoară din cap până-n picioare. Îl măsoară atent, trecându-şi degetul arătător peste pieptul lui, strecurându-şi unghia frumos lăcuită printre firele lui de păr, acum albe, ca şi cum ar întinde o linie albă, de cocaină – ea a înţeles atunci, demult, mai întâi *faină,* însă Filip a repetat imediat, tăindu-i vorba, aproape lovind cu pumnul în masă, *co-ca-i-nă!*, şi ea, Ana, a înlemnit.

Pe-atunci, lucrurile stăteau bine: americanii aveau deja luna, tataurul era în misiune şi probabil bea o mastică pe undeva pe lângă Piteşti, iar Ana, acum contabilă şi soţie de ofiţer, trecea de la două camere la trei, în urma unei decizii de la partid. Cu burta la gură, coordona echipa de vecini-prieteni care se hotărâseră într-o seară să o ajute. Mobile grele, din lemn de nuc: o canapea extensibilă, fotolii adânci, cu tapiţerie roşie şi aspră, o masă solidă, cu picioare late, care se unduiau până pe podea, servanta în care erau adăpostite de praf tacâmurile şi farfuriile, castroanele, platourile *pentru ocazii*; un şifonier cu trei uşi, înalt cât încăperea (au trebuit să-l culce la pământ, să-l desfacă şi să-l scoată, bucată cu bucată, pe uşă). Patru scaune. Un frigider. Un covor persan. Haine. La ora 21 şi 22 de minute, 4 martie 1977, preşedintele ţării şi consoarta sa (Nicolae + Elena = LOVE) participau la banchetul oficial oferit de preşedintele Nigeriei, în cinstea oaspeţilor. Un toast. Ana a simţit zguduitura puternică şi, exact în secunda 53, cu două secunde înainte de sfârşitul cutremurului, a prins cu o mână o vază de ceramică, iar cu cealaltă şi-a acoperit neliniştită burta grea. Cade în fund. Strigă, însă nu-i răspunde

nimeni. Atunci şi-a dat seama că va fi singură. *Toată viaţa*, va gândi şi îşi va mângâia îngrijorată pântecul: ce am să mă fac *eu* dacă nu ai să vii *tu?* – întreabă Ana pântecul.

Un firicel negru de sânge se va prelinge pe linoleum.

Se mai întâmplă.

E o politică nouă, spune tataurul ridicându-şi ochii din revista de cuvinte încrucişate pe care nu o lăsa niciodată din mână. România devine din ce în ce mai mult o ţară de tranzit. Cocaina trece prin noi ca prin brânză. Trebuie să prevenim. Va trebui să plec din nou. Şase luni la Bucureşti, ca să-mi îmbunătăţesc engleza, şi şase luni la Interpol, la Londra. Să aflu cum stau lucrurile. Şi trebuie să-l prind pe Carlos. Să nu spui nimănui, că te omor.

Lucrurile. Lucrurile stăteau aşa: împrăştiate care pe unde, Ana stătea în cur, cu o vază în mână (abia o prinsese!) şi abia dacă-şi mai putea aminti alte sunete ale casei în afară de huruitul surd şi prelung al cutremurului, sunetele pe care cu puţin timp înainte le ascultase atent: câteva bubuituri în perete (nu, nu şobolanii Bărăganului şi nici bufnitura înfundată a unui cocean de porumb rupt cu poftă, prăjit şi mâncat acolo, pe câmp, la gura focului), urmate de clinchetul scurt şi des, în cadenţă, al oberlichtului de la bucătărie care tresărea în bătaia vântului cald al serii, *oberlicht* – cuvânt pe care îl învăţase de la Herman, socrul, de fapt, omul acela mititel şi tăcut, cu o română stricată între dinţi, Ana nu a aflat decât târziu, foarte târziu, că Filip e fiul *mutului* şi al *tremuriciului,* cum îl striga uneori tot satul, deşi Herman, mândru, le arăta poza lui de şofer de Pobedă, ba la vânătoare de vulpi (unele ţinute de cap, altele cu sufletul plutind încă deasupra pământului şi a bombeurilor cizmelor), ba la vânătoare de potârnichi gustoase (foc!), mereu cu tovarăşii – era cineva! Parcă şi o cheie întoarsă în uşă a auzit – *să fi venit mai repede? –,*

nu, nu avea cum, privea, ea, Ana, casa întreagă, casa ei, o privea cum i se desfăşura în faţă: trei camere, camera mică, sufrageria şi dormitorul, toate unite printr-un hol strâmt din care se trecea într-o bucătărie mărişoară rău, zicea, privea, se minuna, se bucura şi o măsura şi pe ea, toată, din ochi, din ce mai putea.

Se ridică pe vârfurile picioarelor.

Pluteşte.

Numără.

Măsoară.

Îl măsura:

mai atentă chiar decât atunci când măsura, din ochi, materialul pentru o rochie nouă şi îi pipăia textura cu dosul palmei, e bine!

mai atentă decât ieri (sau alaltăieri?), când a măsurat încă o dată mânecile unei bluze negre, e bine!

mai atentă decât atunci când şi-a măsurat gâtul cu rigla, în oglindă, nu, nu e bine!

mai atentă decât atunci când a atins praful cu degetul, praful lung şi gros care se va pune peste mobile, nu, nu e bine!

Semne, căuta mereu semne, se obişnuise, ba nu, se *antrenase* în toţi aceşti ani să-i citească trupul (taure!), prima oară când îl mângâiase o făcuse cu ochii închişi şi nici nu îşi imagina că într-o zi – mâine? – îi va închide din nou, însă acum, azi, în acest moment, tot ce îşi doreşte e să mănânce: pur şi simplu vreau o cină copioasă, o masă *aşezată,* un platou cu bunătăţi (câte or fi!) în centru, tacâmuri strălucitoare, pâine proaspătă, şerveţele colorate. O lumânare. Vreau să mănânc singură, liniştită. În pace. Azi nu te mai pot hrăni ca pe un pui de vrabie. Azi vreau să am grijă *şi* de mine. Numai de mine. Să iau cina în bucătărie, liniştită. Am să mănânc frumos, aşa cum se mănâncă la restaurant. Am să mă îmbrac frumos, am să-mi pun un şervet alb în poale, poate că o să-mi torn chiar şi un pahar de vin, ce dacă mă ameţesc! O să îmi

fac o cafea cu caimac! O cafea tare, cu zaţul aspru şi gros. Îmi voi aprinde şi o ţigară. Uite-aşa! – i-ar spune lui, tăuraşului, cu voce tare, dacă el ar pricepe ceva, însă el, Filip, dragostea, o *citeşte* la rândul lui, întins pe spate, zâmbind ca un copil care tocmai s-a căcat pe el şi aşteaptă să i se schimbe scutecele, o priveşte cu ochii sparţi de glaucom, tăuraşul tocmai a vorbit cu Isus în engleză, i-a spus *hello, how are you?,* iar Isus i-a răspuns *I'm fine, thank you!* – au rămas prieteni şi şi-au promis să mai vorbească din când în când, tot în engleză.

Isus e un ceas de perete, *made in China*, mâinile lui sunt limbile ceasului, ceasul stă agăţat de perete.

Asta se întâmpla pe la amiază.

Pe seară, când mâinile lui Isus erau între picioarele lui Isus, Ana a spus: eu am tras! Tăuraşul a fost în spate! *Eu* am fost la jug! Toată viaţa. Şi aici se opreşte şi priveşte înapoi, sau înainte, naiba ştie, priveşte înainte, dar de fapt înapoi, ca în oglinda retrovizoare a maşinii noastre Dacia, fabricaţie 1981 (planetare Glaentzer), cu care l-a plimbat într-o seară, mai întâi de două ori în jurul blocului, sub privirile uimite ale vecinilor, până când a tras brusc de volan şi a ieşit de pe străduţa îngustă direct pe malul Borcei, să îi arate cum apune soarele („E ca un ochi de bou, măi băiete", i-a spus. „Uite!"), să-l facă să transpire puţin, nu de la efort, de la căldură, el, tăuraşul, era îndopat până la refuz de pastile, era ţeapăn, privea pe geam, ar fi vrut să întoarcă capul, dar nu putea, ar fi vrut să scoată, ca un câine, limba, dar nu putea, hai, măi omule, măi, încearcă! – spunea ea, Ana.

El încerca, dar nu putea.

Ana îşi ţine capul în palmă şi cotul pe masă. Părul ei creţ e acum alb şi sârmos, iar sub fiecare ochi, două boabe de grăsime gălbuie îi ies din

cearcănele întunecate. Zgârie cu unghia muşamaua, ca şi cum ar încerca să traseze încă o linie a vieţii, una, încă una, şi încă una.

Ca şi cum.

5

Pe şinele de tren pe care trenul marfar din direcţia Iaşi sosise, ruginit şi greu, cu uşile închise, în gara Călăraşi, linia vieţii se opreşte, iar acolo unde linia vieţii se opreşte, începe memoria. Nu urlet, nu patimă, doar o tăcere care acoperă praful, cerul, bostanii, câteva animale domestice rumegând mucuri de ţigară, lumea. Moşe spune: „Fugi!“ Tase spune: „Şase-şase, hai, încă o partidă“ şi (nu mai e timp!) pat de puşcă în burtă, mână grea pe ceafă (capul plecat), praf între dinţi, praf sub pleoape, nu o să mai vezi! Numai soldatul român urlă, numai soldatul român respiră, Moşe tace, Tase tace, e marţi, paharul de ţuică e încă plin şi plin va rămâne, trenul era şi el plin de oameni şi e greu să trăieşti lângă oameni morţi, bre, dar io m-am întors dintre ei şi am cântat, bre… am cântat.

Eram slab şi jegos ca un pui de găină înecat în mâl, da’ cântam. Mergeam cu braţele întinse, de parcă tocmai venise circul, puneam un picior în faţa celuilalt, aşa, ca pe o sârmă invizibilă şi cântam, *că tătuţu-i frumuşel, mor fetele dupe iel*…, alde Baicu m-a văzut de cum am intrat în sat, mi-a dat un gât de ţuică, m-a bătut pe spate şi atât mi-a fost, m-a ameţit ţuica aia (poate şi de-aia cântam!), da’ sigur cântam şi pentru că deja o vedeam pe Lala (frumoasă foc era mă-ta mare, îţi spun!), cum stătea în faţa porţii cu nasu-n batistă şi bocea, vai, săraca! Bre, şi-am făcut casă nouă, cu mâna mea, din cel mai bun pământ, io frământam paiele şi pământul, iar mă-ta mare stătea cu burta la gură şi mă bodogănea, mă omule, mă, mai pune un şomoiog de paie că o să se surpe, mă! Bre, numai pe mă-ta cred că am nenorocit-o, într-o zi (era mică, bre!), i-a pus mă-ta mare nişte cârpe negre în

loc de scutece, apoi s-a luat cu mâinile de cap şi a început să plângă, însă nu mai aveam ce face, mi-am scos fluierul şi am cântat. Dar mă-ta a crescut şi era cea mai bună dintre toate, cea mai silitoare. Mergea la şcoală, învăţa, era serioasă. Bre, era greu pe vremea aia. Ne luaseră tot. Până şi ce nu aveam. Şi era cam foamete, mergeam cu sacu' de bani să-i schimbăm pe o pâine, pe mă-ta mare, din servitoare la boier, morţii mă-sii de boier, o făcuseră femeie de serviciu la fabrică, morţii mă-sii de fabrică, io eram portar la prefectură, morţii mă-sii de prefectură, că la şcoala mea, ce era să fac?, morţii mă-sii de şcoală, le deschideam la toţi uşa, asta făceam, morţii mă-sii de uşă. Ştii, noi în lagăr nu muream niciodată *azi*. Muream întotdeauna *mâine*. Şi e cel mai greu să mori mâine. Nu ştii niciodată *când* e mâine. Era unu' pe-acolo pe care îl chema Alfred, deşi nici unul dintre noi nu mai aveam, de fapt, nume – o stafie, un fir de păr –, Alfred ăsta ne ţinea pe noi în viaţă, noi îi tot aruncam din cojile noastre de cartofi, parcă ne apăram, îl lăsam pe el câine de bătaie, carne de tun, ştii tu, şi toţi îl numeau muslimul şi nu pricepeam deloc de ce, da' el, al naibii şmecher, acu' îmi dau seama-n pizda mă-sii, ce făcea de fapt, nimic nu făcea, nimic!

Şi am văzut copii murind, bre, copii aşa ca tine.

(mă asculţi?)

Cu mă-ta am greşit teribil, eram săraci lipiţi (ţi-am spus?), palma aia de pământ căcăcios, ne-o luaseră şi pe-aia, da' mă-ta era bună la şcoală, la franceză, iar profesoara, ce ştaif avea femeia aia şi bărbatu-său, neam mare, mă, bun, deportaţi în Bărăgan, săraci şi ei da' cu ştaif, bre, cu ştaif (Hermaneee!!!), au plăcut-o pe mă-ta şi au zis s-o înfieze ei, s-o crească, nu puteau avea copii, deşi erau oameni buni, mi-au spus: nu te mai gândi la mândria ta, gândeşte-te la viitorul ei, dar n-am dat-o şi proşti am fost şi eu, şi mă-ta mare, însă n-om

fi ţigani, zău aşa, că numai ţiganii îşi dau copii la alţii când se îmbolnăvesc, să le schimbe, cică, soarta, dar noi nu avem soartă, şi mă-ta nu era bolnavă, aşa era ea, aşa era ea…

Bărăganul e un loc cumplit. Iernile sunt lungi şi zăpada aproape că acoperă casele. Case mici şi joase, din chirpici. Paiele ies din când în când din zăpadă. Dacă ar fi vrut, ar fi putut să prindă muguri. Lu' mă-ta, când era mică, îi îngheţa cerneala în călimară, dar era mică, bre, nu ştia ea. Mergeam înaintea ei să o apăr de viscol şi săpam cărare prin nămeţi. Tot pe o iarnă ca asta, după ce scăpasem din lagăr şi umblam aiurea prin lume, l-am omorât pe unu' cu mâna mea, l-am strâns de gât – uite-aşa! – până când a căzut bleg în zăpadă. Lângă Odesa parcă eram, acolo ajunsesem, neam de neamu' meu nu mai călcase pe-acolo. E ceva, nu? L-am cărat în spate, mi-era milă de el, dar nu aveam ce-i face, trebuia să-l omor, dar nici să-l las acolo aşa mort nu puteam, nu? L-am luat în cârcă şi l-am adăpostit într-o pădure, cred că l-au mâncat lupii, era o iarnă groaznică, mai că-mi venea să-l mănânc eu, dar chiar atunci m-au prins, naiba ştie cum, un pluton de nemţi rătăciţi: *Halt, Jude! Auf den Boden!* au strigat.

Halt, ştiam.
Boden, ştiam.
Jude…

(Mă asculţi sau ce faci?)

Un bătrân spune o poveste. Un copil o ascultă, însă copilul nu înţelege nimic, nu cunoaşte încă gestul oamenilor mari de a înclina capul *(continuă!)* sau de a-l întoarce pe jumătate *(mai taci odată!),* copilul e prins în povestea bătrânului. Tase vorbeşte întruna. E cald, mânecile lungi ale cămăşii îi acoperă bine de tot încheieturile mâinilor. Le freacă încontinuu. Copilul e învelit într-un pled şi ţinut pe genunchi, e legănat, în sus şi în jos, înainte şi înapoi, aşa cum şi povestea urcă

şi coboară, tace sau urlă. Patruzeci de ani a stat viermele în măr, patruzeci de ani a săpat viermele galerii, iar acum se plimbă în voie prin măr, mărul a putrezit, pereţii galeriilor au căzut şi o groapă mare e înăuntrul mărului, *haide, vino cu mine, în groapa asta e loc pentru doi, mai ales pentru tine* – cântă Tase.

Cântecul e inventat, groapa e însă vie.

Eu sunt mărul.

6

De ce ai stat lângă el? o întreb pe Ana când ne aşezăm la masă.

L-am iubit.

Şi crezi că *asta* e suficient?

Nu.

Atunci?

Pentru că tot ce mi-am dorit a fost să fiu mamă.

Şi dup-aia?

Dup-aia nu am mai putut pleca.

(Şi ce-ai fi vrut, mă, să-i pun o pernă la gură şi să plec?

Doar să pleci.)

Însă astea sunt întrebări (şi răspunsuri) ascunse adânc în capul meu. Ana nu le aude, nu le ştie, poate mi le citeşte în ochi, poate. Ochii mei sunt injectaţi de alcool. Ea, Ana, parcă ar vrea să spună: lasă, uită, astea sunt detalii, amănunte, viaţa merge mai departe; însă nu o face, doar se apleacă şi începe să-şi legene capul – stânga-dreapta, înainte-înapoi, ca un balansoar – şi mâinile să şi le frece. Cândva, demult, mi-ar fi dat o palmă, poate chiar mai multe. Acum stă însă neputincioasă şi încearcă să mă privească în ochi, ochii mei alcoolizaţi, ochii mei de inchizitor. Ce ştiu eu? Umerii îi sunt traşi înainte, stă mică şi ghemuită la masa din bucătărie şi tace. Priveşte în jos, ar vrea să privească din nou în sus, fix în ochii mei alcoolizaţi, care acum o sugrumă, însă nu, priveşte în jos, obosită, lihnită, spune:

Când tăuraşul nu va mai fi, am să mănânc în pace!

Face un gest scurt şi se îndreaptă spre sertarul din spatele ei. Scotoceşte vreme de câteva clipe apoi se întoarce:

— Ai un pix? mă întreabă, însă până să apuc să răspund, să iubeşti pe cineva înseamnă să îl ştergi la cur de căcat, spune. Asta înseamnă! Pentru mine *asta* e dragostea: un cur pe care îl ştergi de căcat. Ce ştii tu…

Ce ştiu eu?
Într-adevăr, nimic.
Definiţii:

7

În mintea mea, cuvântul pe care l-a pronunţat cu un puternic accent englezesc a fost perfect. În momentul acela i-am sărit în braţe şi l-am sărutat apăsat pe obraz. Spre surprinderea mea, m-a lăsat, ba chiar a întins şi el buzele. Se întorsese mult mai devreme de la Bucureşti, iar asta mă cam întristase pentru că îmi lua din timpul pe care îl mai aveam de petrecut cu Ana, însă în clipa în care l-am auzit cum articulează acel cuvânt, cu limba lipită de cerul gurii şi consoanele care se bălăceau una-ntr-alta ca într-un legatto dintr-o partitură muzicală, *pa-rî-chin-săn* (la început Ana a înţeles *abandon),* ceva m-a făcut să devin atent. Foarte atent. M-am sprijinit de uşa frigiderului din bucătărie şi l-am privit.

Buricele degetelor i-au intrat pe sub părul tuns scurt care-i tăia fruntea înaltă, străbătută de un şănţuleţ. Peste trei minute, degetul mare al mâinii stângi va începe să îi tremure puternic, iar vibraţia se va propaga prin antebraţ, în cotul sprijinit pe masă, în picioarele mesei, în toată casa. Ana şi-a pus mâna la ochi, neştiind totuşi de ce face asta, ca un om aflat într-o situaţie pe care nu o înţelege, pentru că nu înţelege nicicum ce înseamnă acel cuvânt, de unde vine, ce desemnează şi, mai ales, ce se va întâmpla de acum încolo. Ar fi vrut să-l întrebe mai multe – de ce abia acum s-a hotărât să-i spună? De ce s-a întors atât de repede de la Bucureşti? A fost oare la Bucureşti? Sau era din nou una dintre scuzele misterioase pe care le aducea de fiecare dată când trebuia să lipsească mai mult de acasă, cu treburile lui, de care ea nu avea voie (şi nici nu îşi dorea) să ştie mai multe, important era că aducea bani, bani pe care ea îi

administra, îi păstra şi îi împărţea cum se cuvine, pe lucruri trebuincioase (o cuvertură nouă pentru pat, un dulap pentru stivele de haine care creşteau văzând cu ochii, un bibelou colorat ce înfăţişa doi copii care tocmai prinseseră un peşte şi încercau, răutăcioşi, să-l împartă, o maşină de spălat cu tambur vertical, abia apărută pe piaţă, ba chiar un autoturism pe care îl dorise mai mult pentru că, în mintea ei, un bărbat fără maşină e ca un ţigan fără cal).

Atunci şi acolo, în bucătărie, i-am cunoscut pe ei, pe mamaşitata. Stăteau faţă în faţă, la masă. Gesturile tatălui meu erau scurte, mâinile lui tăiau din nou aerul, arătând cu degetul ba în sus, ba în jos, în timp ce Ana îşi ţinea capul în palme şi îl privea. Îşi lăsase pe masă ochelarii cu lentile groase care-i făceau ochii foarte mici, iar acum ochii ei păreau ireal de mari. De fiecare dată când încerca să spună ceva, tata o oprea (degetul arătător era îndreptat spre ea) şi continua să gesticuleze. Avea să pronunţe din ce în ce mai multe cuvinte necunoscute care mai de care mai complicate: *chorea;* avea să invoce, parcă, nume de sfinţi (Vitus) şi fecioare (Maria), urma să spună: tremor, bradichinezie, achinezie, *de-men-ţă* (cuvântul acesta abia l-a şoptit, printre buze, cu capul aplecat), o să delirez, o să par beat *tot timpul*. La un moment dat, s-au apropiat atât de tare unul de altul, peste masă, încât parcă eram Giani şi cu mine atunci când puneam pe ascuns la cale încă o şotie, în cocina de porci din fundul grădinii părinţilor lui, însă nu o şotie încercau să pună mamaşitata la cale, ci încercau să împace cuvântul *datorie* cu expresia *toată viaţa* (Ana) şi cuvântul *vindecare*, cu posibilitatea ca medicul pe care îl consultase la Bucureşti să se fi înşelat (Filip), cu toate că acesta, în cele două săptămâni în care testele, deşi sumare şi neelaborate, decurseseră bine, pusese totuşi diagnosticul final numai pe baza unei intuiţii şi, din dorinţa de a

confirma, putea foarte bine să greşească, nu? – a mai spus tata şi şi-a întins mâinile peste masă, cu palmele în sus, aşteptând ca Ana să facă acelaşi lucru, ba chiar să-şi strângă pumnii şi să şi-i lase în palmele lui.

Dar Ana nu a făcut asta.

S-a ridicat în schimb, brusc, de la masă şi a ieşit pe uşa bucătăriei în holul care leagă cele trei camere ale apartamentului. A luat-o la stânga şi a intrat în sufragerie. A trecut cu degetul peste mobilele masive din lemn de nuc – mizerie! a şoptit printre dinţi şi şi-a amintit cum le cărase aproape singură şi cum stătuse tot singură, în noaptea din martie ’77 în care cutremurul făcuse ravagii în ţară, şi le privise, încercând să le aranjeze în minte (masa asta ar merge în mijloc, canapeaua, pe peretele de la nord, fotoliile, de-o parte şi de cealaltă a canapelei, iar în faţă vitrina cu porţelanuri). Şi-a frecat degetul plin de praf în cealaltă palmă (pe care ar fi putut să o închidă şi să o lase în palma tatălui meu) şi a mai făcut câţiva paşi, nesiguri. A deschis uşile de lemn ale debaralei de lângă baie. Un alt dulap, o altă poveste: cârpele erau cele mai importante. Cârpe deveniseră cu timpul: o parte din maiourile tetra, câteva perechi de chiloţi, nişte izmene, o bucată de piele de căprioară, galbenă, moale, *bătută şi rară*, care era folosită numai la ştergerea porţelanurilor, prosoapele mai vechi, cu textura zdrobită fie de pielea puternică a taurului, fie de curul meu căcăcios, două batiste apretate, de care mucii galbeni se lipiseră pentru totdeauna, otrepe. Şi atunci îşi aminti cum numai Lala folosea cuvântul acesta, *otreapă*, şi cum, în ziua în care el, Filip, dragostea, a apărut la poartă, mândru-cu-uniformă-şi-pistol, Lala a tras-o deoparte şi i-a spus (deşi bagajul era gata făcut…): *O femeie trebuie să stea lângă bărbat orice ar fi, dar să nu fie o otreapă*, iar Ana, acum, asta încerca să nu fie, o otreapă.

Şi să stea lângă el.

8

Aşa a început totul.

> So slight and nearly imperceptible are the first inroads of this malady, and so extremely slow is its progress, that it rarely happens, that the patient can form any recollection of the precise period of its commencement. The first symptoms perceived are, a slight sense of weakness, with a proneness to trembling in some particular part; sometimes in the head, but most commonly in one of the hands and arms. These symptoms gradually increase in the part first affected; and at an uncertain period, but seldom in less than twelvemonths or more, the morbid influence is felt in some other part. Thus assuming one of the hands and arms to be first attacked, the other, at this period becomes similarly affected. After a few more months the patient is found to be less strict than usual in preserving an upright posture: this being most observable whilst walking, but sometimes whilst sitting or standing. Sometime after the appearance of this symptom, and during its slow increase, one of the legs is discovered slightly to tremble, and is also found to suffer fatigue sooner than the leg of the other side: and in a few months this limb becomes agitated by similar tremblings, and suffers a similar loss of power.

Puţin mai târziu, ea, Ana, *suffered* (şi ea) *a loss of power: huuu,* ca şi cum ar fi trebuit, în sfârşit, să se odihnească sau ca şi cum odihna ar fi început chiar atunci, însă *huuu* nu înseamnă *începutul odihnei*, nu e ca şi când te-ai lăsa, tot, întreg, într-un pat sau într-un fotoliu (acesta?), când închizi

ochii şi corpul se destramă încet, iar oboseala îţi iese prin pori şi prin cap şi lumea din jurul tău se închide precum diafragma unui aparat de fotografiat şi, dintr-odată, obiectele capătă un alt contur, mult mai profund,

frigiderul are 34 de ani,

fotoliile au 40 de ani,

canapeaua are 39 de ani,

mobila din bucătărie are 27 de ani.

(Erau primele corpuri de bucătărie făcute din melamină, abia apărute pe piaţă. Când le-au adus la magazin, şeful depozitului m-a sunat, eram prieteni, eu îi făceam balanţele contabile. Am luat centimetrul şi am măsurat spaţiul, apoi m-am dus la depozit într-un suflet. Îmi trebuiau trei corpuri. Deşi se vindeau la set de câte două, şeful depozitului a descompletat un set şi mi-a vândut până la urmă trei. Mi-a spus că aşa primise ordin de la Vivian Vasile. Vezi, *aşa* se construieşte o casă! – spune Ana.)

Maşina de spălat are doar 15 ani,

socoteşte ea, Ana, în timp ce stă întinsă lângă el, Filip dragostea, pe canapea, şi priveşte îngrijorată casa.

Se dărâmă casa.

Mai târziu, după ce l-a aşezat cu greu şi pe spate, după ce pastilele maicadomnului au venit în contact cu creierul lui şi şi-au făcut şi de data asta *treaba,* după ce dansul lui a luat sfârşit, iar vitrina cu bibelouri din sufragerie a fost încă o dată salvată, Ana, ea, îi schimbă chiloţii, maioul şi pijamaua. Îl şterge de sudoare cum şterge vitrina de praf. Face asta de douăzeci de ani. Acum e seară. L-a pregătit pentru culcare. Numără: încă o zi. Adorm unul lângă altul, aşa cum sunt, însă asta e, acum, doar o chestiune de perspectivă.

Ana are o pijama cu ursuleţi.

9

O jumătate de femeie, cu ciorapii lăsaţi în jurul gleznelor, cară în fiecare jumătate de mână câte o sacoşă grea. Când atinge caldarâmul umed, tocul şleampăt al pantofului scoate un clinchet scurt, urmat de un hârâit de două secunde. Piciorul se ridică din nou, se îndoaie uşor din genunchi şi, pentru câteva clipe, femeia aceea rămâne suspendată în aer. Oftează. Ploaia măruntă îi pătează balonzaidul cafeniu, iar părul îi cade în şuviţe lungi şi umede, pe spate. Îşi scuturǎ din când în când capul şi încearcă să scape de stropii de apă care-i brăzdează faţa înroşită de efort. Însă de sub umbrela Anei nu se prea vede asta. Înaintăm prin ploaie, cu braţele lipite unul de altul, încercând să ne acoperim cât putem cu pălăria neagră a umbrelei. Aplecată puţin în faţă pentru a opri rafalele de vânt şi de ploaie care ne lovesc cu putere, umbrela îmi decupează privirea, şi parcă numai jumătate din lumea din jur prinde viaţă, restul e ascunsă, invizibilă. La colţul străzii, în jumătate din gogoşeria al cărei interior e tapetat cu o faianţă albastră şi murdară, sunt jumătăţi de oameni care duc în jumătăţi de braţe jumătăţi de pungi unsuroase şi borcane de iaurt cu gura învelită în capace de poleială argintie. Pe stradă, jumătăţi de maşini străbat ploaia deasă, ocolind gropile transformate în bălţi. Crengile copacilor de pe marginea drumului se apleacă sub greutatea stropilor care le ciuruiesc intermitent, iar ploaia se înteţeşte şi devine mai deasă aici jos, la noi, oamenii.

Ploaia ne împiedică să vorbim.

O luăm la dreapta şi intrăm pe o stradă desfundată, Ana calcă ritmic şi apăsat prin

băltoace, eu după ea sau înaintea ei sau lângă ea. Trecem pe lângă o cişmea stricată, al cărei jet continuu de apă limpede sapă în pământ un creuzet în care încep deja să mişune râmele. Nu ne oprim. Mâna Anei mă strânge cu putere şi mă trage.

Când am ajuns în faţa unei case, ploaia a încetat şi răcoarea mi-a pişcat pielea. „Să stăm puţin, să ne tragem sufletul“, spune Ana. Când are sufletul *greu,* nici o pastilă nu o poate ajuta. Nimic, zice, nu o poate ajuta. Şi-atunci, trebuie să stea şi să şi-l tragă. Sufletul. Piatra. De ce? – o întreb.

Nu răspunde.

Suntem în faţa unui gard alb de lemn şi ne ţinem de mână. Văruită şi ea în alb, casa pare transparentă în lumina soarelui care se ridică dintre nori. Pe pereţi, zbârcituri lungi o despică în fâşii verticale. O grădină mică, prost îngrijită, şi o alee îngustă şi betonată o despart de gard şi de strada inundată. Ploaia a umplut grădina de melci şi de râme. Un limax strălucitor încearcă să traverseze aleea. Limaxul este deja la mijlocul drumului când sufletul Anei *se linişteşte* şi când aerul-curat-de-după-ploaie i-a intrat adânc în plămâni şi a rămas acolo câteva clipe.

Am stat aşa, unul lângă altul, câteva minute lungi.

Cu o seară înainte, cred că mânia a făcut ca obrajii să i se înroşească. Apoi oboseala *şi-a spus cuvântul* (asta e întotdeauna vorba ei). S-a aşezat fără vlagă pe canapeaua din camera mea. La un moment dat, s-a ridicat şi a împins cu degetul o carte din bibliotecă, până ce cotorul acesteia a fost aliniat cu cotorul celorlalte. S-a lăsat din nou pe buretele moale al canapelei. A închis ochii. Însă cu ochii închişi nu poţi face nimic. Nu poţi alege. A hotărât, totuşi, să nu-i deschidă încă. Şi, în timp ce gândea asta, a făcut cumva (numai ea ştie cum) să nu-i mai fie frică. Căci cine se teme, viaţa şi-o va pierde, citise ea în altă carte. Încearcă să înjure,

înjurăturile sunt: *futu-i ceara mă-sii*, *am să-l snopesc din bătaie*, *am să-l ascult cu urechea*, însă doar le gândeşte, nu le spune, pentru că ştie că vorba poate fi mai grea decât palma şi tăcerea mai cu sens decât urletul.

Oricum, nu mai are nici un rost să pupi după ce dai.

Sau invers – încearcă să se hotărască, să-şi construiască axiomele şi corolarele lor.

(Ceară. Snopi. Urechi.) Substantive comune.

Aşa că nu s-a urcat pe pereţi, nu a luat-o razna, nu *şi-a scos ochii* (asta e, din nou, vorba ei). A pus un picior peste celălalt şi a răsfoit carnetul de note. La fiecare pagină s-a oprit câteva secunde şi a trecut cu degetul, în jos, peste rubrici. A analizat semnăturile învăţătoarei şi a observat că la unele note, cele mai mici, peniţa stiloului zgâriase foaia şi pătrunsese pe partea cealaltă a hârtiei. La altele, cele mari, semnătura era bine conturată, liniile şi curbele şi buclele erau trase elegant şi egal, iar punctul în care stiloul se oprea era întotdeauna ferm. Era perfect. S-a ridicat şi s-a apropiat din nou de bibliotecă. S-a înălţat pe vârfurile picioarelor şi a scos de pe raftul cel mai de sus un dicţionar de buzunar englez–român, cu copertele arcuite şi foile subţiri. L-a răsfoit, mai întâi pagină cu pagină apoi a lăsat filele să curgă sub presiunea degetului mare. La litera *P* s-a oprit şi a căutat un cuvânt. A bâlbâit literă cu literă.

Nu l-a găsit.

S-a ridicat şi a ieşit pe hol. A trecut pe lângă uşa bucătăriei şi l-a privit pe el, Filip, dragostea, cum stă, aplecat peste revista de cuvinte încrucişate, cu mâna stângă lăsată pe lângă corp, iar mâna dreaptă sprijinită de masă. A intrat în sufragerie şi s-a aşezat pe masa joasă pe care era instalat telefonul. A ridicat receptorul şi degetele i-au intrat în găurile numerotate ale discului. Când la celălalt capăt al firului s-a auzit un ţârâit lung, a împins cu piciorul

uşa care desparte sufrageria de restul încăperilor. Apoi a vorbit calm, apăsat, politicos. La un moment dat, a gesticulat. Înainte de a pune receptorul la loc în furcă a spus „da, mâine seară, pe mâine seară atunci, mulţumesc“. A închis. S-a întors din nou în camera mea, fără să mai privească pe geamul bucătăriei, şi a aşteptat să mă întorc de la Giani.

În dimineaţa următoare a încercuit cu un creion legat de o sfoară prinsă de o stinghie bătută în lambriul holului Cooperativei Munca cuvântul DA care apărea lângă cuvântul NU tipărit sub propoziţia SUNTEŢI DE ACORD CU LUPTA PENTRU DEZARMARE NUCLEARĂ şi, pentru că propoziţia aceea trebuia să fie de fapt o interogaţie, a adăugat semnul întrebării la sfârşitul ei, apoi s-a răzgândit şi l-a şters cu degetul umezit puţin pe vârful limbii. La 28 mai 1987, cu ocazia desfăşurării la Berlin a Consfătuirii Comitetului Politic Consultativ al Organizaţiei Tratatului de la Varşovia, tovarăşul Nicolae Ceauşescu declarase: „Noi nu suntem în nici un fel de acord să dăm mână liberă nimănui, şi cu atât mai puţin militarilor să stabilească ei cât trebuie să reprezinte efectivele, armamentele şi cheltuielile militare. Acestea sunt probleme ale popoarelor, ale statelor, ale partidelor, iar problema nivelului armamentelor trebuie să o stabilească partidele, statele. În acelaşi timp, este necesar să se afirme cu toată claritatea necesitatea concentrării tuturor forţelor în vederea dezvoltării economico-sociale, ca o parte esenţială a întăririi capacităţii de apărare a statelor noastre.“ Declaraţia aceasta era tipărită cu litere mari şi groase pe o hârtie gălbuie, lipită de perete, lângă un APEL mai vechi, pe care abia acum îl observă.

UNIUNEA SOVIETICĂ A FOST LOVITĂ DE O CRIZĂ FĂRĂ PRECEDENT. LA 26 APRILIE 1986 CENTRALA ATOMICĂ DE LA CERNOBÎL A EXPLODAT. CONSILIUL DE

APĂRARE A PROPUS UN PROGRAM DE VOLUNTARIAT PENTRU CURĂŢAREA DEŞEURILOR ATOMICE. DAT FIIND GRADUL MARE DE RADIOACTIVITATE, SUNT CĂUTAŢI VOLUNTARI DIN TOATE ŢĂRILE BLOCULUI SOCIALIST, BOLNAVI CRONICI SAU ÎN FAZE TERMINALE, ÎNSĂ APŢI DE MUNCĂ. ŢOŢI VOLUNTARII VOR FI DECORAŢI, IAR NUMELE LOR VA FI TRECUT ÎN CARTEA DE AUR A ISTORIEI.

Pe alt carton scria: SUNT DE ACORD CU REALEGEREA TOV. VIVIAN VASILE ÎN FUNCŢIA DE SECRETAR-GENERAL AL FILIALEI PCR COOP. MUNCA.

Nume. . . . . Prenume. . . . . .

A semnat.

Dalele de marmură, cadrilate, abia au fost spălate, însă holul semiîntunecat al Cooperativei Munca miroase puternic a urină. De-o parte şi de alta a holului – uşi înalte, din placaj vopsit într-un galben pal, pe care sunt scrise, pe plăcuţe negre, bătute în cuie, cifre. Ana lucrează în spatele uşii cu numărului 12. Ea *este* numărul 12. Colegii ei spun: „Unde ai dus actele?“ „La 12.“ „De unde trebuie să luăm balanţa?“ „De la 12.“ Când o vizitez, secretara bondoacă, ascunsă într-o cabină transparentă, zice: „Ştii unde. La 12.“ Pune mâna pe telefon şi recită cu o voce metalică: „Doisprezece, a venit fiu-tău!“

Chicoteşte.

Înainte de a se aşeza pe scaun, la biroul pe care stau troienite teancuri uriaşe de hârtii poroase, capsatoare de hârtie, creioane chimice cu botul tocit, radiere, agrafe, ace cu gămălie, un pix cu pastă albastră, un pix cu pastă roşie, un pix cu pastă neagră, un pix cu pastă albastră-şi-roşie-şi-neagră-şi-verde, 12 îşi scoate ochelarii de pe nas şi îşi freacă obosită ochii. Umple un ibric cu apă şi îl

aşază pe jos. Cele două braţe unite ale fierbătorului sunt ca doi cârlionţi de fetiţă. Îşi trece degetul peste ele. Zâmbeşte. Când se înroşesc, apa începe să bolborosească şi atunci 12 varsă în ea trei linguriţe de cafea. Le amestecă cu fierbătorul, pe care îl prinde de mânerul negru, de ebonită, între degetul mare şi cel arătător. Îl scoate şi îl loveşte de trei ori de buza ibricului. Îl aşază pe un şerveţel alb, pe care începe imediat să se contureze o floare maronie, cu petale inegale şi franjurate.

Prima înghiţitură de cafea e scurtă şi i se duce direct în stomac. Celelalte sunt lente, cana îi apasă buzele şi lichidul îi rămâne în gură pentru câteva clipe. Simte mirosul puternic de hârtie aproape mucegăită aspru în nări şi, pentru că abia mai poate respira, sau poate de la fierbinţeala cafelei pe care tocmai a băut-o aproape pe nerăsuflate, o broboană clară de transpiraţie îi porneşte, de la limita scalpului, în jos, pe frunte. O şterge cu mâneca albă şi apretată a bluzei. Deschide sertarul biroului şi scoate o coală albă de hârtie, pe care o aşază pe masă, în faţa ei, înlăturând celelalte hârtii care se adunaseră în stivă. Ia pixul cu mină albastră şi scrie:

CERERE

Tovarăşe Preşedinte,

Subsemnata Nume . . . . . , Prenume . . . . . ., vă rog a-mi aproba o zi liberă pentru a putea rezolva o serie de probleme personale care nu suportă amânare.

Vă mulţumesc,
Semnătură

Când a terminat de scris, a recitit atent textul. A tăiat cu două linii expresia *nu suportă amânare*. Apoi a înlocuit-o cu expresia *nu suferă amânare*. A rescris.

CERERE

Tovarăşe Preşedinte,

Subsemnata Nume . . . . . , Prenume . . . . . ., vă rog a-mi aproba o zi liberă pentru a putea rezolva o serie de probleme personale care ~~nu suportă~~ nu suferă amânare.

Vă mulţumesc,
Semnătură

Trage aer în piept şi inima începe să îi bată puternic. Va trebui să iasă pe coridorul întunecat şi să ascundă cumva, discret, hârtia. Va trebui să traverseze holul şi să-i zâmbească secretarei, deşi numai chef de zâmbete nu are. Va trebui să păstreze acelaşi zâmbet, ba chiar să-l amplifice puţin, atât cât să nu dea de înţeles că numai asta nu-i vine să facă acum; dar nici prea veselă să nu pară. Va trebui să aibă un zâmbet sigur, echilibrat. Un zâmbet fără sensuri. Va trebui să bată de trei ori în uşa pe care scrie VIVIAN VASILE, PREŞEDINTE.

Şi să aştepte.

Pe holul prost iluminat al Cooperativei Munca miroase a urină. Umbra alungită a Anei pare tăiată în bucăţi de dalele albe şi negre şi albe şi negre. Aşa am găsit-o când am intrat: aşteptând în faţa uşii mari, capitonate, pe care scrie cu litere aurii VIVIAN VASILE, PREŞEDINTE. Când m-a văzut, a făcut ochii mari, aproape speriaţi – stai acolo jos, pe scaun (mi-a arătat cu degetul), şi aşteaptă-mă – a mai spus, după care a mai bătut o dată, cu putere, în tocul uşii, a intrat şi a fost înghiţită, iar în urma ei nu s-a auzit decât chicotitul secretarei rumene din biroul de sticlă:

păsărica e în cuib
dacă zboară, aripi n-are

12 a pus hârtia pe birou. Vivian Vasile şi-a ridicat ochii şi a întrebat: „De trei ori?“ Iar 12 a răspuns: „De patru.“ Şi s-a făcut că plouă. A împins cu degetul hârtia şi l-a privit aşa cum obişnuia uneori, când era doar o copilă, să privească porcii dând cu râtul în gunoaiele de pe

malul Borcei. Regulile lui stupide o scârbeau. Şi cămaşa lui cu manşete murdare o scârbea. Şi mirosul de Carpaţi care inunda încăperea o scârbea şi o făcea să vomite. Şi buretele apos peste care el, preşedintele, îşi trecea degetele scurte şi negre, cu care da filele planurilor lunare sau anuale sau cincinale o scârbea. Şi gluma lui de prost-gust, când îi spunea, rânjind, *umezica,* şi ea nu putea să-i dea nici o replică, o scârbea. De la numărul 1 la numărul 15 umbla vorba, pe după uşile închise bine, că Vivian Vasile fute tot, fute tare şi apăsat, aşa cum se spunea că ar fute Terente. Doar pe ea nu o futuse. Numărul 12 îi scăpase. Şi ea ştia asta. În ziua în care a fost repartizată două săptămâni la rând pentru-apărarea-obiectivului-pe- timp-de-noapte, a ştiut că va fi următoarea. A ştiut că Partidul era la curent cu plecarea la Bucureşti a tatălui meu. Şi că Vivian Vasile va veni în *inspecţie inopinată,* într-o noapte. Eu eram acolo, aţipit pe cutiile din placaj în care erau adăpostite toate socotelile lumii, frizerii, cizmării, alimentare, marochinării, cu adunări exacte şi balanţe aduse la zi, cu planuri împlinite şi peruci, curele sau salamuri vândute, peste toate astea tronam eu. Dar eu nu eram rege. Eu dormeam. Iar un rege, poate, nu ar fi trebuit să doarmă niciodată.

VIVIAN VASILE:

Vivian Vasile a încercat să o atingă atunci pe Ana aşa cum probabil o face şi acum, în spatele uşii capitonate: şi-a-dus-degetul-arătător-la-buze-a-coborât-braţul-şi-l-a-lipit-de-ciorapul-ei-şi-a-început-să-urce-cu-degetul-în-sus-pe-pulpă- a-întors-capul-şi-a-spus:

„Umezico, ia fă-te-ncoa’ cu balanţa, şi răspunde-mi la-ntrebare: este păsărica-n cuib?“

COMPUNERE DESPRE MÂINILE MAMEI

Mâna mamei.

Mâna lui 12.

Mâna ei *bună*.

Mâna care învârte în mâncare şi cu care va mângâia creştetul transpirat al tăuraşului.

Mâna care numără şi drămuieşte banii.

Mâna care ridică tăuraşul de pe jos.

Mâna care îi deschide tăuraşului gura şi îi bagă mâncare în gură şi îi închide gura.

Mâna pe care şi-o duce apoi la gură, să nu iasă din gură nici un sunet, nici o poveste, nimic.

Mânamameimele. Ana.

Ieri l-a plesnit pe tov. Vivian Vasile, dar sunt sigur că a fost o neînţelegere.

Cu toate acestea, când dă mama, se simte.

Lovitura i-a dat capul lui Vivian Vasile pe spate şi din nas i s-au scurs pe foaia albă câteva picături de sânge. Le-a şters cu mâneca de la cămaşă şi sângele s-a întins. S-a ridicat în picioare şi a privit-o pe Ana. Buza de jos a început să îi tremure puternic, în timp ce buza de sus i-a rămas nemişcată.

A spus: Bine.

S-a aşezat înapoi pe scaun, a luat hârtia pe care sângele începea să se usuce şi să semene cu o floare presată şi a băgat-o într-un sertar.

Pe holul prost iluminat al Cooperativei Munca mirosea a urină. Afară, aburi mari se ridicau din asfaltul umed. Sub umbrelă aerul ne sufoca şi nu ne vedeam decât pe jumătate. Înaintam cu greu. Ploaia ne împiedica să vorbim. Când am ajuns în faţa acelei case albe, ne-am oprit şi Ana a făcut *huuu*. Cunoşteam bine casa, Giani a încercat să îi spargă într-o zi geamurile, voia să vadă dacă era adevărat ce se spunea, că, dacă îi spargi geamurile, vor rămâne sparte, că, dacă îi zgârii pereţii, vor

rămâne zgâriaţi, că, dacă îi dărâmi uşa, aşa va rămâne, iar dacă încerci să intri nu vei mai ieşi niciodată, pentru că acolo, în casa aceea, indivizi în costume elegante, care nu păreau de prin partea locului, aprindeau uneori noaptea luminile şi dansau, şi în mâinile lor puteai vedea, dacă priveai mai atent, pungile de portocale pe care le fluturau prin aer, oamenii-cu-portocale, aşa le spunea Giani, şi a vrut într-o noapte să se apropie de pervazul înalt care decupa privirea, şi să vadă ce se întâmplă acolo jos, unde aterizau ritmic pungile de portocale, însă nu a îndrăznit să o facă singur, iar eu eram prea fricos pentru a-l însoţi. La oameni, frica trăieşte în gât, spune Giani.

Ana a apăsat butonul soneriei şi am aşteptat. — Cine locuieşte aici? o întreb în şoaptă pe Ana. — Un prieten, îmi răspunde, mă împinge uşor în faţă, şi uşa se deschide şi, exact în momentul în care domnul Mihăiescu, 72 ani, ne-a primit înăuntru, tăuraşul încerca să distingă, pe peretele proaspăt zugrăvit al Spitalului de Neurologie din Bucureşti, cabinetul 10, Turnul Londrei şi *libertatea,* tataurul îi tot punea mâinile la ochi şi nu-i dădea deloc pace, iar biroul secţiei române de la Radio Europa Liberă sărea în aer.

Dacă zboară, aripi n-are.

10

Acesta este tăuraşul. Trupul lui va fi îmbrăcat în pastile. Trupul lui Isus e îmbrăcat în aur.

Azi s-a căcat pe el (tăuraşul), fără să-şi dea seama. Isus l-a privit şi nu a scos nici un cuvânt. Isus şi-a ţinut mâinile împreunate şi şi-a sprijinit capul de ele. La un moment dat şi-a dus una din mâini la nas.

Când s-a liniştit, tăuraşul şi-a analizat scaunul. L-a găsit *sound and safe*. Când m-am întors de la domnul Mihăiescu, tăuraşul stătea deja la masa din bucătărie, îmbrăcat în uniformă, cu cascheta dată pe ceafă, întins peste revista de cuvinte încrucişate, slobod. Tata. La colţul blocului, Vladea m-a aşteptat, s-a strecurat în spatele meu şi mi-a tras un picior zdravăn în cur – bă, cap de pulă! M-a prins de guler şi m-a lipit cu spatele de zid, aplecându-se cât era de mare peste mine: „Bă, cap de pulă, iar e tac-tu beat!“

Îi veneam până la piept şi îi simţeam răsuflarea bovină în creştetul capului de pulă. Continua să răsufle greu şi să-şi îndese pumnii mari, unul după altul, în ficatul meu: „Bă, cap de pulă…!“ Un vecin privea de pe geam scena, fumând relaxat o ţigară – bă, cap de pulă! Din când în când, mai striga: „Dă, bă, şi tu, ce pula ta, tu n-ai? Sau ţi-au tăiat-o de tot când erai mic?“ şi trăgea din nou, lung, din chiştocul care îi ardea degetele – bă, cap de pulă!

Nu am dat. L-am prins cu amândouă mâinile de cămaşă, am tras-o, mi-am dus-o la nas şi mi l-am suflat cu putere, în timp ce pumnii lui încercau să-mi lovească faţa, bă, cap de pulă! M-am lăsat rapid pe vine şi m-am strecurat printre picioarele lui. Am fugit, bă, cap de pulă! Repede!

Cu câteva zile înainte răzbunarea mea fusese mare:

Mingea de fotbal era cusută cu aţă albă, trecută cu minuţie printre careurile de piele maronie, lăcuite cu grijă, strălucitoare. Pe cimentul erodat din curtea blocului, echipa trasase ieri, cu o bucată de cărămidă roşie, perimetrul strâmb al unui teren de fotbal cu o singură poartă, bătătorul ruginit de covoare, instalat lângă ghena de gunoi. Vladea stătea ţanţoş în centrul careului dând indicaţii, trăgându-şi jambierele colorate făcute din mânecile unui pulover pe care maică-sa a început să i-l tricoteze mai demult, însă nu l-a mai terminat niciodată. Vladea era căpitanul autointitulat al echipei de fotbal FC 6 Martie, un tip brunet şi uscat, dar cu forţa unui leu înfuriat atunci când hotăra cine-pe-cine sau care-pe-care: „Nu tricouri albe, ci roşii, nu şorturi albastre, ci verzi. Nu tu, şi nici Giani. Voi nu!“ Buza îi tremura din ce în ce mai tare, iar semnul acesta ne îndemna de fiecare dată să ne retragem, să dispărem, hai, dispăreţi! Voi nu! Nu! Giani se căra, de obicei, fără coadă-ntre picioare. Eu, în schimb, mai încercam să-l conving, auzi, s-o fut în cur pe mă-ta, am zis nu, cară-te, *hep*, bă, *hep* d-acilea! – îmi spunea de fiecare dată, şi-atunci îmi lăsam capul în jos şi îi priveam tenişii murdari. Până într-o zi, când i-am privit atent.

Mult mai atent.

Îmi amintesc: se strânseseră în genunchi, buluc, în jurul lui Costache şi îşi întindeau degetele încercând să îi atingă pantofii de sport noi-nouţi pe care taică-său-şofer-de-TIR îi adusese din Germania. Virgil îi încălţase imediat, în ciuda strigătelor maică-sii: „Măi Virgile, ăia sunt pentru biserică măi-mamă-măi!“ şi ieşise afară, în faţa blocului, aşteptând să fie băgat repede în seamă.

A fost.

Mai întâi s-a auzit strigătul lui Duşcă: „Veniţi, bă, să vedeţi ce are ăsta!“, după aceea, tropăitul unora care se îmbulzeau pe cimentul ros de ploi şi, mai târziu, ghionturi şi strigăte de admiraţie altoită cu invidie. Costache stătea drept, în mijlocul curţii, ca Tarzan, ca Hercule, ca Rahan, ca Superman, Spiderman sau Popeye. Zâmbetul său larg şi puternic îi primea pe mireni şi le blagoslovea privirile lacome, le dădea speranţă şi iubire, îi salva şi îi vindeca: există! La noi în cartier, la noi în oraş, la noi în judeţ, la noi în ţară, există! Numai Vladea stătea îngrijorat într-o parte, cu degetul mare în gură, înţelegând că, dintr-odată, printr-un artificiu nedorit al sorţii, care făcuse ca pantofii Adidas să existe la noi în cartier, la noi în oraş, la noi în judeţ, la noi în ţară, el rămăsese de căruţă, în tenişii chinezeşti. Şi-a strâns degetele de la picioare până când pânza s-a bombat uşor, a tras cu dinţii de o pieliţă desprinsă de pe degetul mare al mâinii stîngi, s-a întors şi s-a îndreptat spre casă.

Merge încet, apăsat, lovindu-se uşor cu palma peste pulpa piciorului.

Pătrunde în scara blocului.

Dispare.

Înăuntru: un apartament întunecat. Din hol se vede, printr-un glasvand, sufrageria intoxicată de fumul de ţigară prins în lambriuri. Cum intri, şifonierul de pe hol adăposteşte hainele umede de transpiraţie ale unui tată- instalator care lucrase toată ziua la ţevile din beciurile inundate de Borcea care se umflase cu câteva zile înainte şi pătrunsese în burţile blocurilor. A lu’ Vladea respiră, încearcă să-şi tragă nasul, însă nasul refuză mirosul greu, iar lacrima care i se prelinsese pe obraz i se usucă. Şi-o şterge, orice ar fi. Se îndreaptă grăbit spre camera lui, trecând pe lângă bucătărie (unde sunt mânecile de la pulover?), traversând cu capul plecat sufrageria (băi, tu ştii cât se cacă ăştia?).

Trece şi tace.

Când a mâzgălit apăsat cu carioca câteva dungi pe o foaie de hârtie, foaia aproape că s-a rupt sub presiunea minei. A ridicat-o şi a privit-o în lumina beculuі chior. Da, culoarea era bună. Neagră. A scos o riglă şi a trasat cu un creion cu vârful subţire două linii paralele, cu un spaţiu destul de mărişor între ele. A cotrobăit puţin în sertarul biroului până ce a găsit o altă riglă, un şablon în care erau decupate literele şi cifrele, de la A la Z, de la 0 la 9. L-a potrivit pe foaie şi a trecut cu carioca prin litera A, marcându-i conturul. A ridicat şablonul şi a privit. Era perfect. A înnegrit litera şi a mai privit încă o dată, mulţumit. Era bine.

Iese din cameră, străbate sufrageria (ce de căcaţi am putut găsi în subsol, nici Borcea nu-i duce!), trece pe lângă uşa bucătăriei şi pătrunde în holul de la intrare. Dibuie tenişii şi crema neagră de ghete. Le bagă în sân şi se strecoară din nou, în vârful picioarelor, fără să respire. Când ajunge în camera lui, pune tenişii şi crema de ghete pe covor, se aşază pe vine. Îşi vâră o mână într-unul din pantofi, suflă puternic ca să îl cureţe de praf. Apoi potriveşte şablonul, ţinându-l cu degetul mare, pe partea laterală a pantofilor, scoate periuţa de dinţi, deschide cu greu cutia cu cremă de ghete, care tot alunecă pe covor, trece cu periuţa de dinţi peste pasta întărită, aliniază litera A pe pânza aproape albă a tenişilor şi freacă periuţa de dinţi cu cremă de ghete peste conturul literei. Înlătură şablonul şi priveşte.

Da. Perfect.

Nu cred să fi cunoscut pe atunci cuvântul „răzbunare“. Însă îmi recunoşteam bucuria pe care am simţit-o a doua zi, când Vladea a ieşit mândru în curtea blocului, a fluierat de două ori şi toţi s-au strâns mieluşei lângă el. Când şi-a ridicat piciorul slab şi l-a pus pe gard, toată gaşca s-a apropiat şi, cu capetele plecate, au silabisit aproape în cor,

privindu-i tenişii: A-DI-DAS, iar Vladea avea deja 2 metri, 3 metri, 4 metri. Era cât Vârful Omu.

— Pe dracu', nu-s orijinali! s-a zbârlit Costache.

— Originală-i mă-ta! i-a aruncat Vladea.

— Păi cum să fie, băi, orijinali, când sunt pictaţi cu carioca?

— Nu-i cariocă, bă!

— Da' ce-i?

— Bă, io spun că sunt orijinali şi gata.

Îi priveam, Giani şi cu mine, cum cotcodăcesc, cum li se umflă pieptul şi cum gaşca, din ce în ce mai confuză, nu ştie cu cine să ţină. Noi doi ne ţineam de mână. Râdeam în bărbie. Ne dădeam coate şi aşteptam, răbdători, deznodământul.

Abia îl aşteptam.

— Sunteţi proşti cu toţii, a început Giani, făcându-şi loc. Proşti făcuţi grămadă. Ce-i aia original? Original e ceea ce nu ai, băi. Asta-i original. Hai să vă arătăm noi original. (Ridică, bă, piciorul! îmi spune.)

L-am ridicat. L-am pus pe gard. Giani a făcut la fel, iar gaşca s-a tras într-o parte, luată prin surprindere şi speriată. După ce s-au mai dezmeticit, băieţii s-au apropiat din nou, s-au aplecat şi au silabisit în cor singurul cuvânt străin pe care îl ştiam de la tata şi pe care i-l spusesem aseară lui Giani, iar acum stătea scris cu pixul pe tenişii noştri:

P A L K I N S O N

„Pizdos rău, taică-tu", avea să îmi spună Giani.

I-am răspuns, mândru: „Yes!"

Şi pe seară m-a sărutat, şi limba lui avea un gust dulce-acrişor, de mure verzi, înmuiate în zahăr.

11

Am intrat în bucătărie şi l-am salutat. Tăuraşul nu mi-a răspuns. A continuat să frece creionul de hârtia poroasă a revistei. Cu puţin timp înainte *dansase*. Se vedea asta. Peste tot în jurul lui, vase sparte, uşile dulapurilor desprinse, alimente împrăştiate, frigiderul aproape în mijlocul încăperii, huruind insuportabil, cu uşa deschisă şi borcanele de pe rafturi răscolite. Un căcat mare în sufragerie, pe covor. Diferenţa dintre tata şi Pinocchio este aceea că Pinocchio nu e viu. Şi n-a fost niciodată viu. Şi nu va fi niciodată viu.

Tataurul apucă cu greu creionul şi îi umezeşte puţin mina cu vârful limbii, apoi se apleacă asupra careului. Când crede că îl termină, se aude un oftat, apoi face o bifă scurtă în colţul din dreapta. Dă pagina.

M-am apropiat de el şi am încercat să privesc ce scrie acolo. S-a ferit cât a putut şi nici eu nu am mai insistat. L-am prins pe după umeri

hai să ne spălăm, i-am spus,

iar el şi-a ridicat ochii din hârtii şi a privit prin mine.

L-am ridicat cu greu de pe scaun şi l-am tras până la baie. Am intrat amândoi, ţinându-ne de gât, ca doi beţivi într-o cârciumă.

L-am aşezat pe closet şi l-am sprijinit cu spatele de zid. Am început să-l dezbrac, i-am scos cureaua, i-am tras pantalonii, cămaşa, maioul. I-am scos chiloţii şi l-am ţinut cu o mână, pe piept, iar cu cealaltă am dat drumul la apă.

Am încercat să-l iau în braţe şi să-l bag în cadă, însă nu am reuşit. L-am ridicat, atunci, şi l-am ajutat să treacă, stâng- drept-stâng-drept-stâng, peste marginea căzii. L-am aşezat în fund şi el a

încercat să-şi ducă mâinile la sex, să-l ascundă, dar mâinile îi săreau întruna şi se lovea involuntar cu ele peste testicule. Am vrut să-l opresc. L-am stropit cu apă şi pielea i s-a zbârcit.

Când apa i-a intrat în gură, a făcut din buze *bruuu* şi a scuipat-o afară.

Am pus dopul şi am umplut cada cu apă. M-am dezbrăcat şi am intrat şi eu lângă el, în apa călie, şi l-am săpunit, şi l-am frecat, şi m-am săpunit, şi m-am frecat, până ne-am mai încălzit, şi am stat aşa, unul în faţa celuilalt, goi, şi atunci am înţeles dintr-odată cum se fac valurile şi am văzut cum, dintre valuri, un submarin rătăcit al armatei germane şi-a ridicat încet periscopul, şi m-a privit, şi parcă mi-a făcut, scurt, cu ochiul.

12

Când voi ajunge din nou, după zece ani, în gara prăfuită de pe malul Borcei, voi coborî din tren şi voi porni pe jos, încet, prin lanul de porumb, voi muşca dintr-unul, invizibil, şi mă voi opri să-mi trag răsuflarea, sufletul. Un câine se va apropia pe la spate şi va încerca să mă adulmece, ne vom speria unul de altul şi vom fugi în direcţii opuse, el va schelălăi, eu voi râde şi voi intra pe aleea ce desparte cele două blocuri şi-atunci soarele se va afla exact deasupra turnului de apă dintre ele şi va străluci din ce în ce mai puternic. Voi deschide uşa blocului şi voi urca cele trei etaje, iar acolo mă va aştepta el, Filip, tatăl meu, sprijinit de perete, calm, *akinetic*, cum este de obicei dimineaţa, mut, privind în gol, ne vom lua în braţe şi ne vom săruta, barbă peste barbă, nu-i voi spune „sărut-mâna, tată“, pentru că „sărut-mâna“ – mă-nvăţase mai demult? – nu se spune decât la popă, şi noi nu avem popă, îi voi spune „salut, bine te-am găsit“, îmi voi lăsa bagajul pe jos, în holul de la intrare, voi parcurge nerăbdător apartamentul care va mirosi a casă bătrânească şi a medicamente, până la baia din capătul celălalt, unde mă voi spăla pe mâini, mă voi clăti pe faţă, iar după aceea, răcorit şi curat, aproape zâmbind, voi intra în bucătărie, unde îmi voi aprinde o ţigară din care îi voi da şi lui câteva fumuri, punându-i-o între buze, apăsându-i uşor pieptul pentru a putea inhala. Ne vom privi, iar din ochii lui vor începe să curgă două-trei-patru-cinci lacrimi pe care va încerca să şi le şteargă, neputincios, cu mâna stângă. Ana va încălzi supa de pui, în timp ce, cu spatele la noi-doi, *nu te mai smiorcăi* – îi va zice lui, Filip, dragostea, şi se va întoarce veselă, va lua polonicul

şi va umple bolul de porţelan din faţa *puiului mamei* cu o zeamă roşiatică şi fierbinte. Printre aburi, *sper că ai călătorit bine* – va şopti, se va aşeza pe scaun şi mă va privi cum sorb, cum mestec, cum înghit. Tăuraşul se va ridica cu greu de pe scaun (şi noi, amândoi, mamaşicumine, vom avea din nou gestul acela scurt de a-l ajuta, de a-l prinde, de a nu-l lăsa să cadă şi să se lovească din nou), va ieşi din bucătărie şi se va întoarce peste puţin timp, cam 40 de minute, *ţopăind,* ţinând în mână o tăietură dintr-o revistă americană de ştiri şi alta dintr-o revistă medicală, *uite ce scrie aici*, va zice din ochi şi va încerca să citească sacadat, molfăit, tremurat, gâjâit, împleticit, transpirat, hârâit, absent, patetic, declamativ, retoric, apocaliptic, apostazic, impregnat, tulburat, a cappéla, robocop, surd, mut, vocalic, canonic, ritualic, bovaric, singur, sigur, apăsat, contorsionat, instinctiv, abuziv, declamativ, ascuns, seducător, aspru,

(tata e în chiloţi, e în maiou, îmbracă-te, bă, tată!)

ostensiv, exhaustiv, ideologic,

(tata se prelinge pe perete în jos, ridică-te, bă, tată!)

schematic, uman,

(tata se ţine de un scaun, aşază-te, bă, tată!),

primitiv, alfa, omega, reacţionar, degenerativ, funcţionalist, utilitarist, logocentric, eroic, persuasiv, tematic, manipulator, agresiv, plăcut, monoteic, reprezentativ,

(tata începe să danseze) carnal, seducător,

(îmi lipesc urechea de masă şi totul se transformă într-un show de radio întrerupt doar de sunetul unghiilor ei, Ana, mama mea, care zgârie, neputincioasă, muşamaua, şi îl priveşte)

magic… *uite ce scrie aici!* – ar vrea să spună, îmi întinde foaia, foaia zboară prin aer.

O prind.

Lecţia mea de logopedie nu îl ajută cu nimic. Toate cuvintele astea cu pronunţie complicată, pe care îl forţez să le repete, nu îl ajută cu nimic. Nu reuşeşte decât să le pocească, să le strice, iar când strici un cuvânt, strici şi lumea. Un cuvânt stricat e o lume stricată e o poveste stricată. Uneori înţelege ce i se spune sau ce citeşte şi atunci îl apucă panica, de parcă e un copil care, abia născut, pricepe dintr-odată tot ce se întâmplă în jurul lui, mult prea devreme sau, poate, mult prea târziu.

YET ANOTHER PARKINSON'S MIRACLE!
CLEAR THE WAY FOR THE CANONIZATION OF THE POPE!
Is the Pope more important than me?

<u>Ajustarea stilului zilnic de viaţă</u>

Aşezatul, ridicarea în picioare şi mersul – dacă aşezatul şi apoi ridicarea vi se par dificile, alegeţi un scaun mai înalt, cu spătar drept şi cu braţe. Evitaţi fotoliile prea moi şi adânci. După ce vă ridicaţi, rămâneţi nemişcat câteva secunde, pentru a vă recăpăta echilibrul. Când vă blocaţi într-o poziţie, încercaţi să vă răsuciţi uşor de pe o parte pe cealaltă sau mişcaţi picioarele ca şi cum aţi păşi peste un obiect aflat pe podea.

Pentru a evita dezechilibrarea şi căderile, încercaţi să memoraţi trasee clare, fără obstacole, prin casă, pentru a merge fără probleme printre piesele de mobilier. Fizioterapia şi alte metode terapeutice complementare vă pot fi de ajutor, oferindu-vă exerciţii pentru restabilirea echilibrului şi îmbunătăţirea mersului.

Scrisul – mulţi pacienţi observă cum literele scrise de mână devin din ce în ce mai mici (micrografie). În acest caz, puteţi recurge la o maşină de scris.

Vorbirea – unele persoane pot dezvolta tulburări de vorbire, vocea poate deveni abia audibilă sau răguşită, tremurândă sau sacadată.

În aceste situaţii, încercaţi să vă priviţi în faţă partenerul de conversaţie, vorbiţi intenţionat mai tare decât ar fi cazul.

Sunt ca tine, îi voi răspunde, te înţeleg, îi voi repeta, te iubesc, mă voi hotărî dintr-odată şi gura lui se va opri, şi maioul i se va usca, şi pielea i se va întinde şi va deveni frumoasă şi netedă, corpul i se va arcui şi, în loc de un salt bezmetic, va face un triplu salt perfect, va ateriza în picioare, se va lăsa uşor pe vine, îşi va găsi echilibrul şi va sta drept, cu mâinile ridicate în sus, ca la olimpiadă. Mă voi aşeza pe covor, la picioarele lui, un pic încurcat, un pic nervos, el se va apleca şi va încerca să îmi prindă bărbăteşte mâna, dar nu va reuşi decât să orbecăie cu ea prin aer, căutându-mi-o, nici eu nu i-o voi întinde, aşa că va rămâne cu ea suspendată şi va tăia în continuare aerul până când, obosit, o va lăsa pe piciorul stâng, care bate ritmul. Îşi va drege vocea, va respira, va răsufla, limba i se va propti pe cerul gurii şi va încerca să se desprindă de acolo *tî tî tî,* iar când va reuşi îi va atinge dinţii galbeni şi se va poziţiona la distanţă egală de palatin şi…. *tî-e tî-e tî-e-b,* Filip, dragostea, are buze subţiri, adânci şi vineţii, buzele fac un cerc, spun *u u u tî-e-i-u-u-u,* dar sunetul explodează ca un balon de săpun şi se împrăştie prin casă *besc besc ttt-e-iii-u-besc-besc*.

Tace.

E prea târziu.

La plecare, voi lua din bibliotecă o carte cu paginile îngălbenite şi coperta neagră, *Casa văduvelor* de Heinrich Böll îi spune, o voi pune în geantă şi mă voi gândi cum ar fi ca el să dispară şi atât. Îl voi mai ţine minte? Cum îi voi duce dorul? Trenul şerpuieşte acum, iar eu dau pagină cu pagină, paginile miros uneori a mâl, sunt aproape putrede, mai că se rup, le întorc cu grijă, titlul original e de fapt *Haus ohne Hüter, Casa fără stăpâni, Casa fără paznici*… Mi se face somn şi

încerc să adorm pe canapelele îmbrăcate în muşama jegoasă, nu e nimeni în compartiment, mă gândesc cum ar fi fost să fie cineva aici cu mine, cum ar fi reacţionat la imaginea asta a mea, dar nu, nu e nimeni. Dau pagină cu pagină şi filele galbene se împrăştie aşa cum s-a împrăştiat şi viaţa lui. La un moment dat, a scris: *Draga mea, sunt sigur că te miră faptul că primeşti atât de la mine. Dar, dacă mă crezi, nu pot altfel.* Nedatată. Sau, altădată: *Pentru că timpul este destul de răcoros, un salut cald te va încălzi, nu prea bine, dar totuşi.* Nedatată. Sau, mai departe: *Aş vrea să vezi o dată acest muzeu (odată, cu mine), dar timpul nu e trecut. Totuşi, pe aceste considerente îţi trimit ilustrata aceasta.* Nedatată.

Paginile mucegăite ale casei fără stăpâni sunt, de fapt, paginile lui. El le scrie. Până când? Cine este? Dacă s-ar spăla singur, corpul său în extensie ar cuceri toată baia, e un bărbat frumos, dar căzut; când iese din baie, miroase a aftershave şi a spirt. S-a bărbierit, acum tăieturi lungi îi brăzdează faţa, gâtul şi pieptul. Peste puţin timp va muri, încă nu vrea să ştie asta, însă Anaşicumine am simţit-o mereu, privindu-l, şi-atunci tăcerea s-a strecurat între noi şi acolo va rămâne pentru multă vreme, până când, într-o dimineaţă, se va trezi, va privi din nou Isusul de plastic aurit, va spune Doamne-ajută, deşi de mult nu mai crede că îl mai poate ajuta cineva, va lua un beţigaş subţire de fier, cel cu care, odată, controla uleiul maşinii noastre Dacia, fabricaţie 1981, cu planetare Glaentzer (cum îi plăcea uneori să se laude), şi va încerca să şi-l înfigă pe sub sânul stâng, în inimă, însă carnea îi este aţoasă şi tare, iar el n-are putere să împingă, va urla din gâtul hodorogit, va pune capul în piept

şi va plânge.

Dragostea mea, ar mai fi scris atunci, de mult de tot. *Mi-e greu fără tine. Am ajuns, şi mâine ne vom apuca de lucru. Sunt foarte mulţi cei pe care*

încercăm să îi convingem, prea mulţi. Mi-ar fi plăcut atât de mult să adorm seara din nou lângă tine şi să mă trezesc dimineaţa îmbrăţişându-te. Mi-ar fi plăcut să te privesc cum îmi calci cămaşa şi cum mă săruţi la plecare. La tine mă gândesc când le fac bine. Fără tine e… Cu drag, F. Sunt convins că a scris rândurile astea pentru ca eu să le găsesc acum, între paginile *Casei fără stăpâni,* în trenul ăsta mizerabil. A făcut-o ca să mă enervez, să îl urăsc şi mai tare şi, într-un acces de furie şi disperare să le fac bucăţi-bucăţele, bucăţi-bucăţele, iar apoi să le privesc cum zboară pe fereastra trenului şi se topesc în aer.

În urma lor, glasul lui e gigantic, ţipătul său e mut.

Ana tocmai îi tăiase unghiile, ca în fiecare vineri, îi şlefuise bătăturile şi nodurile groase de pe degete. Stăteau amândoi în bucătărie şi el îşi punea, vorba vine, piciorul în poala ei, aşa cum altădată ar fi vrut să-şi pună capul. Ea îi ţinea talpa cu o mână, iar cu cealaltă lucra grijulie cu unghiera, cu foarfeca, cu unghiera, cu foarfeca, apoi trecea uşor cu palma peste degetele lui şi sufla şi îl întreba din ochi: *a fost bine?* Nu răspundea. Tăuraşul privea absent, resemnat, pe geam. Tataurul, în schimb, încerca să bâlbâie un cântec:

Dara dara dara,
Hai să ţinem scara…

însă tăuraşul îşi revenea din visare şi îl plesnea de fiecare dată, scurt, cu palmele peste gură.

Ochii *lor* tremurau.

În fotoliul său, lumea se compunea din cuvinte încrucişate, un cuvânt nu putea exista singur, literele lui erau, de fapt, literele altui şi altui cuvânt. Trăiam tot timpul cu impresia că, de fapt, construieşte o ţesătură, că leagă iţele unui destin, că încrucişează cuvintele pentru a descifra cât

poate de mult ce se va întâmpla şi că, în fond, toată viaţa lui, toate gesturile şi acţiunile lui erau rezultatul careurilor acelea cu pătrăţele negre şi albe în care literele se potriveau perfect, se intersectau şi, la sfârşit, când toate erau la locul lor şi se împleteau, făcea un semn lângă ele, o bifă, îndepărta puţin foaia şi o privea mulţumit.

Deveniserăm dependenţi de puterea lui de a ne ordona existenţa.

Toate cuvintele se potriviseră şi astăzi, perfect.

Pe verticală şi pe orizontală.

> As the debility increases and the influence of the will over the muscles fades away, the tremulous agitation becomes more vehement. It now seldom leaves him for a moment; but even when exhausted nature seizes a small portion of sleep, the motion becomes so violent as not only to shake the bed-hangings, but even the floor and sashes of the room. The chin is now almost immoveably bent down upon the sternum. The slops with which he is attempted to be fed, with the saliva, are continually trickling from the mouth. The power of articulation is lost. The urine and fæces are passed involuntarily; and at the last, constant sleepiness, with slight delirium, and other marks of extreme exhaustion, announce the wished-for release.

13

Nu am să-i uit niciodată parfumul. În noaptea aceea am orbecăit buimac pe străzi până am găsit-o, în faţa hotelului, pe trotuar.

Herman ar fi vrut să înceapă fraza aceasta pe prima pagină a unui caiet cu foi veline şi coperte albăstrii. Dar mai întâi şi-a frecat palmele una de alta şi şi-a trosnit oasele degetelor de la mâna dreaptă apăsându-le în palma stângă. Victoria, femeia care îl îngrijea acum, în anul acela magnific în care Nicu Vlad tocmai câştigase titlul mondial la haltere, îi băgase cu puţin timp în urmă câteva lemne uscate în sobă, iar acestea pârâiau acum precum oasele degetelor pe care Herman continua să şi le frece cu putere, în speranţa că durerea va înceta. O rugase să îl lase singur în noaptea aceea. Da, se va descurca, nu, nu va avea de ce să-şi facă griji, da, nu va cădea din nou lat pe covor şi nu va visa cu ochii deschişi, nu, nu va delira, nu va ţipa, nu se va lovi de mobile, nu va fugi dintr-odată pe uşă, afară, în nămeţii pe care gerul îi făcuse să-mpietrească.

A deschis cu grijă, dar cu greu, o cutie de lemn pe care o ţinea ascunsă (credea el), în spatele maldărului de haine din şifonier. Aceeaşi cutie pe care, cu mai bine de 40 de ani în urmă – doar atât? gândea –, abia a apucat să o bage în geamantan în noaptea în care s-a hotărât să fugă, după ce Hauptscharführerul i-a făcut încă o vizită şi i-a băut aproape jumătate din sticla de alcool rafinat, îndoit cu apă şi coji de mere care fermentaseră şi se lăsaseră stafidite pe fundul sticlei. Au stat din nou faţă în faţă la masă, au gesticulat. Când Hauptscharführerul a ridicat tonul, Herman a coborât privirea şi a zis, printre dinţi: *Nein*, însă

Hauptscharführerul a dus mâna la tocul pistolului şi a răpăit cu degetele pe pielea groasă şi tăbăcită, iar Herman a îngheţat, însă gheaţa aceea s-a topit dintr-odată (miraculos?), şi-atunci Herman l-a privit în ochi şi nu a mai spus nimic, doar l-a privit lung şi încruntat, pentru că ştia că Hauptscharführerul deja se ameţise şi putea fi, dintr-odată, tratat ca un copil răzgâiat care spune *Ich werde dich ficken! Te fut!*

Şi chiar o face.

La ieşire, Hauptscharführerul a lovit scurt cu piciorul în uşă şi i-a spus şuierat, printre dinţi: *Ich werde morgen wieder. Nicht allein!*[1] – chiar când Herman aproape că înghiţea în sec văzând încă o dată, peste umerii arcuiţi ai Hauptscharführerului, Fiatul negru, strălucitor, în care acesta s-a urcat şi a demarat în trombă, nervos pentru că nici până azi nu are încă un şofer destoinic care să cunoască perfect străzile şi străduţele, şi în mâinile căruia să-şi pună, dacă va fi nevoie, poate chiar viaţa. În urma lui, Herman ar fi vrut să ridice pumnul în sus, însă frica i-a băgat mâna adânc în buzunar. A scos batista şi a scuipat pe mânerul uşii. L-a şters îndelung şi cu scârbă. Ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat, a încins o tigaie pe plita de fier a sobei de teracotă şi a trântit în ea două ouă proaspete, de care abia făcuse rost cu o zi înainte. A mâncat privind fix un punct invizibil din perete, tăindu-şi din când în când greaţa cu nişte gogonele acre şi fleşcăite, şi s-a mirat că foamea îl mânase către un fel de mâncare mult mai potrivit pentru un mic dejun decât pentru o cină târzie. Când a terminat, a dat pe gât ultimii stropi de alcool rămaşi pe fundul sticlei, a scos din buzunar cutiuţa cu tutun de prizat şi a lăsat să cadă din ea două fire de tutun, pe pumnul strâns şi zbârcit de frig. A tras o dată, a tras de două ori, şi-a frecat nasul, s-a întins cât era de lung pe scaun şi a închis ochii.

1. Voi veni şi mâine. Şi nu voi veni singur!

Nu. Nu doarme. Doar se strecoară pe lângă zidurile casei, cu geamantanul într-o mână, iar în cealaltă cu o pălărie neagră şi scămoşată. Poartă un nume german, fără să înţeleagă pe-ndelete nici măcar limba. Nu, nu era vina lui, se gândea, că *mamaundpapa* l-au lăsat de mic la bătrâna Oma, care atunci abia îşi mai trăgea sufletul, şi au plecat pe mare, spre America: *vom trimite după tine, acum nu ai cum să înţelegi.* Încă mai păstra cartea poştală colorată, ce înfăţişa un vapor imens, cu trei coşuri înalte, din care ieşeau aburi groşi şi negri, şi care intra leneş în portul Ellis Island, în vara anului 1911, când pescăruşii zburau liberi, iar libertatea era o statuie înaltă, din depărtare doar o fantomă, vie, totuşi nemişcată.

Au citit şi nu au înţeles:

> *Give me your tired, your poor, Your huddled masses yearning to breathe free, The wretched refuse of your teeming shore. Send these, the homeless, tempest-tossed to me, I lift my lamp beside the golden door!*

Multe mâini au atins cuvântul *Glück*. Scris în grabă, dar citeţ, de *mamaundpapa*, *Glück* a trecut mai întâi Atlanticul, a ajuns în Spania, a traversat cu greu Franţa, până în nord, unde a cotit brusc la dreapta, prin Ţările de Jos şi de acolo, tot la dreapta, de-a lungul coastei Reichului, mai departe, prin Ungaria, pentru a cădea, într-o dimineaţă de vară, în mâinile lui Oma, care abia a reuşit să citească vestea bună şi, de emoţie, a strănutat fericită pe bucata de carton galben, dar, de ruşine, şi-a trecut repede mâneca peste hârtia deja murdară, iar scrisul îngrijit s-a strâns, s-a lăbărţat, litera *L* a dispărut printre volutele literei *G* şi Herman a bâjbâit mirat şi oarecum stânjenit pentru că nu ştia la ce să privească *(Guck?)* şi-atunci a întors foaia şi parcă fumul vaporului a început să tremure, iar valurile străvezii să se

unduiască şi, de undeva, de pe puntea mică, două siluete (mamaundpapa?) i-au făcut dintr-odată cu mâna,

şi i-au trimis, ca prin vis, sărutări lungi.

Nu. Nu visase. Cu câteva zile în urmă, un individ cu faţă smeadă, mustăcioară şi părul dat cu gel, care s-a recomandat ca fiind din partea *Deutsche Volksgruppe in Rumänien* i-a bătut încă o dată la uşă şi i-a băgat imediat sub nas o hârtie care încă mai mirosea a cerneală tipografică,

acum e legal, i-a spus,

iar Herr Hauptscharführer chiar are nevoie de un şofer destoinic şi de încredere. Nu mai face pe prostul! – a continuat, încercând să îl privească în ochi.

Herman a luat hârtia în mână şi a citit:

CONVENŢIUNE ÎNTRE GUVERNUL REICHULUI GERMAN ŞI GUVERNUL ROMÂN PRIVITOARE LA ÎNROLAREA ÎN ARMATA GERMANĂ SS A CETĂŢENILOR ROMÂNI DE ORIGINE ETNICĂ GERMANĂ.

A doua zi însă, după ce Herr Hauptscharführer Gottlieb a lovit cu piciorul în tocul uşii şi a plecat pe patru cărări, faţa i s-a luminat. A încins repede o tigaie pe plita de fier a sobei de teracotă şi a trântit în ea două ouă proaspete. A mâncat privind fix un punct invizibil din perete. Când a terminat, a dat pe gât ultimii stropi de alcool rămaşi pe fundul sticlei, a scos din buzunar cutiuţa cu tutun de prizat şi a lăsat să cadă din ea două fire de tutun, pe pumnul strâns şi zbârcit de frig. A tras o dată, a tras de două ori, şi-a frecat nasul, s-a întins cât era de lung pe scaun şi a închis pentru câteva secunde ochii, ca un om care e pe cale să ia o hotărâre importantă şi o mai cântăreşte bine încă o dată. Când s-a ridicat, brusc şi înviorat, a scotocit în lada de gunoi şi a scos hârtia pe care individul cu faţă smeadă, mustăcioară şi părul dat cu gel abia a apucat mai ieri să o arunce înăuntru, în timp ce uşa

i se trântea cu putere în nas – *arschloch!* A trecut în grabă cu degetul peste rânduri până a ajuns la paragraful pe care îl căuta:

Articolul 2. Plecarea din ţară.

Voluntarii predaţi GEG din România vor fi constituiţi în elemente de transport prin grija organizaţiilor respective germane, ei trebuind să părăsească ţara până la 31.7.1943. Aceşti voluntari nu au dreptul să scoată din ţara decât:

– efectele de îmbrăcăminte şi rufărie cu care sunt îmbrăcaţi plus al doilea rând de rufărie;

– hrana pentru timpul transportului, plus 2 zile după sosirea în Germania;

– nici o altă valută peste aceea prevăzută de convenţiile economice în vigoare.

Obiectele de aur sau bijuteriile sunt de asemeni interzise afară de verighetă şi ceas. Aceleaşi restricţii se aplică şi pentru cei ce se întorc în Reichul German din concedii, servicii izolate etc. […]

Avea:

un geamantan, unul jupuit, în care Oma obişnuia să îşi ţină andrelele şi firele colorate de lână. Avea şi un al doilea rând de haine pe care *papa* i l-a lăsat demult, înainte să plece spre America, iar Oma l-a păstrat cu grijă toţi anii aceştia, până să se stingă, într-o noapte în care i-a fost frică să mai adoarmă, un rând de haine care acum îi veneau perfect şi pe care le-a scuturat puternic de praf şi le-a întins cu grijă pe pat. Bani, cât să-i ajungă o vreme. Se va descurca. Reiner, cu care a bătut ani la rând nucii, era deja plecat de două săptămâni, fără veste. Horst a primit 3000 de lei, o invitaţie de turist şi un bilet de tren până la Orşova. Peter a trecut cu trei ani în urmă prin gara Simeria, în trenul personal nr. 2055 către Curtici şi de-atunci nu, nici o veste. Pe Oma a reuşit cu greu să o îngroape, abia la cinci zile după ce a închis ochii, lângă cel care i-a fost soţ şi care avea să sfârşească în convulsiile unei boli

atât de stranii, încât popa abia a putut să-şi dea consimţământul pentru o rugăciune creştinească, deşi avea să invoce în nenumărate rânduri, înspăimântat, numele lui Satan şi al unui loc îndepărtat, Echternach, unde vindecarea era posibilă prin bună-credinţă şi rugăciune la mormântul unui sfânt tămăduitor şi aducător de pace pentru bezmetici, epileptici, lunatici – dansatori de Charleston? –, Sfântul Vitus, Willibrord, Sfântul Naiba Ştie, însă bani pentru o asemenea călătorie, de unde? Aşa că l-au lăsat să se lovească în voie de mobilele din casă, să vorbească singur vrute şi nevrute, să vadă pe pereţi siluete care-şi belesc trupurile şi îl cheamă să intre în ele, să le lovească cu capul, să împroaşte pe gură, obosit, spume alb-gălbui ca săpunul fermentat din osânza de porc, să-şi dea greu duhul, cum se spune, şi totul în jur să se liniştească şi dintr-odată să tacă, de parcă diavolul nu ar mai fi fost acolo,

ci în altă parte.

Dar unde?

*

Herman a pus cutia pe genunchi şi a deschis-o. Nu mai făcuse de mult asta. Nici măcar nu-şi mai amintea bine ce conţine. Primul obiect pe care l-a scos a fost fotografia unui Fiat 2800, negru. O verighetă subţire, din aur, verigheta Martei. O carte poştală colorată, pe spatele căreia abia dacă se mai distingea ceva. Câteva documente de identitate vechi (mamaundpapa?). Ediţia din 19 martie 1940 a ziarului episcopiei, pe a cărui primă pagină, era poza lui Herr Hitler încadrată de un titlu gros şi lăbărţat:

UND WENN DIE WELT VOLL TEUFEL WÄR[2]…

2. Chiar dacă lumea ar fi plină de diavoli.

Îşi amintea perfect ziua aceea, 19 martie 1940. Trecuse aproape o săptămână de când o îngropase pe Oma şi a rămas surprins că preotul încearcă să-i adune chiar în mijlocul săptămânii, într-o zi de marţi, pe toţi enoriaşii comunităţii germane, în catedrală. Când a ajuns, printre ultimii, abia dacă a apucat un loc mai ferit, în spate. De-a lungul pereţilor scobiţi ai catedralei, despărţiţi din când în când de coloanele înalte de piatră rece, un pluton de soldaţi germani stăteau, încolonaţi şi drepţi, cu privirile îndreptate spre amvon. În primul rând, pe scaunul din mijloc, un ofiţer cu umeri înalţi şi cascheta îndesată pe frunte tăia vederea celor care se aşezaseră în spatele lui lăsând un rând de scaune liber. Pic de respect, a gândit Herman, dar gândul i-a zburat atunci când corul a izbucnit într-un imn, ale cărui sunete prelungite l-au făcut să tresară:

Und wenn die Welt voll Teufel wär
Und wollten uns verschlingen,
So fürchten wir uns nicht so sehr,
Es soll uns doch gelingen.
Der Fürst dieser Welt,
Wie saur er sich stellt,
Tut er uns doch nicht,
Das macht, er ist gericht,
Ein Wörtlein kann ihn fällen[3].

3. Chiar dacă lumea ar fi plină de diavoli

ce- ar vrea să ne distrugă

teamă nu ne va fi

pentru că tot noi vom învinge.

Prinţul acestei lumi,

oricât de înfricoşător ar fi

nu ne mai poate răni.

El e deja condamnat.

Şi cu un singur cuvânt îl vom putea răpune.

A privit curios în jur. L-a văzut pe Horst, l-a văzut pe Peter, l-a văzut pe Reiner, toţi cu capetele plecate. L-a surprins pe Reiner trăgând cu ochiul şi pe Horst dându-i coate. În momentul în care cantata de Bach a luat sfârşit, preotul s-a ridicat şi s-a îndreptat spre amvon. A spus: *Reich!* A spus: *putere!* A spus: *luptă dreaptă!* Ofiţerul german i-a luat locul. A tăcut pentru câteva minute bune, scrutând din ochi sala. A spus: *Führer!* A spus: *boală roşie!* A spus: *patrie!*

A mai spus: *3000 de lei pentru cine se înrolează!* – şi a ridicat deasupra capului ziarul cu poza lui Hitler şi titlul mare, negru şi gras:

UND WENN DIE WELT VOLL TEUFEL WAR…

iar haina parcă i-a pârâit puţin pe la subsuori.

*

Îl cunoştea foarte bine, însă mai mult din auzite. De văzut nu îl văzuse niciodată. Iar acum era atât de aproape. Era pe trotuar, chiar în faţa lui. Putea să-l atingă. Fiatul 2800, negru, impunător, cu motor de 2000 de centimetri cubi şi 6 cilindri în V era acolo, parcat în faţa catedralei. În faţa lui. Nu s-a apropiat. A traversat în grabă mica piaţă şi s-a ascuns într-un colţ mai ferit, pe o străduţă. A privit. Enoriaşii ieşeau unul câte unul. După ei a urmat plutonul de soldaţi, tropăind pe dalele de piatră ale catedralei. Ultimii au ieşit preotul şi ofiţerul german. Când s-au apropiat de maşină, preotul a făcut un pas în faţă şi i-a deschis portiera, retrăgându-se, cu capul plecat. Înainte ca ofiţerul să se urce, cei doi s-au salutat ridicând mâna dreaptă, unul din ei încordat, cu palma mult deasupra caschetei, iar celălalt mai moale, cu palma puţin deasupra crucii de la gât. Maşina a pornit încet, dând ocol pieţei, flancată de cele două rânduri de soldaţi care defilau mărunt pe lângă ea. Herman a privit-o lung, din colţul lui, cum se îndepărtează, cum îi toarce motorul.

Iar seara a plecat să o caute.

Nu am să-i uit niciodată parfumul. În noaptea aceea am orbecăit buimac pe străzi până am găsit-o, în faţa hotelului, pe trotuar. Nu era păzită. Lumina care trecea prin geamurile înalte ale holului hotelului o făcea să strălucească şi mai tare, să se alungească, să iradieze. Îţi dai seama? Numai papa de la Roma mai avea o astfel de maşină! Mi-era teamă să mă apropii. Dacă o atingeam, era ca şi cum aş fi atins poala papei. Şi ştii bine că nu oricine are ocazia asta. Mi-am făcut însă curaj şi mi-am trecut cu grijă degetele peste botul ei lung, m-am aplecat, am privit pe geamul întredeschis, am admirat bordul, cadranele pentru ulei şi viteză (130 km/h, îţi dai seama?!), volanul de ebonită, îmbrăcat în piele fină şi albă, schimbătorul de viteze cu ciucurelul tot alb care ar fi trebuit să se potrivească perfect în pumn, scaunele rabatabile şi geamul glisant, cu ramă şlefuită, de lemn, care despărţea locul şoferului de cel al pasagerilor, îmi imaginam cum trăgeam de volan, urcând curbele spre Păltiniş, cum schimbam brusc vitezele şi ea hârâia şi torcea şi mă asculta. Dracu' m-a pus, zău. N-am mai rezistat. Ţi-am spus, geamul era întredeschis şi nu a fost nevoie decât să mă proptesc în el şi să-l împing un pic în jos, să-mi bag mâna şi să trag de manetă, ca portiera să se deschidă silenţios. M-am aşezat pe scaunul şoferului şi mi-am pus amândouă mâinile pe volanul rece. Am apăsat de câteva ori ambreiajul cu piciorul. Am întors volanul puţin la stânga, puţin la dreapta, cât să-mi dau seama de mobilitatea lui extraordinară şi să aud cauciucurile scârţâind. Automobil de domn, asta era: de domn! Mi-am lăsat palma dreaptă pe scaunul alăturat şi cu stânga am mângâiat în sus şi în jos volanul. Ştiu, poate nu-ţi doreşti să citeşti lucruri atât de ridicole despre tatăl tău, însă eram tânăr, foarte tânăr şi pe-atunci lumea era mică pentru mine. Şi eram foarte naiv. Atât de naiv,

încât nici măcar nu am tresărit când H. mi-a aruncat cheile pe geam şi s-a urcat împreună cu popa în spate: „Du-ne!“, a urlat.

Şi i-am dus.

Nu am să uit niciodată parfumul acela, puţin trandafir uscat, puţină răşină de laudanum, puţin rozmarin, puţină tămâie, puţin alcool învechit. Erau atât de beţi, încât nici nu ştiau pe unde merg. Am pornit. Când am virat, brusc, la dreapta, H. a căzut cu capul în braţele popii, iar acesta a început să cânte, lălăit, cu voce răguşită de beţivan: Und wenn die Welt voll Teufel wär, Und wollten uns verschlingen – *însă nici dracului nu-i mai păsa de dracii lui când eu conduceam un înger. Începuse să plouă, ştergătoarele se balansau ca două balerine, iar eu vedeam oraşul dintr-o maşină de domn. Farurile puternice luminau străzile goale, tăiau copacii şi zidurile caselor, descopereau pe ici, pe colo câte un ungher în care un câine adormit se trezea dintr-odată şi alerga împleticit pe lângă roţi, lătrând şi horcăind, pentru ca apoi să se oprească şi, dezamăgit, să se întoarcă la locul lui, ca un câine obişnuit.*

Pe drumul spre Păltiniş, motorul a început să huruie puternic şi roţile să tremure pe resturile de zăpadă pe care iarna le lăsase în urmă. La un moment dat, H. mi-a ordonat să opresc: Ich muss pinkeln, *a spus,* ich auch, *a bălmăjit popa printre buze. Şi am oprit. S-au dat jos cu greutate, ţinându-se de portierele deschise şi au înaintat amândoi, unul lângă altul, bălăngănindu-se, împiedicându-se, râzând în gura mare, spre un pâlc de arbuşti. Când au ajuns, H. mi-a ordonat să sting farurile, şi le-am stins. I-am auzit cum chicotesc, cum înjură, cum râgâie, cum vomită. „Acum e rândul tău“, mi-a ordonat H. când s-a întors. Mi s-a făcut frică. Se ştia că are obiceiul să împuşte oameni, după bunul-plac, pe la spate. Am ieşit din maşină şi m-am îndreptat spre boscheţi. Şi*

m-am pişat, ce era să fac? Când mă încheiam la şliţ, H. a apăsat butonul acela mic şi aurit din dreapta volanului şi farurile s-au aprins – „ia să vedem dacă ai nimerit“, a hohotit H. şi s-a apropiat. Sub lumina lunii, nenorociţii desenaseră o svastică în petecul de zăpadă şi eu tocmai mă pişasem pe ea.

Am încremenit.

De atunci, nu am mai avut linişte. La o săptămână după ce îi plimbasem, am fost ridicat de acasă de doi soldaţi şi escortat către comandamentul german. H. avea acelaşi parfum, aceleaşi mănuşi negre, de piele, strecurate pe sub manşetele uniformei scrobite, şi aceiaşi ochi cu care scrutase sala de la amvonul catedralei. Mi-a dat de înţeles că, dacă voi povesti cele petrecute, îmi va veni de hac. Mă pişasem pe o svastică, aşa i-au raportat cei doi soldaţi care mă aduseseră: că am fost găsit pişându-mă pe o svastică. Dar cui să-i povestesc? Ca să povesteşti aşa ceva cuiva trebuie să fii puternic. Şi tu, şi celălalt. Când şi-a lăsat mâna rece pe piciorul meu, m-am întrebat cât poate să reziste un om. De ce, în loc să-mi văd de ale mele, a trebuit să intru în încurcătura asta? Ca să mă ţină aproape, cică, mi-a propus să-i fiu şofer.

Trebuia să fug!

Îţi aminteşti? Aveai cinci ani, ţi-am pus o căciulă şi un palton şi ţi-am făcut o poză la Visopol. M-ai întrebat, încă o dată, unde e maică-ta. Nu ai întrebat: cine? Ai întrebat: unde? Şi ţi-am mai spus, încă o dată, că Marta a murit. Ai plâns, dar ţi-a trecut. Însă nu ţi-am spus tot. Marta s-a sinucis. Din cauza mea. Pentru că eu am spus „nu“. Au violat-o unul după altul. H. i-a privit şi a spus: Gut! Sehr Gut! Pizdă ist gut! *El a fost ultimul. Am aflat că a rămas însărcinată târziu, mult prea târziu, când nu se mai putea face nimic. S-a sinucis la o săptămână după ce te-ai născut.*

~~Mi-a spus că nu putea să te privească. Mi-a spus că e insuportabil pentru o femeie să nu-şi poată privi fiul.~~ Nici nu am apucat să ne gândim la un nume pentru tine.

În noaptea aceea, mi-am pus în geamantan exact ceea ce aveam nevoie: două rânduri de haine, verigheta Martei, câteva acte, cartea poştală. Şi pe tine. Am făcut două găuri în geamantan, ca să poţi respira. M-am străduit să arăt ca un recrut, în caz că vreo patrulă m-ar fi oprit. Odată ajuns în gară, aveam să mă prefac că iau trenul spre Oraviţa, acelaşi tren pe care îl luase şi Peter şi nu mai dăduse după aceea nici o veste. Am luat, în schimb, trenul spre Bucureşti, un tren de marfă, descoperit. Când am ajuns la Bucureşti, am auzit că Antonescu se pregătea de recensământ. Era mareşal. Putea face orice. M-am temut că o să ne găsească. Aşa că a trebuit să fug din nou. Am ajuns la Călăraşi, praf cât vezi cu ochii, iar pe praf nu te vede nimeni. Pe Lala acolo am cunoscut-o. Nu aveam unde să trag şi ea a fost primul om pe care l-am întâlnit când am ajuns, ostenit, în gară. Când m-a privit, faţa i s-a luminat dintr-odată: „Tase!“ a strigat, însă faţa i-a căzut la loc când m-am apropiat şi am rugat-o să mă ajute. Mi-a povestit cum, în ziua aia nenorocită, Tase a dispărut. Se dusese cică să-l anunţe pe Moşe, care de fiecare dată îi dădea câte o ţuică gratis, cum soldaţii descarcă din trenul de Iaşi evrei, claie peste grămadă, viii amestecaţi cu morţii şi îi transportă undeva, într-un loc pe care nu-l ştia. Iar Moşe l-a mai cinstit încă o dată şi i-a spus să fugă. Şi a fugit. Aşa zice lumea, că a fugit. Lala ne-a îngrijit cât a putut, ea ţi-a spus Filip, însă în ziua în care Tase s-a întors pe nepusă masă, nu am ştiut dacă să mă bucur sau să mă întristez.

Dar timpul trece şi le vindecă şi le iartă pe toate. Războiul a trecut. Comuniştii aveau Pobede negre şi grele, huruiau, scuipau ulei. Nu se

comparau însă nici pe departe cu Fiatul acela. Cu tine nu am ştiut niciodată ce să fac. În seara în care Marta s-a sinucis, am ştiut că a fost vina mea. Poate nu ar fi trebuit să spun nu. Poate nu ar fi trebuit să fug.

Dragul meu, eu m-am ales până la urmă cu o Pobedă. Tu, cu ceva mai bun. Să ai grijă de Ana. Până la urmă, amândoi ne-am ales cu ceva în viaţa asta…

Şi, să ştii, comuniştii sunt mai buni decât naziştii.

P.S. Să înveţi bine engleza. Nu se ştie niciodată când ai nevoie de o limbă străină.

Herman a închis cutia şi s-a îndreptat către dulap.

14

Mai sunt cinci zile.

Pe Ana o macină cuvântul *bărbat*. Mai precis diferenţa evidentă dintre concept şi reprezentare.

„Fii bărbat!“ i-ar fi spus într-o zi. „Fii bărbat!“

L-a prins de umeri şi l-a scuturat.

L-a tras iute de păr.

A vrut să îi dea o palmă.

Tăuraşul i-a prins palma, şi-a lipit-o de obraz, a tras cu putere în jos şi şi-a zgâriat obrazul cu unghiile ei.

Tataurul a scâncit.

Beau. Mă scald în alcool. Beau până la sfârşit.

Parfumul iubitei mele e amestecat cu mirosurile WC-ului public din care încearcă să mă scoată. Râd. Un poet-beţiv- pişăcios-de-WC a scrijelit pe zid, într-un moment de inspiraţie micţională, câteva rânduri pe care încercam cu greu să le descifrez:

dacă îţi spun, tu ştii că ţi-am spus
dacă-mi vei spune, eu ştiu că mi-ai spus.

Am citit şi am scos limba. Am luat o monedă din buzunar şi am scrijelit şi eu, la rândul meu, pe perete:

DRAGĂ BOULE!
AI VRUT CUMVA SĂ SPUI CĂ:
orice mărturisire e o împerechere: eu îmi pun sufletul în inima ta
orice mărturisire e o desperechere: eu ştiu că sufletul meu e în inima ta?

Am semnat. Nume Prenume.

Iubita mea a râs, „hai, mă, lasă prostiile!“ a spus.

Ar fi trebuit să-i povestesc *tot* atunci. Chiar *atunci*.

Dar dacă i-aş fi spus, ar fi trebuit să-i dau legăturile cauzale, iar legăturile cauzale sunt periculoase.

Eu la întrebarea *de ce?* nu ştiu să răspund.

Alcoolul mă face indiferent. *Parka,* în schimb, mă face să visez.

Când visezi, totul e real şi nimic nu e adevărat.

15

Unu doi trei patru cinci şase şapte – număr.

Aveam şapte ani când am înţeles că tăuraşul se pregăteşte să moară şi că povestea-lui-de-viaţă va deveni din ce în ce mai banală, mai fadă, în timp ce a noastră va cântări din ce în ce mai greu. Îi urmăream trupul mişcându-se prin casă, uneori haotic, alteori înţepenit de-a binelea într-un singur punct din arabescul covorului, privind în jos, spre punctul acela, spre tălpile lui, se lăsa să cadă cât era de mare (de mic) pe covor şi atunci ştiam, amândoi, că dansul va începe, că marioneta va prinde viaţă. Undeva, între prima mişcare (necontrolată) a braţului stâng şi momentul în care buzele i se vor ţuguia din nou, nu pentru un sărut, cât pentru a-şi ascunde, cât va putea mai bine, ceea ce noi, oamenii, numim *durere,* o activitate ilegitimă, se pare, în anumite *fibre-C* ale neuronilor, însă pentru el nu mai are de mult nici sens, nici nume, mă retrăgeam în camera mea şi mă ascundeam între păturile, pernele şi plăpumile aranjate cu grijă în sertarul pentru aşternuturi al patului. Acela era sarcofagul meu, moale, călduros. Ascultam şi aşteptam. Era tot ce puteam face. Înregistram fiecare sunet, combinam frecvenţele, asimilam intensităţile, le sortam, le adunam, ca un software modern de editare audio, aşa, îl construiam pe el, tăuraşul, din zgomotele lui şi, de cele mai multe ori, din tăcerea lui, el, tataurul: un şlagăr.

O bufnitură seacă, urmată de două bătăi scurte însemna că a aterizat cu bine pe covor. Un fâşâit ritmic, cadenţat, însemna că trupul lui (el nu e trupul lui) face îngeraşi în zăpadă, că se joacă, un ritm de jazz perfect, măsura e 7/16, în capul meu

muzica începe să cânte, instrumentele se urmăresc unele pe altele, se completează, acum intră pianul, soloul e prelungit şi dodecafonic, iar chitara bas nu controlează decât rădăcinile gamei, suntem în mi minor, o gamă tristă şi patetică, pianistul se lasă *la liber* şi trece în cromatică, nu mai există reguli, nu mai există noţiuni, muzica se înnoadă de la sine, pătrunde în toate mobilele din cameră, biblioteca începe să scârţâie, biroul să-şi deschidă şi să-şi închidă sertarele, cuiele din perete să-şi îndoaie capetele, nu, nu cocaina te face să vezi asta, cocaina e *high-spirit,* cocaina e nazală, ea intervine în altă parte a sistemului nervos şi îţi dă: putere, încredere, *high self-esteem – you're on top of the world!* În schimb, stimulenţii dopaminici pe care pastilele maicadomnului îi conţin se apropie uneori de senzaţia de desene animate pe care o ai *sub* LSD, poate de-aia cântă încăperea, poate de-aia bate tăuraşul ritmul cu trupul lui (taure!), poate de-aia şi de-aia şi de-aia…

Filip s-a oprit. Din maioul lui transpirat se ridică aburii victoriei.

Ana strigă din bucătărie:

Hai la masă! Nu-l mai imita atât!

(Tăuraşul m-a învăţat să dansez.

Tăuraşul, acum, se parfumează.)

16

Îi *scade* creierul, mi-a spus Ana la masă, începând din nou să recite arsenalul de supoziţii şi mistere: e de la răceala *aia* – a fugit de nebun două zile şi două nopţi prin zăpadă şi ger când a primit o scrisoare. E cumplit gerul în Bărăgan; sau e de la băutură; sau o fi de când a călcat odată într-un cui ruginit şi cuiul i-a intrat prin talpa cizmei, cum naiba a fost posibil, nu ştiu…; sau e de la *ştii-tu-ce*. Oare ce i se întâmplă *înăuntrul* capului?

Mâncăm amândoi în bucătărie; pe el, Filip, îl lăsăm să se odihnească. După concert, orice artist trebuie să se odihnească. Mâncăm tăcuţi, privind fiecare în farfuria lui. Uşa care desparte bucătăria de sala de concert e închisă bine, numai oberlichtul e întredeschis, iar curentul şuieră pe sub pragurile uşilor. Mai avem numai două farfurii. Săptămâna trecută aveam un set întreg, spune Ana. Am să cumpăr unele de plastic. Nu mai are nici un rost.

Soarbe din lingură, lung. Plescăie din buze. Din când în când întoarce capul spre uşă, de parcă cu ochii ar putea auzi mai bine. Nici un zgomot. Artistul se odihneşte. Tăuraşul e viu, dar tăcut. Şi gâfâielile i s-au oprit. S-a aşezat din nou în fotoliu şi şi-a trecut elasticul cu care era legat creionul pe după încheietura mâinii. Nimeni nu ştie ce scrie acolo, ce completează în pătrăţelele albe despărţite de pătrăţele negre. Uneori plescăie din buze ca maşina de scris la care îşi scria rapoartele. Acela e ritmul vieţii lui şi al vieţilor noastre.

Tac. Tac.

Ştii tu ce.

17

Dacă:

treci cu degetele pe lângă ciobănaşii tineri (de porţelan), cu oiţele lor albe şi îngheţate (de porţelan), ascunşi în spatele sticlei lustruite cu grijă, fără *labe,* fără urme adică (până acum), nu mult în stânga, lângă paharele de cristal, nemişcate (pe care tovarăşul colonel le primise cadou la o aniversare, împreună cu calde urări de sănătate şi tradiţionalul „La mulţi ani!“), aşezate pe mileul pentru care nici un belgian cu tradiţie nu ar fi dat doi bani, dar pe care aş vrea să ţi-l fac cadou ţie, J., mileu lucrat seara târziu, cu degetele înţepate de ac, cu ochii holbaţi şi uscaţi, ba chiar noaptea, noaptea aceea lungă, care, înmulţită, dă o viaţă întreagă, dacă:

treci de tubul televizorului Diamant alb-negru, cu lămpile aproape arse (asta dacă te apropii şi priveşti prin argintul sărit pe la colţuri al ecranului, şi printre picioarele aşchii şi ascunse ale 1/2 Sanda Ţăranu – prezentatoare de ştiri, *an anchor*), dacă:

cobori uşor printre volutele mobilei din lemn de nuc (27 de ani), vei da de o mică masă de televizor cu sertare largi şi mâner îmbrăcat într-o imitaţie ieftină de abanos, un bazin de femeie bătrână, larg, ondulat, pe care îl apuci: mai întâi pipăind cu o mână (e întuneric), apoi trăgând încet de mânere şi-atunci, deschizând uşile bazinului, stai pentru câteva clipe şi asculţi sunetele casei (s-au trezit?), apoi mergi mai departe, cu degetele, înainte, şi apuci cea mai mare cutie, o cutie de carton ordinar şi maroniu pentru care ea, Ana, mama mea, scrisese mai întâi o scrisoare în Germania, în română şi în 1988, *Bună ziua, am dori drept ajutor medicamente pentru un tânăr bolnav, 45,*

Parkinson, a subliniat cuvântul tânăr până ce aproape a rupt foaia, *aşaaa,* a silabisit şi a semnat, iar agenţia umanitară a primit scrisoarea ei şi cutia a fost adusă, toată, întreagă – ce bucurie! –, am deschis-o amândoi, mamaşicumine, iar înăuntru, bucăţi întregi, mari, de spumă de polietilenă, albe, albăstrui, ca zăpada, am scotocit amândoi în cutie, am săpat, ne-am scremut, ba chiar am insistat, până la urmă, să cotrobăim, lent, răbdător, ştiam că sunt acolo, în cutie: „Ţuşcă! Ţuşcă!“ zice Ana, au venit. Şi aruncă bucăţile de spumă în aer.

Tăuraşul va fi potolit.

Citim, amândoi, cu voce tare:

Sehr geehrte Dame,

anbei senden wir Ihnen die bestellten Medikamente.

Wir hoffen Sie werden ausreichen, zumindest für eine Weile.[4]

4. Stimată doamnă, vă trimitem medicamentele solicitate. Sperăm că vor fi suficiente, măcar pentru o vreme.

Für eine Weile pastilele îl fac pe tăuraş *fericit*. Ana l-a mângâiat pe cap şi l-a sărutat pe fruntea transpirată. Nu e loc de mai mult, nici de mai bine.

În noaptea aceea am scotocit printre medicamente până le-am găsit. Pastilele maicadomnului. Am sustras aproape un flacon. Atât.

Mâine voi trage prima dată cu puşca.

18

Între mine, băiatul de atunci, şi copiii talibani de azi, pe care îi văd la televizorul SAMSUNG 1080p, antrenându-se de luptă, nu e nici o diferenţă. Ca şi mine, şi ei îşi apărau patria împotriva imperialismului occidental. A fost aşa:

Azi am cărat în spate, la lecţia de P.T.A.P.[5], îmbrăcat în uniforma mea albăstruie, cu boneta pe-o ureche, carabina ZB, lunguiaţă, cu patul de lemn lustruit, ţeava scurtă şi cat pentru baionetă. Spre deosebire de cei din clasele mai mari, noi eram dotaţi *doar* cu o puşcă cu aer comprimat, ceilalţi aveau GEKO sau AKM, plus cinci cartuşe cu glonţ. Legea suna clar din gura uscată a tovarăşului Georgescu-de-sport: *Apărarea patriei, a cuceririlor revoluţionare ale poporului muncitor, este îndatorirea supremă a tuturor cetăţenilor Republicii Socialiste România. În condiţiile existenţei imperialismului – pericol permanent pentru pacea şi securitatea popoarelor –, întărirea capacităţii de apărare a ţării, adoptarea tuturor măsurilor necesare pentru a putea da riposta cuvenită uneltirilor agresive ale reacţiunii internaţionale, reprezintă o sarcina primordială a statului nostru socialist.*

5. Pregătirea tinerilor pentru apărarea patriei.

Aproape că îi dădeau lacrimile de fiecare dată când ne recita textul ăsta, emoţia îl cuprindea atât de tare în timp ce defila prin faţa noastră (noi încolonaţi) şi ne punea mâna pe cap şi ne mângâia şi trecea apoi mai departe, de la unul la altul, până la ultimul şi înapoi.

Spunea: *instrucţia focului* şi lăcrima. Spunea: *însuşirea cunoştinţelor şi deprinderilor militare* şi

ofta. Spunea: *foc!*, iar noi, deja întinşi pe burtă şi aliniaţi, executam foc liber, în aer, în iarbă, în cer şi pe pământ, de pe malul nisipos al Borcei, pe malul celălalt, la bulgari, duşmanii noştri, vecini şi prieteni – lor, iadul! Mie mi se spunea Însă-Blegul. Ascuns în spatele puştii, urlam cel mai tare, însă-bleg, nu trăgeam nici un foc. Până mai ieri, când Georgescu-de-sport s-a aşezat pe vine, în spatele meu: Să ocheşti e lucru mare, mai ales când tragi în soare,

vezi raţa aia? Împuşc-o! Împuşc-o acum! a urlat.

Cu o mână mi-a strâns glezna, iar cu cealaltă mi-a apăsat cu putere spatele până când patul puştii mi-a intrat adânc, pe sub braţ, în coaste,

e doar o raţă! am încercat să-i spun.

Nu e doar o raţă! E un porc imperialist! Porcii imperialişti au multe feţe!

Trage!

Am tras.

Numele raţei era Cora.

(Au mai rămas câteva zile.)

19

Aş vrea ca bolile să nu poarte niciodată numele unor oameni, să poarte coduri, ca aici, în formularele astea. Bolile nu sunt constelaţii din Calea Lactee sau planete sau parcuri sau străduţe pe care te plimbi şi, la umbra clădirilor, îi reciţi iubitei o poezie sau te pişi pe ascuns.

Uite, la ţară, oamenii sunt *mai vechi*. Cunoaşterea ţăranilor nu e sufocată de vanitatea academică, de necesitatea *citării,* de date ştiinţifice. Ţăranii nu gândesc boala *vanitos*. Pentru ei, boala e o metaforă, o suprapunere peste fire. *Ei* iau boala în primire, nu invers. Ei nu caută neapărat *vindecare*, ei caută mai întâi leacuri, ameliorare. Uneori *iertare*. Uite, ţăranii, indigestiei îi spun *aplecare*. Congestiei pulmonare ei îi spun, de exemplu, *aprindere*. Varicele se numesc *cârtiţe*, enterita e *bubă la inimă*, iar hernia e, pur şi simplu, *hodorogeală* – cam asta le bălmăjeam, mahmur şi la mişto, celor doi băieţi drăguţi şi patroni care mă priveau năuciţi. E doar o chestiune de *nume*. Şi atunci, de ce trebuie să-i mărim taxa domnului Andreescu, pentru o amărâtă de bubă la inimă? E doar o bubă. Toţi avem buba noastră la inimă, nu?

În ziua în care am primit telefonul pe care îl aşteptam de mult, eram agent de asigurări.

Atunci s-a întâmplat să devin Om şi asta m-a enervat foarte tare.

Ei, băieţii drăguţi şi cu spirit de iniţiativă, erau Patronii.

Până la urmă, doi viţeluşi îmbrăcaţi în costume negre şi jerpelite, cu pantofii scâlciaţi, părul întins pe spate şi dat pe după urechi. În fiecare dimineaţă, *treaba* începea la ora 8.30. Chiar dacă *treaba* nu exista. Într-una dintre încăperile

apartamentului în care unul din ei locuia împreună cu soacră-sa, nevasta şi copilul, instalaseră trei birouri înghesuite. La cel de la fereastră stăteam eu, *agentul*. Vindeam asigurări. Cel puţin aşa scria pe foaia A4 pe care o lipiseră de uşă – MARIN & MARIN: AGENŢIE DE ASIGURARE & REASIGURARE DE VIAŢĂ.

Mă întrebam în fiecare zi ce naiba căutam acolo. Într-un fel, mă consideram un supravieţuitor al Facultăţii de Filosofie, unde cei mai mulţi dintre noi formam o adunătură de proscrişi, de inadaptaţi, de viitoare forţă de muncă necalificată. În primul an murise Mircea, într-o zi, pur şi simplu se stinsese, nu se mai ridicase din pat, şi îmi amintesc cum l-am privit toţi, miraţi, câteva secunde – uite, bă, moartea! – a strigat unul şi l-a împins cu degetul.

Alcoolul devenise încet reduta mea. Era răul pe care-l înfruntam în fiecare zi şi care-mi aducea *binele*. Anii petrecuţi studiind *tataurul* şi contemplând *tăuraşul* îşi spuseseră cuvântul asupra puterii mele de socializare.

Am găsit un beci igrasios şi m-am cuibărit acolo.

Beam şi aşteptam:

Într-o zi, pe la prânz, am scuipat sânge şi am leşinat. Când m-am trezit, am văzut în stânga mea, legat de un electrocardiograf, un individ mai în vârstă, îmbrăcat în pijamale unsuroase, respirând greu, apăsat. Am avut o clipă impresia că e tataurul. Electrocardiograful bipăia rar, din când în când dunga verde sărea în sus, cobora lent şi se pregătea pentru un nou salt. În dreapta mea, o babă întoarsă cu spatele se băşea la intervale regulate şi imediat după aceea suspina: o băşină, un suspin, o băşină, un suspin. În spatele perdelelor verzi care ne înconjurau paturile distingeam silueta unui copil-care-nu-e-tata, întins pe masa de operaţie, iar deasupra medicii care tăiau şi editau în tăcere

filmul mut al vieţii lui. Cu câteva ore înainte se pare că trecusem prin cabinetul de radiografie, aşteptasem până ce aparatul *se încălzise*, trăsesem aer cât putusem de tare şi îmi lipisem pieptul gol de tăblia rece. Câteva secunde nu am respirat. Am încercat să-mi opresc cu mâna sângele care mi se scurgea din gură de fiecare dată când tuşeam. Sala era întunecoasă, aparatele tăceau, iar medicul developa în regim de urgenţă radiografia. M-am aşezat pe un scaun, aşteptând, şi am încercat să respir uşor, printre dinţi, fără să trag prea mult aer în piept, de teama unei noi expectoraţii cu sânge. În jurul meu, liniştea salonului mă înfiora, îmi imaginam cum complota pentru sănătate, faceri-de-bine, totul gândit minuţios: cineva alinia acum instrumentele pentru operaţie, altcineva trecea în revistă cazurile şi decidea, mai întâi în gând, apoi notând în catastifele groase, care sunt cei-care-vor-fi-primii. Nu ştiam dacă era bine să îmi doresc să fiu *primul*. Dar la spital nu poţi fi politicos. Nu poţi spune *după dumneavoastră, vă rog.*

Medicul a ridicat radiografia şi a mai privit-o încă o dată la lumina becului chior care atârna de tavan: „Sunteţi foarte tânăr“, mi-a spus – „prea tânăr“. M-am uitat la el, surprins, pentru că nu mă aşteptam la o asemenea introducere, şi oricum, prea tânăr pentru *ce*? Însă cu greu îmi puteam aduna gândurile, creierul meu aproape că era lipsit de oxigen, ochii mi se împăienjeniseră şi încercam să mă ţin de scaun cât mai drept, fără să respir. Mă pregătisem *toată viaţa* pentru momentul acesta, sau cel puţin aşa credeam. Citisem enorm, ipohondric, tot ce îmi picase în mână şi tot ce se putea găsi prin biblioteci, devenisem un dicţionar ambulant de boli şi simptome, o enciclopedie vie care avea să trăiască în sfârşit, pe pielea ei, zâmbetul încurajator al medicului, mângâierea pe spate a asistentei, privirile puse imediat în pământ ale asistenţilor, mila, toată mila şi compasiunea oamenilor, toate erau acum ale mele, numai ale

mele, eu, egoistul. Cerşeam. Aveam impresia că trăiesc un moment de glorie, un moment în care aşteptarea mea luase sfârşit şi puteam fi, alături de tatăl meu, încă una dintre *victime*, iar noi, împreună, Marile Victime. Cu timpul, boala lui devenise o nevoie a noastră, iar grija Anei pentru el – o obsesie, o *datorie*, o *idee* (vindecare – nu! ameliorare – poate!), un scop în sine, o *formă* de viaţă şi, din când în când, un gând-rău, alungat printr-o scuturătură rapidă a capului, stânga-dreapta-stânga- dreapta şi înlocuit imediat cu un alt gând: *o femeie trebuie să stea lângă bărbatul ei orice ar fi, dar să nu fie o otreapă.*

Când mi-a venit rândul, am luat locul copilului care între timp murise pe masa de operaţie şi fusese scos pe braţe şi pe uşă, iar maică-sa, care privise până atunci pe geam, a făcut *a-î-a*, din gâtlej, ca sugrumată. Am văzut-o cum se prăbuşeşte, neputincioasă – *numai mamă să nu fii!* – striga şi îşi smulgea părul din cap. M-au întors pe o parte şi, înainte de a tăia cu bisturiul, medicul a injectat xilină şi m-a ţinut de cap, nu te uita! O asistentă tânără (şi foarte frumoasă) mi-a şters balele de sânge de la gură, un gest care mi s-a părut foarte nepotrivit cu frumuseţea ei, şi mi-a şoptit ceva. Când am privit-o, mi-a zâmbit. Am observat că pe sub halatul alb avea un tricou cu Betty Boop. Mi-am imaginat că facem dragoste, Betty Boop şi cu mine. Am închis ochii. Am adormit.

Numele meu nu este numele tatălui meu, este numele bolii noastre.

Soarele era deja de mult timp în pământ, deşi din beciul meu nu se vede nici când răsare, nici când apune. Însă afară e cu siguranţă noapte târzie, pentru că pereţii s-au răcit, iar zgomotul străzii a dispărut aproape cu totul. Locuiesc aici, în beciul acesta, de mai bine de un an, singur, într-o

încăpere de doi metri pe doi, fără zi şi fără noapte, doar cu mine şi cu lampa de birou.

Am abandonat între timp filosofia şi am început să frecventez cursurile de la medicină, aproape cu acelaşi scop: să înţeleg tăuraşul.

Acum treceam la partea *somatică.*

Mă interesează în mod special fiziopatologia şi studiul *simptomelor prodromale*, felul în care corpul uman, prin mecanismele lui, avertizează despre apropierea sau prezenţa bolii, aşa cum înainte de un cutremur se lasă pentru câteva clipe liniştea şi toate orătăniile pământului fug, se ascund (mai puţin oamenii), apoi se aude un vuiet din ce în ce mai puternic şi mai înfiorător. Pământul începe să danseze. Ca tata. Îmi făcusem câţiva prieteni medicinişti, cu ajutorul cărora reuşeam să mă strecor, nebăgat de seamă, în amfiteatrele largi ale Facultăţii de Medicină, să mă ascund pe scaunele din spate şi să ascult, să iau notiţe. Seara mă întorceam acasă, beam, fumam şi aşteptam.

Pe jos, lângă pat, sunt câteva sticle de votcă rămase de săptămâna trecută. Simt cum mă scurg încet pe pereţi. Citesc. Citesc întruna, citesc despre *noi, tatăl meu*. Fumez ţigară de la ţigară, din când în când sorb din cafeaua rece şi din sticla de votcă. Singurătatea îmi face bine. Izolarea voluntară în care mi-am propus să trăiesc după ce am plecat de acasă îmi face bine. Trebuie să înţeleg: Tase, Lala. Herman, mamaşitata. Uneori, Betty Boop mă vizitează, facem dragoste, este când Dorin, suplu, ras în cap, cu un tricou negru, mulat, şi jeanşi strânşi la glezne, timid şi rezervat când mi-o atinge, dar un adevărat animal de pradă când mi-o dă în sfârşit să i-o sug şi mă ţine de cap ca pe un trofeu vânătoresc, şi asta e minunat, asta e supunere şi durere şi asta îmi place; este când Szuszi, blondă, parfumată, cu un puf auriu pe şi între picioare, durdulie (sâni grei şi slobozi), căreia i-o trag numai pe la spate şi al cărei clinchet de

labii aduce a zgomot de cădelniţă într-o imensă şi goală catedrală a mântuirii, şi asta e minunat, asta e supunere şi durere şi asta îmi place; este când Diana, cea mai crudă şi mai profetică dintre toate, între buzele căreia îmi doream să adorm pentru totdeauna, pentru că ea nu exista şi nu mă lăsa niciodată să o fac să existe. Iar neputinţa mă excită, şi asta e minunat, asta e supunere şi durere, şi asta îmi place.

Bisturiul despică pielea şi carnea, pătrunde printre coastele 5–7 şi taie scurt pleura, eliberând plămânul. O sondă cu un tub semitransparent este introdusă prin gaura aceea şi puroiul începe să se scurgă într-o ploscă ce mi-a fost ataşată cu o chingă de cauciuc în jurul bazinului, pe deasupra pantalonilor. Întins într-o rână, ameţit, Betty Boop mă priveşte şi parcă îmi face cu ochiul. Acul coase rana-necesară şi strânge tubul în ea. Sunt tamponat, spălat, curăţat, dezinfectat şi mutat înapoi în blocul postoperator. Betty Boop mă mângâie. În jurul meu, nici o băşină, nici un oftat, doar dunga verde care mai devreme tresărea intermitent se alungise şi se plimba acum leneşă pe monitoarele care pâlpâiau tăcute. Bătrâna murise. Viaţa mea continua. Fusesem *primul* şi trebuia să aştept din nou. Astăzi nu.

Mâine.

La ieşirea din spital am primit încă o dată scuzele medicilor (A fost o greşeală de înregistrare. Am încurcat dosarele. V-am confundat cu altcineva) şi, bineînţeles, diagnosticul corect – *Spontaneous pneumothoraces* gr.2, proliferare necontrolată de celule *gr.1, cauze necunoscute*, probabil fumat sau istoric de familie – tipărit pe o hârtie A4, ştampilată şi parafată, alături de câteva sfaturi profilactice: renunţarea la fumatul excesiv, sport fără efort (şah?), odihnă şi tratament, şi tot ce mi-am dorit a fost o ţigară din care să trag adânc şi prin care să respir. Am coborât dealul care lega

spitalul de beciul meu, mai fericit ca niciodată. La primul telefon public m-am oprit şi am sunat-o pe ea, Ana, mama mea, cu care nu mai vorbisem de mult. I-am povestit tot, detaliat: *Nu te îngrijora. Eşti bine? Da, sunt bine, tu eşti bine? Mă bucur că eşti bine! Să fii bine! Bine, şi tu!* – şi *binele* ăsta, asigurarea asta continuă şi egoistă, mă enerva cumplit. A închis telefonul şi, a doua zi, după ce a străbătut jumătate de ţară într-un tren jegos şi îmbâcsit, m-am trezit cu ea. A făcut curat în beci – „ce mizerie!“ a spus, a cumpărat mâncare şi o pereche de blugi. „Dar el?“ abia dacă am avut puterea să o întreb. „Doarme“, mi-a răspuns. „L-am îndopat cu somnifere şi l-am lăsat singur. Altfel ar fi vrut din nou să spele vasele. Ştii, vrea să fie util. Dar cred că a fost suficient să fie util o singură dată“, spune Ana şi încearcă să se apropie de mine şi să mă îmbrăţişeze, însă o resping discret, iar ea începe să plângă.

Îmi amintesc clar că a plâns pentru că de data asta nu se mai machiase şi am rămas surprins că de pe obraji nu i se scurg decât lacrimi transparente pe care şi le şterge cu dosul palmei, să nu ştii niciodată cum e, mi-a spus printre sughiţuri. Tu nu ai voie! Niciodată.

(Numai mamă să nu fii, nu? am vrut să o întreb, răutăcios.)

Aici, departe de ei, de mamaşitata, ploile de vară sunt scurte şi grase, ele cad, îşi fac *treaba* şi se duc, rafală după rafală, iar casele par uneori strâmbe, asta dacă te apleci şi le priveşti pieziş, de la nivelul solului mereu înclinat, deal-vale- deal-vale. În amintirea lui Herman am iubit mereu Ardealul şi mi-am dorit să mă despart de Bărăgan, de mâlul galben care îmi rămânea pe tălpi când mă jucam cu Giani pe malul Borcei, de străzile lui desfundate, de acel *mâine* al lui Tase, care încă mă punea într-o continuă stare de aşteptare, de panică. Dar, în faţa beciului meu, economia capitalistă îşi arată faţa balcanică, iar investitorul român post-

comunist sapă fără grijă fundaţia unei clădiri moderne, din sticlă chioară, în spatele căreia se vor ascunde, timide, casele vechi, *istorice,* bucuroase că au scăpat şi de la demolarea post-co. Ana plecase lăsând în urma ei pereţii albi, curaţi, biroul lustruit şi hârtiile aranjate în stivă, hainele ordonate şi ele după mărime, culoare şi importanţă. Patul în care Betty Boop se transforma era făcut, aşternuturile proaspete şi împăturite *la colţ*. Cumpărase un ghiveci cu flori galbene pe care îl aşezase pe birou, să le uzi cel puţin o dată pe săptămână! În sertarul de la birou în care ţineam cele câteva fotografii vechi pe care le luasem cu mine (una în care Herman stătea mândru, cu pălăria pe-o parte, lângă o Pobedă, alta în care Tase mă ţinea pe genunchi, iar eu îl priveam, înfofolit în pături – degetul arătător îndreptat în sus –, o carte poştală *Souvenir d'Echternach 1908,* în care oamenii dansau, ţinându-se de mâini cu nişte batiste albe, pentru vindecarea şi în amintirea lunaticilor, epilepticilor, zăbăucilor – dansatorilor de Charleston? –, a tuturor celor care, prin *dansul* lor, umpluseră rugurile Evului Mediu şi, mai târziu, paturile spitalelor de neurologie, ringurile discotecilor sau canapelele sufrageriilor), Ana ascunsese o altă fotografie alb-negru în care apăream noi doi, în picioare, lângă o vază cu flori de plastic, eu, îmbrăcat într-un pulover în două culori, în pantaloni de stofă băgaţi în cizme de cauciuc şi ea, în fustă de fetru, cămaşă albă şi căciula de blană pe cap. În ziua aceea a fost prima şi ultima oară când a vrut să-l părăsească pe tataur, dar tăuraşul nu o lăsase. Se întorsese de la serviciu, îşi făcuse repede bagajul şi ieşise pe uşă, încet, astfel încât să nu trezească pe nimeni. După câteva minute a revenit, a intrat în camera mea, mi-a spus să mă îmbrac şi am plecat împreună. Când am intrat în atelierul de fotografie, Visopol a zâmbit, ne-a rugat să ne aşezăm cu spatele la perete şi cu faţa la aparatul de

fotografiat. A privit puţin prin vizorul acestuia, a mai dat câteva indicaţii un pic-mai-la-stânga- un-pic-mai-la-dreapta-aşaaa, apoi a apăsat.

Clic. Clac.

Spre gară am mers din nou tăcuţi, unul lângă altul. Pe peron, ne-am aşezat pe scaunele de plastic portocaliu şi am încercat să avem o conversaţie oarecare.

— I-am cumpărat cinci farfurii de plastic, i le murdăresc intenţionat şi îl las să le spele. Trebuie să-l fac să se simtă şi el util, până la urmă.

(Ana îşi întoarce brusc capul spre mine.)

— Cred că o să vină ploaia.

(O privesc.)

— Uneori e ca un circar care învârte farfurii pe băţ. Dar nu e atât de abil ca un circar.

(Ana îşi pune capul în piept şi îşi freacă mâinile)

— O să ne plouă. Ştiu.

(O urmăresc cu privirea.)

— Îl privesc prin geamul uşii de la bucătărie, gata să intervin. Mi-e teamă că o să-i cadă odată o farfurie fix în cap şi o să-i crape ţeasta. Ştii că-i scade creierul, nu? Poate ar fi trebuit să-i iau unele mai moi. Poate o să înţelegi la un moment dat. Ştii, când înţelegi, nu poţi să nu ierţi.

(Ana se ridică de pe scaune, le ocoleşte şi se aşază la loc.)

— Nu am de unde să ştiu. Voi vedea.

(Mă caut de ţigări, dar îmi amintesc că nu mai fumez. Abandonez.)

— Uneori e mai bine să nu vezi. Hai, că doar bate vântul, nu cred că o să plouă.

(Ana îşi sprijină coatele de marginile scaunului şi priveşte lung, peste şinele de tren, în câmp.)

— Şi uneori e mai bine să nu vorbim în parabole, ok?

(Mă întorc spre ea şi îi caut ochii. Nu-i văd.)

— Tot ce mi-am dorit a fost numai-binele. Am încercat.

(Ana priveşte în sus, dar lasă imediat capul în jos.)

— Da. Ştiu. Numai şi numai binele.

(De fapt, tac.)

— Uneori sunt lucruri pe care nu ai voie să le spui. Dacă ai vedea cât de murdare sunt farfuriile după ce le spală… Cum să-i spui? I-am făcut ochelari noi. Minus nouă.

(Ana şopteşte. Buzele abia i se mişcă.)

— Dar uneori sunt lucruri care trebuie ştiute cu orice preţ.

(La început urlu, apoi cobor uşor vocea, în timp ce ea se trage mai departe de mine.)

— Mi-am dorit să devin balerină, ţi-am spus?

(Ana se întoarce către mine, zâmbind.)

— Tu?

(Mă prefac că o privesc mirat.)

— Da. Am fost la Bucureşti. În ’64. Am dat admitere. Domnul Mihăiescu m-a ajutat.

(„Domnul Mihăiescu“ abia l-a pronunţat.)

— Da? Şi ce s-a întâmplat?

(Hotărât, bărbătesc, confruntativ.)

— M-au respins. Mi-au spus că am gâtul prea scurt. Că nu o să pot face piruete. Ia priveşte…

(Ana îşi întoarce capul spre dreapta. În stânga sunt eu. Pirueta ei e perfectă.)

— Îmi pare rău.

(Aş fi vrut, de fapt, să o mai întreb: cum aşa?)

Îi privesc cu coada ochiului gâtul pe care ei l-au numit scurt, îmi strecor mâna pe sub eşarfa colorată care îl înfăşoară şi mi-o las pe umărul ei. Stăm amândoi, unul lângă altul, tăcuţi şi privim aburii care se ridică dintre şinele de tren din faţa noastră. La un moment dat, Ana deschide poşeta şi scotoceşte prin ea. Scoate un pieptăn şi începe să îşi tapeze părul. Îmi retrag mâna şi îi privesc mişcările cu care îşi aliniază fiecare fir ondulat, alb şi sârmos, aceleaşi mişcări cu care bătea albuşurile de ou (să facem un chec!) sau cu care, uneori, foarte rar, gesticula şi se lăsa prinsă în valul

argumentaţiilor sau al certurilor. Mâinile nu-i tremuraseră niciodată. Acum, însă, palide şi slăbite, cu vinişoarele ieşind la suprafaţa pielii, mâinile o conduc pe ea, nu invers. Din când în când, dinţii pieptănului îi zgârie scalpul şi atunci strânge uşor din buze şi închide ochii. Nu scoate nici un sunet. Dincolo de şinele de tren, o haită de câini latră şi se luptă pentru o bucată de os. Printre aburi, scena pare un pastel, trupurile alungite ale câinilor se mişcă în reluare, lătratul e desincronizat. Difuzoarele gării încep să pârâie şi, după anunţul sonor care imită în falset *Marşul lui Iancu – Iancule mare, bravule, tare / Cu noi să fii / Tu însoţeşte şi însufleţeşte / Pe ai tăi fii –*, o voce spartă anunţă în scârbă sosirea trenului.

Ea va pleca, eu voi rămâne.

I-am luat pieptănul din mână şi am continuat să-i tapez în locul ei, răbdător, părul. Fir cu fir. Şuviţă cu şuviţă.

Era tot ce mai puteam să fac.

*

Norii sunt negri şi înaintează cu repeziciune. La început cad picături mari, care pătează faţadele caselor. Apoi toarnă în neştire şi strada se transformă într-un râu învolburat, gurile de canalizare înfundate erup asemenea borhotului care dă în fiert. Am pornit pe jos, dinspre gară, spre beciul meu. Îmi doream să mă plimb, să mă liniştesc. Înaintam aiurea.

Există un moment când mintea omului o ia pur şi simplu razna, când totul în jur capătă semnificaţii care, de cele mai multe ori, scapă. E momentul în care mintea îşi deschide cealaltă faţă, e momentul acela, pe care abia dacă mai avea puterea să îl pronunţe, maicadomnului în combinaţie cu votcă, *momentul Parka*. Două pastile de romparkin, pisate şi amestecate cu câteva picături de votcă. Prizate pe nas sau fumate sunt un substitut românesc de LSD. Le produceam

seara, în beciul meu. Le dădeam ieftin, mai ales neohipioţilor rataţi care mergeau la Festivalurile Medievale pentru a asculta şi interpreta muzică *medievală* într-un stil neaoş, de Woodstock brâncovenesc.

Animalele turbează, omul înnebuneşte. Simţeam că un astfel de moment mă va cuprinde şi pe mine, în curând, şi voi putea să îl încerc aşa cum încerci un pantof sau o haină. Eram ud leoarcă, urcam şi coboram oraşul deal-vale-deal-vale, mă îndreptam spre beciul meu în care de data asta votca lipsea, jegul lipsea, Betty Boop lipsea. Singurătatea sau mai degrabă însingurarea avea să fie completă. Mă gândeam că aş putea privi pozele din sertarul biroului până voi adormi, ba chiar îmi propusesem să le privesc fix, ca într-un fel de hipnoză, să le privesc fix până când toţi din poză încep să se mişte (Herman să îmi arate motorul Pobedei, să scuipe pe parbriz şi să îl şteargă cu mâneca hainei – *vezi, aşa se face* –, Tase să îmi pună mâna la un ochi, să o ia şi să zică *cuucuu, vezi? Acum vedem amândoi!),* aşa cum începuseră demult, în ziua aceea blestemată (în care reuşisem până la urmă să găsesc cheia de la sertarul cu *efecte personale* şi să scot de acolo stiletul aurit, cu mâner de fildeş), să-mi vorbească umbrele de pe pereţi, iar eu stăteam şi le priveam, însă nu le mai băgam în seamă,

trăieşte! cred că spuneau.

Nu le mai ascultam. Încercam să uit tot.

Absolut tot.

*

De fiecare dată când plouă, mă sufoc. E mijlocul verii, ploaia spală clădirile şi străzile înmuiate de căldură. Faţadele zdrelite ale vechiului oraş transilvănean, străduţele care se strecoară printre case, soarele care, dintr-odată, a dispărut, nelăsând loc decât unor fâşii ascuţite de lumină să pătrundă printre norii care toarnă în neştire, mă fac să mă simt pe o planetă ostilă, pe o planetă unde viaţa de-

abia începe, iar eu nu sunt decât un animal rătăcit şi patetic, în căutare de votcă şi de iubire. Pe planeta asta oamenii încă nu au apărut, aşadar încă nu a avut loc nici o crimă. Pe planeta asta oamenii nu există, încă nu plânge nimeni. Pe planeta asta nu se îmbolnăveşte nimeni. Pe planeta asta eu sunt primul animal din păcate turbat, lanţul trofic a cotit-o la un moment dat la stânga, iar diferenţa specifică a devenit dintr-odată *alta*. Pe planeta asta eu sunt, până la urmă, primul om care nu va fi niciodată *nou*, care nu va fi niciodată *über*, care nu va fi niciodată *nimic* pentru că se va opri aici, pe dealul unde grota lui e săpată, şi va privi cum, pe sub uşa pe care, deşi singur pe lume, o închisese bine şi de trei ori cu cheia înainte de a pleca să o conducă pe *mama-primului-om* la gară, se revarsă acum toate dejecţiile unei lumi viitoare, ale unei lumi care încă nu există, însă îşi face deja simţită prezenţa în căcaţii care se înghesuie să iasă pe sub uşă, în resturile unor mese mai mult sau mai puţin copioase pe care, cu voioşie, oamenii viitorului le-au lăsat în urmă, iar acum se strecoară, ordonate, printre picioarele mele, eu, primul om, din păcate nebun, ce să facă lumea viitorului cu mine? Viitoarea economie capitalistă îşi va arăta viitoarea faţă balcanică, iar viitorul investitor român va teşi cu instrumentele lui de săpat conducta de canalizare prin care eterna mea grotă se uşura, iar ploaia, torenţială, aşa cum ar trebui să fie orice ploaie de la începutul sau de la sfârşitul lumii, va căra tot căcatul omului viitor în grota unde Ana primordială, Ana lui Filip, făcuse curat, însă pe mine, privind deznădăjduit scena, cu pantalonii noi de blugi înmuiaţi până la genunchi în căcatul viitorului, gândul că omul viitorului are crâşme ale viitorului deschise nonstop m-a liniştit şi atunci mi-am făcut loc printre vintrele viitorului şi am pornit încet spre crâşma viitorului, unde viaţa pur şi simplu este suspendată, mâine nu există, şi-

atunci toţi suntem primii şi aşteptăm păhăruţul, nu-i aşa, Tase? Nu-i aşa?

(mă asculţi, sau ce faci?)

Să dansăm.

20

Beciul meu semăna, aşadar, un pic cu camera asta în care azi sunt *agent* la AGENŢIA DE ASIGURARE MARIN & MARIN SRL şi *Parka dealer* în timpul liber, pentru că trăiam acel moment istoric şi politic şi social în care toţi aveam nevoie de asigurări şi *amuzamente*.

Mergea destul de bine.

După ce am străbătut holul şi am salutat-o cu un săru-mâna lung pe soacra patronului, care moţăia cu capul pe masa din sufragerie, am intrat în *office* şi m-am aşezat la birou. Cei doi tigri bengalezi stăteau fiecare la biroul lui, cu câte o cană mare de cafea în faţă, îmbrăcaţi la costum, gelaţi, pufăind ţigări ieftine.

Jucau Solitaire.

Pun pariu că pierdeau.

— Păi, măi tati, aşa se vine? m-a acostat unul din ei în timp ce îşi aranja cu o mână un bumb de gel care-i rămăsese în păr.

L-am privit nelămurit şi mi-am tras scaunul mai aproape. Soacra patronului a intrat şi mi-a întins o cană cu cafea fierbinte, săru-mâna, doamnă, i-am spus, dar ea mi-a aruncat o privire scârbită. Întârziasem şi probabil mă simţise că duhneam a alcool de la o poştă.

— Tati, uite d-aia nu suntem noi chinezi, a început pe nepusă masă primul-patron-Marin. Pen-că futem vremea şi tragem de timp. Păi se duce dracu' Marele Zid Chinezesc românesc cu atitudinea asta.

— Am înţeles, am spus şi am căutat să-mi fac de lucru.

— Gata, facem şedinţă. Trebuie să punem o dată pentru totdeauna lucrurile la punct, a continuat al-

doilea-patron- Marin. ŞEDINŢĂ:

Îmi imaginez că undeva, pe lumea asta, există un sistem fără şedinţe. Dar ăstora doi le plăceau şedinţele. În trei. Venise momentul să se simtă importanţi în faţa Omului, a forţei de muncă, a resursei umane.

— Tati, ascultă aici. Noi te-am luat aicea pe tine, pe legea 15, nu că muream fără tine. Ţi-am făcut carte de muncă şi ţi-am dat o pâine la gură ca să ai şi tu din ce trăi şi iubi. Noi ne chinuim toată ziua să-ţi fie bine, să-ţi faci şi tu un rost în viaţă, iar tu… Luna trecută ţi-am dat salar, deşi maică-mea şi copilu' *mi-au* făcut foamea, dar tu nu. Ne-am gândit la tine, înaintea noastră, că dacă tu nu eşti mulţumit şi treaba iese prost. Dar noi nu vedem nici o treabă. Unde e treaba? Spune-ne.

— Păi mie nu-mi…

— Taci, nu mă întrerupe. N-am terminat. Tu crezi că nouă ne e uşor? Tu ce crezi că noi nu suntem oameni? Uită-te la copilu' meu cum mă aşteaptă să mă întorc de la serviciu şi să-i pun o jucărie între mânuţele lui scumpe. Uită-te la nevastă-mea care-şi doreşte şi ea, ca orice femeie, să mă întorc acasă şi să o fut fericit, nu aşa cum o fut acum, trist.

Îl privesc pe Marin cum dă din mână şi cum broboane reci de sudoare îi inundă fruntea. Mi-e milă de el, însă îmi alung cât de repede pot gândul. Costumul jerpelit şi cămaşa albă parcă îl transformă dintr-odată într-o entitate necunoscută. Dacă s-ar apleca mai mult acum peste masă, aproape că mi-ar veni să-i prind capul în mâini şi să-l sărut. Îmi dau seama că pentru el sunt, de fapt, *o piedică*. El vrea încă o maşină, bani, încă o casă. Vrea tot ce nu a avut. El vrea Capital. El vrea să urce pe scara socială. Fără efort. Nu mâine. Acum! Pentru că nu s-a ţinut de şcoală, s-a făcut patron de butic, ca aproape mai toată România post-co, buticuri peste buticuri peste buticuri. Propriul său

stăpân, propriul său sclav al propriei sale vieţi frustrate.

Victimele istoriei se răzbună cel mai rău.

Există o clipă (rară!) în care prostul îşi dă seama că e prost, în care săracul cu duhul îşi dă seama de bogăţia sa şi pierde, dintr-odată, împărăţia cerurilor. Însă clipa aceea nu venise pentru nici unul dintre noi.

Patronul Marin îşi bagă pixul în gură şi îl roade. Momentul în care mă voi enerva, mă voi ridica de pe scaun şi voi bate cu pumnul în masă, iar el mă va scuipa fix între ochi va veni puţin mai târziu, cam în 7 minute. Între timp, mă gândesc că mă cac pe ea de carte de muncă. Deşi sunt unul dintre norocoşii care au una. Să ai carte de muncă în România lui Iliescu e ca şi cum ai avea Rolls Royce în Congo. Când am primit-o, iubita mea a văzut în mine un erou. Putea fi, în sfârşit, mândră. Pentru că aveam carte de muncă eram mai bun, mai deştept, mai frumos. Cartea de muncă marchează potenţialul infinit al omului de a funcţiona în câmpul muncii. Dar, stupoare, pe cartea mea de muncă nu e înscris numele meu, ci al altcuiva. O funcţionară mult prea zeloasă îmi stâlcise conştiincioasă numele, numele cu care Herman trecuse Carpaţii, îl transformase în numele care îi suna ei mai bine şi mă aruncase astfel în neant. Problemele urmaseră. Asigurările medicale refuzau să-mi elibereze reţete compensate pe motiv că eu nu eram eu, numele meu din buletin nu corespundea cu numele meu din registrul *forţelor de muncă*, deşi codul numeric personal era identic. Înainte de a mi se sugera o rectificare birocratică a acestei, hmm, amuzante greşeli, suspiciunea falsului plana asupra mea prin ochii funcţionarilor care, în sfârşit, îşi găsiseră un scop în viaţă, acela de a mă suspecta de fraudă. Numai în braţele iubitei numele meu nu mai conta. Pentru că în braţele ei lumea se stingea dintr-odată în jurul nostru. Ea, iubita mea.

Am făcut dragoste în noaptea aceea, trăgând când unul când altul cu ochiul la cartea de muncă aşezată ca o ramă foto pe noptieră, şi imaginându-ne că între trupurile noastre şi salteaua cu arcuri din cel mai bun oţel sovietic se află mai întâi o pojghiţă subţire de bani care se îngroşa pe măsură ce gemetele noastre deveneau mai puternice, mai clare, şi urcam amândoi pe munţi de bani, de bani, de bani, până la cerul plin de bani, de bani, de bani, şi dincolo de el.

Marin era chiar între vocala *o* şi consoana *m* din cuvântul *om* din propoziţia *Noi ne-am luat om aici ca să facă treabă, băi!* – când i-am simţit flegma caldă lipindu-mi-se de frunte şi scurgându-mi-se printre ochi, pe nas, în jos. Pentru câteva clipe nu am putut auzi decât scâncetul copilului din camera alăturată. Mi-am şters râul de scuipat cu mâneca de la cămaşă, am întins mâna după unul dintre creioanele ascuţite care stăteau într-un borcan, pe birou şi, înainte de a-l înfige în perete cu gândul, vag conturat în mintea mea, de a i-l înfige în gât, în capul meu viaţa s-a derulat înainte, clară, asumată, *perfectă:*

Sunt în casa părinţilor mei. E ziua nunţii mele. Ana e frumoasă, radiază. Aluniţa din colţul gurii o face să semene cu Marilyn Monroe. Ana *este* Marilyn Monroe. Tăuraşul e ascuns în dormitor, iar uşa dormitorului e închisă cu cheia. Tataurul încearcă să meşterească yala cu un ac. Cheia e la mine în buzunar. În rest, casa e goală. La masa din sufragerie, viitorul meu socru (n-are chip) şi cu mine stăm şi ne privim fix în ochi. Între noi se află o sticlă de coniac Zarea pe care, cu mândrie, îmi spune că a cumpărat-o în ziua în care s-a născut ea, iubita mea. Mă invită să o deschidem, să sărbătorim. Nu pot refuza. Între noi doi oricum e o tăcere înfiorătoare, aproape cochetă. Mă gândesc că poate sticla de coniac ne va mai dezmorţi limbile, gurile. În privirea lui citesc însă

neîncrederea, dezamăgirea, dar mă fac că nu observ. Încerc să fiu vesel, relaxat, destins. Fumatul ţigară de la ţigară îmi trădează însă şi mie neliniştea. O privesc din când în când pe Ana cum se agită, cum deschide uşa de la intrare şi o propteşte cu un pantof, să intre oaspeţii, deşi ştie că nu va veni nimeni. Aduc două pahare şi le las cu grijă pe masa acoperită cu una dintre *feţele bune*. Mă aşez, îmi aprind o ţigară şi îl aştept politicos pe el să facă primul gest. Pe lângă noi trece însă timpul, iar el îl măsoară răpăind cu degetele pe masă. Sticla uşor bombată e acoperită cu un strat gros de praf,

nu l-am mai şters de *atunci*, îmi spune şi mă priveşte scurt peste ramele ochelarilor.

Undeva, între momentul nehotărârii şi cel al hotărârii există un interval al amintirii, al memoriei. Îşi scutură capul, încercând să-şi alunge gândul, însă nu reuşeşte. E pus în situaţia de a lua parte la o *greşeală*, fără a putea face nimic. O recunoaşte însă pentru că, demult, şi el a făcut-o, iar la puţin timp după aceea nu a mai fost tată-pur-şi-simplu, ci a devenit tată-bun. Pe tatăl-vitreg a încercat să-l bată măr, însă nu a reuşit decât să îl ia de guler şi să-l privească lung în ochi,

avea *doar* un kil şi jumate când s-a născut – îmi spune. Ar trebui să nu mai fumezi atât de mult dacă vreţi *să-mi dăruiţi* nepoţi. Tutunul scade calitatea spermei.

Dau din cap în semn că am înţeles şi întind instinctiv mâna către pachetul de Pall Mall, un gest nervos pe care reuşesc până la urmă să mi-l controlez. Într-adevăr, copiii nu se fac. Ei *se dăruiesc*. Copiii sunt cadourile oamenilor mari. În copii îţi pui speranţa mai ceva ca într-un cadou. Dar *speranţa* e întotdeauna a ta, rareori a lui. Vorba aceea: *eu te-am făcut, eu te omor!* – mi-a venit să-i zic. Nu am făcut-o.

E vară. Luna august şi coniacul nu prea merg împreună. Ar putea fi un motiv foarte bun să ia sticla de pe masă şi să propună un alt moment, mult mai potrivit, cel puţin caloric. Îşi freacă mâinile şi îşi ridică ochelarii pe nas cu degetul arătător. Ana se învârte neliniştită prin casă. Din când în când scoate capul pe uşa de la intrare şi priveşte în jos pe casa scărilor. Nimeni. Se repede spre dormitor şi îşi lipeşte urechea de uşa închisă. Nimic. E bine, nici un sunet. Se întoarce în bucătărie şi mai numără încă o dată *antreurile*. Şaizecişipatru. Iubita mea e la coafor. Părul ei negru (e atât de frumoasă!) zboară încoace şi-ncolo sub foarfecele şi bigudiurile dibace ale coafezei. Stă cu picioarele desfăcute şi cu tălpile ascunse în două ligheane umplute cu apă caldă. De-o parte şi de alta, două manichiuriste/pedichiuriste mânuiesc unghierele, foarfecele, unghierele, foarfecele, îi freacă călcâiele şi îi extrag cu penseta ultimele firişoare de păr rămase pe glezne şi mai sus. Într-o lume a iluziilor, fiecare detaliu e important.

Ne privim în ochi. Socrul meu îşi păstrează calmul, însă neliniştea şi regretul i se pot citi deja în gestul relaxat cu care-şi întinde pe sub masă piciorul amorţit şi îşi îndreaptă cutele pantalonilor. Costumul meu e perfect, făcut la comandă. 578,90 lei. Cămaşă albă BIGOTTI 129,30 lei. Pantofi negri, maţi JULIUS CAESAR 345, 56 lei. Cravată vişiniu- închis SAINT-ETIENNE, 245 lei, chiloţi negri BOTEZATU CĂTALIN 1876,03 lei, şosete ADESGO 10 lei.

Mai încolo, când o să vă aşezaţi, veţi avea un TV color Samsung, plasma 1080p, un Mini Morris 4x4, verde – decide el, tatăl-bun.

(Şi şi-au făcut casa IKEA şi au trăit fericiţi până la adânci bătrâneţi.)

Încercam totuşi, destul de timid, sentimentul unei vieţi noi, al unei *familii*.

Încoace şi-ncolo. Aşa e Ana. Încoace şi-n colo. Mereu vie, mereu zâmbitoare, mereu pregătită.

De orice.

Noroc cu firea mea *bună*, zice Ana. Altfel nu rezistam (trage cu urechea, nu aude nimic). Am simţul umorului. Nu ştiu ce m-aş fi făcut fără el.

Mai şterge din când în când praful cu o cârpă, mai aranjează un mileu şi, brusc, se aşază lângă noi la masă,

haideţi, măi băieţi, nu bem şi noi un păhărel – ne întreabă şi apucă sticla de coniac, o suflă bine de praf, o curăţă cu mâinile, ce mizerie!, spune şi o deschide cu un gest scurt, privindu-ne pe amândoi în ochi,

fericită.

Filip, dragostea, tăuraşul, şlagărul, bate în tot acest timp ritmul.

Tataurul aplaudă.

Amândoi sunt închişi în camera cealaltă.

Dincolo.

21

Mai sunt patru zile. Aş putea spune *au mai rămas patru zile.*

Ana se gândeşte la cuvântul *bărbat.* Iubita mea îmi spune că nu poate avea copii. Mai bine, gândesc, iar gândul acesta mă face să tremur, poate chiar să dansez.

Ana se gândeşte la cuvântul *bărbat*.

Eu mă gândesc că nu vreau să ajung *ca el*.

Fă dragoste cu mine şi nu te mai speria, spune ea, iubita mea. *Lasă* în mine. Va fi bine!

Fute-mă!

Am lăsat în ea.

Am lăsat în ea cum lasă un criminal cuţitul în pieptul victimei.

Am lăsat în ea cum îi lasă gura apă unui copil din Africa.

Am lăsat în ea aşa cum ne lăsăm, noi, oamenii, unul pe altul: baltă.

Când am terminat, am mâncat amândoi o portocală.

Luasem salariul.

La câteva săptămâni după aceea, am găsit un cabinet discret şi curat, ea şi-a desfăcut din nou picioarele şi un medic a băgat cleşti în ea, a băgat un aspirator în ea, a tras, a muncit, a curs sânge şi sângele a fost şters cu câteva cârpe albe, curate, eu stăteam în sala de aşteptare, picior peste picior, priveam catatonic uşa cabinetului, Alexa, Mihai, Gabriel, Ion, Victor, Anca, Rodica, Hannah, Mircea, Ionuţ, Alina, Ramona, Tudor,

Cora, Cora, Cora…

Am luat un taxi şi am mers acasă. Ea s-a băgat în pat şi şi-a acoperit faţa cu pătura. Mi-am aprins o ţigară în bucătărie şi am smuls de pe uşa frigiderului biletul pe care mi-l lăsase cu câteva zile în urmă şi pe care, citindu-l, am spus *nu!*, însă ea a spus *da!* şi atunci am strigat la ea, şi *nu!* a rămas. Pe drum spre casă, în taxi, ea şi-a lăsat capul în poala mea. Am încercat să o mângâi, să îi prind umerii şi să-mi cobor palma pe braţul ei, să-i spun ceva, cum ar fi: „Rezistă, dragostea mea, rezistă!“, dar nu am putut. În braţele mele ţineam *acum* un om oarecare, faţă de care nu aveam decât o dragoste oarecare, dintr-o datorie oarecare. Nu o mai iubeam. Nu aveam voie să o iubesc. Nu aveam voie să-i dau *speranţă.*

Orice mărturisire e o împerechere…
Ar fi trebuit să-i spun atunci tot. Absolut tot!

Aşa s-a întâmplat:
Aşa a început totul:

> But as the malady proceeds, even this temporary mitigation of suffering from the agitation of the limbs is denied. The propensity to lean forward becomes invincible, and the patient is thereby forced to step on the toes and fore part of the feet, whilst the upper part of the body is thrown so far forward as to render it difficult to avoid falling on the face. In some cases, when this state of the malady is attained, the patient can no longer exercise himself by walking in his usual manner, but is thrown on the toes and forepart of the feet; being, at the same time, irresistibly impelled to take much quicker and shorter steps, and thereby to adopt unwillingly a running pace. In some cases it is found necessary entirely to substitute running for walking; since otherwise the patient, on proceeding only a very few paces, would inevitably fall.

22

Herman a închis cutia, a lipit scrisoarea, a pus-o pe masă, s-a ridicat, s-a apropiat de dulapul de haine, a scos o cravată, şi-a trecut-o peste cap, a prins-o de uşa dulapului şi, când a încetat să respire, a început să viseze, iar Filip va umbla două zile şi două nopţi prin nămeţii Bărăganului, va rupe scrisoarea bucăţi-bucăţele şi îi va da drumul în vânt, să plece, să se ducă.

(O fi, aşadar, de la răceala *aia*!)

23

Dacă ştiam, Doamne iartă-mă, dar dacă aş fi ştiut atunci. A venit la noi la poartă, ştii? La câteva luni după ce ne întâlnirăm la cinema, *Zboară cocorii*, ce film frumos… – urlă Ana. Tac-tu mare s-a uitat la el şi a intrat repede în casă. „E mândru, bre… şi frumos“, a zis. Are uniformă. Şi pistol. (Cred că e ofiţer). M-au scos pe uşă afară, aşa cum eram, în halatul de molton. Eram urâtă. Mă respinseseră la şcoala de balet. Mi-au spus că am gâtul scurt. Când m-am apropiat şi l-am văzut mai bine, am ameţit. Nu ştiam ce să fac. Am stat un pic de vorbă. Părea inteligent şi tandru. Când a plecat, mi-a sărutat mâna. Un ofiţer adevărat. Are pistol. La colţul străzii s-a oprit şi şi-a scos cascheta. Era în permisie. Putea să nu o poarte. Putea să nu o scoată. Dar a făcut-o. Îi scade creierul. Dacă ştiam, Doamne iartă-mă, dacă ştiam… adoarme ea,

Ana-cea-cu-mâinile-împreunate.

O mângâi pe frunte.

Corpul uman are nevoie de şaizeci şi patru de zile pentru a se descompune, voi citi mai târziu în *Scientific American*. Mai întâi, ţesuturile adipoase se degradează, într-un lanţ de evenimente care începe cu autodigestia. Când respiraţia şi circulaţia sângelui încetează, celulele sunt lipsite de rezerva de oxigen. Mai pot supravieţui de la câteva minute până la câteva zile însă devin incapabile de a mai evacua reziduuri în sânge. Dioxidul de carbon metabolizat este acid şi, pe măsură ce se acumulează, creşte şi aciditatea din interiorul celulelor provocând ruptura membranelor. Membranele care înconjoară lizozomii se vor dizolva primele. Ele conţin enzime digestive folosite în special de celule pentru a corupe

moleculele organice precum proteinele. Pe măsură ce aceste enzime se varsă, ele încep să digere celula din interior către exterior, dând naştere unor mici pustule pe ţesuturile interne ale organelor şi pe piele. Lichidul este bogat în nutrienţi. Pe măsură ce pustulele se rup, fluidele dau cadavrului o strălucire umedă.

E corect. Tatăl meu, Filip, dragostea, tăuraşul, şlagărul străluceşte. Va străluci.

Au mai rămas patru zile.

Aşa s-a întâmplat:

24

Mi-au spus: toovarăşe profeesoor, spre deosebire de dumneata, care eşti acum cam sobru, nouă ne place să cântăm. Da, da, aşa este, nouă chiar ne place să cântăm, ba mai mult, versurile cântecelor noastre sunt adevărate exemple de ingenuitate artistică. Să luăm cuvântul *stăpân*. Ce ne spune el? Ce ne transmite cuvântul *stăpân*? De exemplu în versul: *Ai tăi suntem, stăpânii te-ar pierde de-ar putea.* Ce este un stăpân? Un stăpân, tooovaarăşee profesor, nu este un om. De unde este acest vers? Spune-ne, de unde? Aşa, din Coşbuc. Da, toooovarăşe profesor, din marele Coşbuc. Dar nu numai din Coşbuc, ci şi din tovarăşul Alexandru, aici de faţă, care, inspirat cum este de obicei, l-a modificat pentru a servi scopurilor noastre revoluţionare. Cum l-a modificat? Cu foarte mare talent, tovarăşe profesor, cu foarte mare talent. Ce este acela talent? Vă spunem noi: talentul este acea calitate prin care omul nou schimbă istoria. Ştiţi care era de fapt versul original. Vi-l reamintim. Iată-l: *Ai tăi suntem, străinii te-ar pierde de-ar vedea*. Vedeţi, tooovarăşe profesor, schimbi un cuvânt, schimbi istoria. Ce sunt aceia *străini*? *Străinii* sunt, tooovaarăşe profesor, cei cu care corespondaţi dumneavoastră împotriva poporului în franceza aia de curve pe care o mai şi predaţi la şcoala. Aţi trădat Doina, toovaarăşe profesor, aţi trădat Doina şi poporul.

Aşa mi-au spus, după care au început să lovească. Şi nu s-au mai oprit.

Ion X. Mihăiescu.
Născut 1907.
Tatăl: Xenofante.

Mama: Maria.

Mă aşezasem, cum o făceam de atâţia ani deja, pe scaunul pluşat din spatele biroului mare, de lemn, şi îl priveam. Dar cum priveşti un bătrân? Mâinile lui slabe şi zdrenţuite i se bălăngăne pe lângă corp, iar faţa îi este toată pătată de semnele acelea ale bătrâneţii, de pete cafenii, mai mari, mai mici, de parcă cineva îi aruncase în plin obraz un pumn de boabe de piper care explodaseră, cum, cum poţi privi un bătrân? Cum *se* priveşte un bătrân? – mă întrebam. Să deschizi larg ochii, să îi faci mari-mari, cât o bulină imensă de sub un gigantic semn al mirării, şi să te uiţi fix în faţă, la cealaltă faţă, la faţa lui, zbârcită, lălăită, cu pielea în falduri şi o albeaţă cenuşie conturându-i pometii; sau să-ţi laşi capul în jos, în jos de tot, până în covor şi dincolo de el, şi să simţi cum creştetul ţi se încălzeşte de ruşine sau ceva asemănător, nu ştii ce, poate că nu există încă un cuvânt pentru asta. Cele câteva minute bune de tăcere sunt un infern. Până şi astăzi mi-e frică de oamenii bătrâni, pentru că oamenii bătrâni, mi s-a spus, *ştiu tot* şi *au dreptate* şi, chiar dacă *nu* au dreptate, nu ai cum să le-o mai spui, pentru că un om bătrân nu mai trebuie să afle că a greşit, un om bătrân trebuie să trăiască liniştit şi convins că a făcut-o cum a putut el mai bine, la bătrâneţe poate toţi devenim nişte şantajişti, nişte fricoşi, până la urmă. Naiba ştie!

În ziua aceea, toţi românii, cu-mic-cu-mare, au devenit mai buni, mai uniţi, iar tataurul ar fi vrut să se oprească din akinezie, bradichinezie, tremor, probleme digestive, depresie, demenţă, sensibilitate termică, balans, micografie, hypochinezie, şi să-l ridice, uşor ca un fulg, pe tăuraş din fotoliu, să-i tragă chiloţii, pantalonii, cizmele, cămaşa, vesta, vestonul, paltonul, căciula, să zică:

misiune!

şi să iasă pe uşă.

Trecuseră câţiva ani de când Ana descoperise carnetul de note *(nici el nu o să mă facă fericită!),* pusese mâna pe telefon, spusese „da, mâine seară, pe mâine seară“, iar a doua zi mă lăsase în grija domnului Mihăiescu (*nu am timp de lecţii cu el, îmi pare rău*). De atunci ne vedeam în fiecare zi. Ritualul era neschimbat. Mai întâi, intram în casă şi mă descălţam. După aceea, trebuia să străbat o cameră întunecată şi, după cinci paşi, să o cotesc la stânga, să deschid uşa şi să intru în altă încăpere. El mă aştepta întotdeauna în fotoliul său, cu spatele la uşă, iar când intram tot ce puteam vedea din el era părul galben, lucios de la briantină, pieptănat mereu pe spate. În faţa lui se afla un birou greu de lemn la care mă aşezam şi, preţ de câteva secunde, ne priveam. Nu ne salutam, era una dintre regulile noastre de a ne-ncepe întrevederile tăcând şi privindu-ne. Însă azi l-am găsit stând cu ochii închişi. Nu-mi dădeam seama dacă respiră sau nu şi mi-a fost teamă să mă apropii şi să-mi pun urechea pe pieptul lui sau să îi ating mâna şi să îi iau pulsul. Am stat doar şi l-am privit, cu sufletul în gât. Mi-am amintit de o altă conversaţie pe care Ana o avusese într-o zi, mai demult, la telefon. Dialogul începuse în şoaptă, apoi crescuse atât de tare în intensitate, încât părul Anei se ridicase, electrizat. Din nou, frânturi de cuvinte, jumătăţi de fraze, aşa cum toată casa noastră era plină de aproape-cuvinte, aproape-iubiri, aproape-tăceri, aproape-secrete, jumătăţi de oameni călare pe jumătăţi de iepuri şchiopi străbătând jumătăţi de viaţă. Asta eram. Tase înghiţise atunci, scurt, o cantitate considerabilă de sodă caustică, iar Lala nu mai ştia ce să facă: *Să-l bat, să-l scap sau să-l las să se ducă? Dacă până la urmă asta vrea?* – aceasta ar fi fost întrebarea disperată de la celălalt capăt al firului de telefon, care a făcut-o pe Ana să urle: *O femeie trebuie să stea lângă bărbat orice ar fi, dar să nu fie o*

otreapă! şi apoi să rămână încă o dată mută, la fel cum şi eu, privind acum tăcerea îndelungată a Moşului şi ochii lui închişi, nu ştiam cum să reacţionez, dacă să mă apropii de el sau să rămân în continuare pe scaun, aşteptând.

Cândva, Tase privise lacom, pe deasupra pungilor de grăsime din jurul ochilor, în jos, pe covorul deja bătătorit, cadoul lui de nuntă pentru *mamaşitata 1968*. Şi-a dat seama că boţul de carne pe care-l ţinea în braţe şi-l legăna nu avea cum să fi auzit şi să fi înţeles atunci povestea pe care tocmai o terminase, învelise boţul de carne într-un pled gălbui şi-i acoperise urechile nelăsându-i afară decât nasul roz, degeaba vorbise, degeaba dăduse cu pumnul în perete, degeaba plânsese. Nimeni nu-l ascultase. Ar fi vrut să spună *ştii ce e asta?* şi să-şi arate încheietura mâinii, asta e *vinovăţie.* L-a cuprins un soi de deznădejde, dar se mai întâlnise cu ea, însă atunci îi supravieţuise. Privea, aşadar, în jos, tăcut. Pentru covorul cu fir gros, de lână, plătise la un moment dat, nu mai mult de o sută de lei, bani harnici şi gheaţă, unei ţigănci nurlii care-i stricase somnul, într-o dimineaţă de vară, când aţipise din nou la umbra unui tufiş de coacăze, aşteptându-şi ginerele, însă era un om-bun, nu putea să o repeadă sau să o uşchească sau pur şi simplu să o alunge, nebăgând-o în seamă. A ascultat-o cum îşi striga cu sârg marfa, pe uliţa desfundată a satului, apoi a ieşit la poartă şi a chemat-o. O sută de lei, a spus ţiganca, o sută de lei a scos şi el din buzunar, ar fi putut zice nouăzeci sau şaptezeci sau chiar cincizeci, însă nu avea chef să se târguiască, iar ţiganca şi-a coborât atunci covorul de pe umărul stâng, l-a lăsat să cadă în faţa porţii şi a plecat mirată şi netocmită,

ducă-se – a mai gândit Tase, şi a privit-o cum se îndepărta:

Pe pieptul lui Tase, ficatul obosit de băutură i-a erupt în băşici roz, purulente, pe care le-a scărpinat până ce crusta stacojie s-a fărâmiţat. Urmărise plutonul care îl ridicase pe Moşe, cel cu care obişnuia să joace table seara pe malul Borcei, în bâzâitul muştelor şi al ţânţarilor, alergase şi strigase după el până când primise un pat de armă în burtă. A căzut atunci în genunchi, cu capul în jos, în praf. A horcăit. Braţele i-au fost ridicate şi a fost târât în mijlocul oamenilor care erau descărcaţi dintr-un tren vechi şi ruginit. Moşe l-a strigat din mulţime, a spus *nu, nu face asta, nu ai voie, ascunde-te, fugi!* – însă Tase nu putea să nu facă asta, nu-l mai putea lăsa pe Moşe să-i spună ce şi cum, ca atunci când jucau table sau când îl mai ajuta prin cârciumă. S-a gândit pentru o clipă la Lala, *lalala, că tătuţu-i frumuşel, mor fetele dupe iel,* dar ea era puternică. Apoi s-a gândit – de ce nu? – şi la gâtul de ţuică pe care îl lăsase în pahar. Când uşile vagonului au fost închise cu zgomot l-a îmbrăţişat pe Moşe, şi nici unul nu a mai scos nici un cuvânt, iar în calendar zilele au trecut, numărate, până când Tase, *om viu,* a apucat cu două degete bucăţica de căcat pe care eu-puiul-mamei-învelit-în-pled-galben, exact în ziua în care împlineam un an, o lăsasem neputincios afară, a dus-o la gură, a mestecat-o şi a înghiţit-o, *eşti tot o inimă şi un căcat, măi nepoate,* a mai spus şi s-a prefăcut că-i place, miam-miam. M-au dezbrăcat, m-au aşezat pe canapea, pe cuvertura cu modele îmbârligate şi, dintr-odată, lumina bliţului aparatului de fotografiat mi-a străpuns pleoapele şi m-am trezit zgribulit într-o poză din poşeta Anei, înghesuit alături de ruj, oglinjoara pătrată, cu argintul sărit pe margini, pieptănul cu dinţi groşi, câteva monede de aluminiu pe a căror pajură abia se mai putea distinge cifra 5 deasupra cuvântului *lei* şi a spicelor de grâu care o înconjurau simetric, un toc vechi de ochelari, cusut dintr-o bucată de muşama ieftină şi roşie, o pensetă,

Ana vine şi te pupă.

*

Bătrâneţea lui (el, Ion X. Mihăiescu) era *perfectă*. Ca *Sonata pentru două piane şi percuţie* a lui Bártok, interpretată de japonezi. Cred că am stat şi l-am privit aproape jumătate de oră, fără să îndrăznesc să mă mişc nici măcar un milimetru de pe scaun. Afară se înnoptase, iar perdeaua albă parcă dubla mizeria zăpezii care crescuse în troiene până aproape de pervaz. Televizorul vechi, pe lămpi, aşezat în colţul camerei, transmitea imagini agitate, cu oameni care gesticulau şi îşi băgau prin drapelul găurit chipurile transfigurate, degetele, mâinile, vocile, corpurile, se înveleau cu steagul acela ca şi cum ar fi fost nişte animale care se pregăteau să moară. La un moment dat, transmisia s-a mutat din stradă în studioul televiziunii-române-libere, cum scria pe o banderolă în partea de sus a ecranului. Cineva urla: *Mulţumită lui Dumnezeu, ne aflăm în studiourile televiziunii. Am reuşit să ajungem aici, în spatele tancurilor, cu armată şi cu studenţime şi cu oameni pe care îi vedeţi şi cu mii şi mii de români şi de alte naţionalităţi care ne-au condus. În faţa dumneavoastră se află eroul nostru, Mircea Dinescu, poetul. Vă rog să-l priviţi! El lucrează. Vă va spune despre ce este vorba.*

M-am întors şi l-am privit. Luat din profil, cu ochii mici, beliţi din cauza oboselii, respirând sacadat, cu un guler al cămăşii trecut peste puloverul negru şi cu celălalt guler înmuiat de transpiraţie, poetul-Mircea-Dinescu a făcut mai întâi o pauză, privind în jos, încercând să se adune – *suntem emoţionaţi, obosiţi,* continuă actorul care începuse discursul, *şi dorim ca poporul român de orice naţionalitate, care a luptat cu arma în mână, în sensul că a avut în suflet acea suflare divină a lui Dumnezeu şi a răbdării poporului român care, în sfârşit, s-a rupt, să putem asculta cuvintele lui Mircea Dinescu, care vor fi purtătoarele geniului*

românesc peste timp. Iată-l pe Mircea Dinescu, care o să vă spună.

— Spune, ce faci?

Şi poetul-Mircea-Dinescu a spus:

Peste zece minute, vom da un apel către populaţie. Vă rog să vă păstraţi calmul, sunt momente în care Dumnezeu şi-a întors faţa către români. Să ne uităm către Dumnezeu câteva minute, înainte de a vă vorbi. Înainte de asta, apelăm la toate forţele armatei noastre, armata, în Bucureşti, e cu noi, dictatorul a fugit, apelăm, facem un apel către ministerul forţelor de interne să depună armele şi să intre în cazarme, poporul e cu noi, peste cinci minute vom face un apel către toată suflarea română, către eroicul popor român,

— Victorios! s-a auzit o altă voce din spate.

— Victorie! a repetat Mircea Dinescu, ridicând pumnul în sus pentru ca, într-un unic moment de inspiraţie, să ridice şi cealaltă mână, să-şi crăcăneze primele două degete şi să strige, aproape sugrumat, dar urmat instantaneu, în cor, de către ceilalţi revoluţionari buluciţi în spatele lui:

— Am învins! Am învins! Am învins!

De trei ori a strigat.

Televizorul a pârâit scurt şi s-a stins, iar camera s-a cufundat în întuneric.

Aşa s-a întâmplat:

Pe 23 decembrie 1989, în zori, 40 de militari şi 8 civili vor fi ciuruiţi de dispozitivele de apărare ale aeroportului, care i-au luat drept terorişti. Trei camioane pline cu militari ai unităţii din Câmpina au fost întâmpinate cu focuri de armă la Otopeni, la ora 6.30, deşi fuseseră chemate să întărească apărarea aerogării.

Unul dintre cele mai revoltătoare şi sângeroase evenimente ale Revoluţiei din 1989 s-a petrecut în dimineaţa de 23 decembrie. Toate indiciile duc la vârful MApN, unde se afla generalul Nicolae Militaru, instalat de Ion Iliescu încă din după-amiaza de 22 decembrie. În jurul orei 6.30,

dispozitivele de apărare ale Aeroportului Otopeni au deschis focul asupra militarilor de la UM 0865 Câmpina, unitate aparţinând trupelor de Securitate.

Formată din soldaţi aflaţi în timpul stagiului militar, compania de la Câmpina fusese chemată chiar de generalul Iosif Rus, comandantul Aviaţiei Militare Române, să întărească paza aerogării. S-a declanşat un adevărat masacru, soldat cu 40 de victime în rândul militarilor şi cu încă 8 morţi civili, din autobuzul care transporta personalul aeroportului şi care a fost de asemenea ciuruit de gloanţe. Toate datele conduc spre ideea de premeditare, chiar dacă eticheta oficială, lipită ulterior pe dosarul acestui caz, vorbeşte despre o regretabilă lipsă de comunicare, cu efecte dezastruoase[6].

6. Fragmentul este preluat din articolul „Crimele Revoluţiei: Masacrul de la Otopeni“ de Mihai Voinea, *Adevărul*.

Când am citit articolul acesta, m-am gândit la tataur: s-a ridicat uşor ca un fulg din fotoliu, şi-a tras pantalonii, şosetele, cămaşa, vesta, sacoul, mantoul şi a ieşit pe uşă. La aeroport şi-a dat seama că totul e o diversiune. S-a lovit cu palma peste frunte şi a strigat, ca pentru el: *Fuck! Fuck! Fuck!* Şi toţi au înţeles: *Foc! Foc! Foc!*

Şi au tras.

(Tataurul avea accent irlandez.)

25

25 decembrie 1989.

Am plonjat cu amândoi pumnii în gura lui. El, Ion X. Mihăescu. Nici nu îmi mai aduc bine aminte cum am reuşit să îmi încordez dintr-odată muşchii şi să sar peste birou. L-am apucat de păr şi am tras cu putere. L-am călărit. I-am smuls bluza de pijama. I-am zgâriat cu unghiile pieptul. Pieile bătrâne îi atârnau ca unui animal tăiat. Urlam. El tăcea. Îi era imposibil să mă oprească. Era mult prea bătrân şi slăbit. Cum, cum *se* priveşte un bătrân? Cum?

Un om bătrân trebuie să fie liniştit.

Când Ana mă săruta înainte de culcare, îmi spunea: „Tu ai să faci numai lucruri bune, puiul mamei, numai lucruri bune!“

Numai lucruri bune: pete, peteşii, echimoze.

Aşa:

26

Uşa a căzut atunci aproape fără zgomot. Au intrat şi m-au trântit imediat la podea. Pe soţia mea au aruncat-o într-un colţ. Un bocanc greu îmi apăsa gâtul. Simţeam că mă sufoc, am crezut că voi leşina. Cu coada ochiului, mi-am văzut soţia ghemuită într-un colţ, apăsându-şi cu disperare pântecele. Icnea. Şi ştii bine că lucrurile pe care le vezi cu coada ochiului nu trebuie să le povesteşti niciodată. Însă am tăcut destul – spune el. El, Ion X. Mihăiescu. Născut 1907. Mama: Maria. Tatăl: Xenofante.

Destul!

Ascultă!

M-au băgat cu capul sub pat şi mi-au legat mâinile şi picioarele, împreună, la spate. Auzeam cum cotrobăie prin casă, o auzeam pe soţia mea gemând din când în când sub loviturile bastoanelor. Nimeni nu vorbea. Nimeni nu scotea un cuvânt. Se auzeau doar obiectele trântite şi răscolite. Nu puteam să ţip. Praful de sub pat îmi pătrundea în nări. Mă sufocam.

Când mi-am revenit, eram spânzurat de picioare, cu capul în jos. O lumină difuză străbătea un geamlâc din spatele meu şi îmi proiecta umbra într-un pătrăţel pe peretele opus. Mi-am ridicat cu greu capul. Îmi vedeam propria umbră în pătratul acela luminos şi nu mai ştiam dacă e într-adevăr umbra mea sau o umbră oarecare, un truc. Am stat atârnat aşa multă vreme. La un moment dat, cineva a intrat în încăpere. Am auzit paşii grei călcând pe duşumea. Mi-a împins trupul agăţat şi am început să mă balansez. Umbra se mişca şi ea, apărând şi dispărând. Sfoara scârţâia în balansul trupului. În rest, linişte, linişte, linişte.

— Spune! am auzit dintr-odată o voce puternică venind de undeva, de jos. Nu ne poţi păcăli pe noi.

Apăsase cuvintele *pe noi*.

— Oricum vom afla mai devreme sau mai târziu. Oricum, de tine depinde cât de mult timp mai vrei să stai spânzurat aşa.

Nu le puteam răspunde. De fapt, am încercat să spun ceva, însă gâtul îmi era uscat, iar limba îmi devenise o râmă moartă. Nu am putut spune nimic. Am scos doar un geamăt. Mâna care mă împinsese m-a oprit din balans. După câteva clipe, mi-a făcut vânt cu mai multă putere. De data asta pendulam din ce în ce mai sus, mai aproape de tavan, iar umbra se mărea şi se micşora pe măsură ce intra şi ieşea din perimetrul luminos.

— Spune!

Vocea era acum amplificată de un ecou scurt *ne ne ne*…

— Ne doare foarte tare că trebuie să-ţi facem asta, a vibrat Vocea, parcă încercând să continue ecoul *ne ne ne*. Foarte tare! Şi sunt convins că *tu nu vrei* să *ne* doară. Aşa că spune! Noi cunoaştem o mulţime de metode prin care să te facem să vorbeşti, chiar şi atunci când, fizic, nu mai poţi, însă nu am vrea să le aplicăm pe dumneata. Pricepi?

Probabil că pricepeam. Pricepeam că mă balansam legat de picioare, cu capul în jos. Pricepeam că trebuia să le spun ceva, orice, pentru a-mi da drumul. Numai că nu aveam ce să le spun. Nu ştiam *ce* să le spun. Iar dacă aş fi putut vorbi, poate că asta le-aş fi spus: că nu am ce să le spun. Că nu le pot spune nimic. Îmi era frică. Pe măsură ce balansul încetinea, aveam impresia că mi se pregăteşte altceva, din ce în ce mai groaznic; că, în ciuda spuselor, vor testa pe mine toate metodele de a scoate ceva, orice, din mintea unui om. Vor experimenta, îşi vor pune răutatea la lucru, iar eu nu voi mai fi, de la un punct încolo, decât un cobai. Şi chiar dacă, până la urmă, voi reuşi să

spun ceva, orice, atunci nu va mai conta. Informaţia pe care vor fi dorit să o obţină de la mine, lucrul acela pentru care mă târâseră aici şi mă legaseră cu picioarele în sus îşi pierduse între timp importanţa, iar tot ce rămăsese nu era decât jocul acesta. Şi, pentru că îl sfârşisem, spunând ceva, se vor enerva şi mai tare şi vor începe un alt joc, din ce în ce mai pervers, mai monstruos.

Ştiam că nu mai am scăpare.

— Spânzuraţi-l! s-a răstit dintr-odată Vocea.

Brusc, am fost oprit din legănat. Două mâini m-au prins de trup şi m-au ridicat, desfăcând laţul ce-mi strângea picioarele. Când acestea mi-au fost eliberate, mâinile s-au desprins de mine şi atunci am căzut pe duşumeaua umedă. Am încercat să privesc în jur, dar ochii mi se umflaseră, iar pleoapele îi acoperiseră în întregime.

— Dezbrăcaţi-l! a tunat din nou Vocea.

Hainele au început să-mi fie crestate cu minuţie de un instrument ce părea, după lungimea şi ascuţişul lamei, un bisturiu. Cel care începuse să-mi despice hainele m-a întors mai întâi pe spate şi a tras cu bisturiul o dungă pe cracul stâng al pantalonului, în aşa fel încât lama să nu taie numai stofa, ci să pătrundă puţin şi în piele. A repetat operaţia şi pe cracul drept, după care mi-a tăiat cureaua şi, cu o singură smucitură puternică, a ajuns la cămaşă. Pe aceasta a lipit-o mai întâi cu palmele de spatele umed, astfel încât să se lipească pe pielea transpirată, şi a trecut rapid cu bisturiul prin ea, până sus la gât. M-a întors şi mi-a secţionat prohabul. Cureaua mi s-a desprins. Am fost ridicat în picioare şi sprijinit de perete. Mi-au smuls mânecile cămăşii. Pantalonii. Chiloţii mi-au căzut, zdrenţuiţi, lângă tălpi. Am fost întors cu faţa la zid şi mâinile acelea au început să-mi tragă uşor pielea de pe spate, străbătută de un firicel de sânge, pentru a adânci rana. Au adus un scaun şi m-au ridicat pe el. Mi-au încolăcit sfoara în jurul gâtului şi au făcut vânt scaunului. Dintr-odată,

capul mi s-a dat pe spate, am simţit cum ochii îmi plesnesc sub pleoape. Limba mi s-a umflat şi mai tare. În momentul în care am scos un horcăit scurt, mâinile m-au apucat de picioare şi m-au ridicat din laţ. Au pus scaunul la loc şi m-au lăsat să-l caut o vreme cu picioarele.

— Ce zici acum? Îţi place?

Capul îmi căzuse în faţă, iar bărbia mi se sprijinea pe piept. Au aruncat o găleată cu apă. Când am auzit zgomotul apei îndreptându-se către mine pielea mi s-a făcut de găină, aşa cum trebuie să se întâmple cu o piele încinsă în contact cu apa rece. Însă când am simţit apa lovindu-mi pieptul şi faţa, pielea nu mi s-a mai chircit, ci a putrezit dintr-odată. Apa era fierbinte. Clocotea.

M-au electrocutat. Rănile făcute cu bisturiul pe piept şi pe spate mi s-au adâncit până s-au întâlnit undeva, în interiorul corpului meu. Au continuat până ce ferestruica din perete s-a stins.

La fel şi eu.

Roşu este sângele eroilor şi roşie este inima noastră. Sângele celor care au căzut pentru patrie şi sângele celor care se vor sacrifica pentru ea de acum încolo. Roşu este soarele la apus, dar mai roşu este la răsărit. Roşie este dragostea noastră pentru ţară şi roşii vor fi cei trei trandafiri. Roşu este steagul nostru. Roşie este suferinţa noastră pe care nu trebuie să o uităm.

Dara, dara, dara
Hai să ţinem scara
Să se urce omul
Să conducă ţara.

Vocea din difuzor repeta întruna cântecul acesta. Nu am să-l uit niciodată! Eram întins pe duşumea, iar pielea îmi ardea îngrozitor. În jurul meu era o baltă de sânge. Gura îmi era umflată şi gâtul mă durea. Nu mă puteam mişca. Mă sufocam. Pentru a respira trebuia să fac un efort imens. Nu puteam nici măcar să urlu, deşi aş fi dorit. Dacă aş fi urlat,

m-aş fi eliberat. Tot ce am putut să mai fac a fost să mă întorc pe spate. Cred că am stat o săptămână aşa, întors pe spate. Vocea continua să cânte, din oră în oră:

Dara, dara, dara
Hai să ţinem scara
Să se urce omul
Să conducă ţara.

După câteva zile, am putut deschide puţin ochii şi singurul lucru pe care-l făceam era să privesc pata aceea galbenă de pe perete cum se aprinde şi se stinge odată cu răsăritul şi apusul soarelui. Rănile de pe corp probabil că mi se infectaseră, le simţeam greoaie şi fierbinţi. Din când în când şobolanii veneau şi mă miroseau. Nu muşcau. Ceva îi oprea. La un moment dat, unul dintre ei s-a apropiat mai mult decât o făceau de obicei, şi-a vârât botul în cheagul de sânge de pe braţ şi a fugit. L-am auzit cum se strecoară prin gaura unde se îmbina peretele cu podeaua. De-atunci, nici un şobolan n-a mai ieşit de acolo. Începusem să mă simt singur.

Într-o zi, ferestruica nu s-a mai aprins deloc şi atunci am crezut că am orbit. Mă întrebam cât o să mai dureze până când, după putrezirea ochilor, va urma cea a mâinilor, a picioarelor, a pieptului şi în sfârşit a organelor interne. Îmi imaginam cum mă voi descompune încet, încet, în chinuri, iar ultima parte vie din mine va rămâne inima, care şi ea, la un moment dat, se va opri. Sau o va lua, înspăimântată, la fugă şi va fi mâncată de şobolani. Cred că şobolanii asta aşteptau. De aceea veneau şi mă miroseau. Ultimul care m-a mirosit a şi dat probabil un verdict: *mâine!* Poate de aceea încetaseră să-mi mai dea târcoale. Aşteptau cuminţi la locul lor. Probabil că, dacă reuşeam să-mi întorc capul spre gaura aceea, le-aş fi putut zări ochii, pândind. Oare câţi alţii mai trecuseră prin camera aceea? Destui, de vreme ce şobolanii erau

învăţaţi cu ritualul. Erau blânzi. Ei nu muşcau. Ei nu omorau. Ei lăsau să moară şi abia după aceea se înfruptau.

Erau mai buni decât oamenii.

Huuuu…

M-au prins de picioare şi m-au tras. Murisem, iar acum şobolanii mă trăgeau în vizuina lor. Pielea zdrelită nu mai simţea nimic. Ferestruica se aprinse dintr-odată, de parcă cineva acoperise până atunci soarele cu un cearşaf negru, iar acum, brusc, îl trăsese deoparte. *Roşu este sângele eroilor şi roşie este inima noastră. Sângele celor care au căzut pentru patrie şi sângele celor care se vor sacr…* Vocea s-a oprit într-un scrâşnet de dinţi. Am fost apucat de umeri şi săltat. Eram purtat acum pe braţe de două mâini ce păreau mari şi grele. O uşă s-a deschis şi am intrat într-o altă încăpere, mult mai luminoasă. Aparent, ochii mi se vindecaseră pentru că lumina puternică m-a obligat să-i închid. Am fost aşezat pe nişte dale reci de faianţă şi am auzit scârţâitul unui robinet. Un jet puternic de apă rece m-a lovit şi m-a lipit de perete. Rănile de pe corp au început să se cureţe şi să se adâncească.

Cred că trăiam.

*

…nu mai puteam face faţă mirosului de piele încinsă. Ne vârâseră într-o dubă, cincizeci şi trei de indivizi goi, cincizeci şi trei de suflete dezbrăcate, schiloade. Soarele se zvârcolea pe cer căutându-ne trupurile şi, cum nu ni le putea găsi, însoţea tabla maşinii până ce pieile noastre începeau să ne sfârâie. Mirosul puternic de piele încinsă luase locul aerului. Nimeni nu mai respira. Am auzit un păcănit scurt, urmat de un piuit ascuţit şi prelung, ca şi cum s-ar fi reglat volumul unui difuzor. Şi Vocea, vocea aceea:

Dara, dara, dara
Hai să ţinem scara

Să se urce omul
Să conducă ţara.

Soarele ne urmărea numai pe noi, urma numai drumul maşinii care ne înghiţise. Hotărâsem să închid pentru totdeauna ochii. Dacă aveam să trăiesc ceva îngrozitor, trebuia să nu văd nimic. Trebuia doar să simt, atât. Să simt cu pielea, cu carnea şi cu mintea. Îmi interziceam să văd imaginile care-mi provocau atâta suferinţă. Să simt şi atât. Trăiam epidermic *(epiderma este o membrană care acoperă derma şi formează împreună cu aceasta pielea,* înţelegi?*)*. Pielea mea devenise cea pe care se scria destinul meu, cea care purta urmele trecerii mele prin timp, prin *acel* timp. Imaginează-ţi… nu, nu-ţi imagina! – începu să strige de-a binelea el, Ion X. Mihăiescu, şi vena de pe frunte îi zvâcnea cu putere – TRĂIEŞTE corpurile a cincizeci şi trei de oameni, vârâte într-o dubă, fără lumină, fără aer. Trăieşte corpurile acelea, înghesuite unul în altul până când se lipeau şi, printr-o osmoză stranie *(osmoză înseamnă un proces de dizolvare, de trecere lentă a unei substanţe în altă substanţă,* înţelegi?*)*, deveneau un singur corp, un singur geamăt, un singur gâtlej, o singură inimă, un singur plămân atrofiat care pâlpâia cu membranele deschise după o adiere de aer. Dacă ar fi dorit să fugă, organismul acela nu ar fi avut unde, pentru că ocupa spaţiul întregii lumi. Habar n-ai! – înţelegi?

Habar n-ai!

Într-adevăr, în ziua aceea nu, nu aveam. Era Crăciunul.

Vladea a lucrat toată săptămâna la tăiatul porcilor şi tocmai azi i-a trecut prin cap să fim prieteni, aşa, de pomana lui, a porcului. Cu ţuică. „Până la fund!“ striga şi mă lovea cu palma pe spate. „Până la fund! Pentru porcii noştri, hai, mânca- ţi-aş pula ta de român, încă una, pentru

tac-tu, că armata e cu noi, ce dacă e beată ca tac-tu! Noi suntem români!“

Am băut.

27

Mă vedeam deja de ani buni cu domnul Mihăiescu, aproape în fiecare zi. Făceam lecţii. Îmi povestea de toate. Îl ascultam. Câteodată îmi spunea că sus, în pod, sunt şobolani, dar nu-l băgam în seamă. Ştiam de la Tase că oamenii bătrâni pot auzi multe. O linişte tăioasă îl înconjoară. E un bărbat deşirat. Pijamalele îi put îngrozitor, iar părul galben, nespălat i se scurge peste cap. O crustă sidefie îi acoperă scalpul pe care îl scarpină din când în când cu unghiile. Îi privesc un pic ochii cum îi mişună pe sub pleoape: o zebră. Un covor persan. Boabe de piper. Stelele pe cer. Constelaţiile. Luminile aprinse ale apartamentelor din blocurile de vizavi. Nodulii surprinşi într-o radiografie. Urmele picăturilor de ploaie uscate pe geamul bucătăriei, asta era faţa lui. Am încercat să plec, însă dintr-odată se ridică în picioare, îşi umflă pieptul:

Huuuu….

Între 1933 şi 1937 am fost secretar la Consiliul de Miniştri. Până în 1951 – profesor. M-au arestat la 21 iulie 1951. Am fost eliberat la 1 martie 1964. Nouăzeci şi două de grame de pâine. Un turţoi. O cană cu apă. În fiecare zi, timp de 13 ani.

După ce am ieşit din puşcărie, m-au deportat aici, în Bărăgan. Predam în continuare franceză la o şcoală, eram în continuare unul care strica tineretul pentru că preda o limbă de curve. Trăiam de pe azi pe mâine. Eu cu soţia mea, fără copii, fără nimic. I-am spus soţiei să mă părăsească. Era încă tânără, îşi putea reface viaţa. La un moment dat, ne-am îndrăgostit amândoi de fata unei familii mai sărace, Ana, maică-ta. Le-am propus părinţilor să o înfiem. Să o facem balerină, la Bucureşti.

Cunoşteam acolo pe cineva. De când cu ruşii, era la modă baletul. Nici nu au vrut să audă. Ba, mai mult, într-o noapte, bunică-tu a venit la poarta noastră şi a început să lovească cu bâta şi să ameninţe. I-am spus: „Gândeşte-te la viitorul ei, nu la mândria ta!“ Abia l-am potolit. Era un om blând de felul lui, însă acum îmi imaginez cât de umilitoare a fost pentru el propunerea noastră. Dacă ar fi fost o altă fire, probabil că ne-ar fi omorât. Îl înţelegeam. Umbla vorba că scăpase din lagăr şi că, nimeni nu ştie cum, la marginea Odesei, de frică să nu fie din nou prins, ar fi ucis pe cineva. Unii prin sat spuneau chiar că l-ar fi mâncat, dar ştii cât de răi pot fi oamenii.

— Dar şi tata cântă cântecul acela. Un om care cântă e un om bun. Nu? Tata e un om bun! Tata aduce bani cu care mama cumpără lucruri. Au cumpărat maşină. Tata cântă şi dansează! Un om care cântă şi dansează e un om bun, nu? am urlat.

El, Ion X. Mihăiescu tăcea.

Am plonjat cu pumnii în pieptul lui. Rămăsese acolo, nemişcat, cu ochii larg deschişi, privindumă fix, cu gura deschisă şi capul dat pe spate, ca şi când nu ar fi apucat să spună nimic sau ca şi cum ar fi vrut să mai spună ceva.

Am încercat să sun acasă, după ajutor, însă zăpada doborâse cablurile de telefon. L-am luat atunci în braţe şi l-am ţinut strâns, până când corpul i s-a răcit şi amândoi am devenit nişte sloiuri de gheaţă, nişte banchize în derivă, pe care un urs polar însingurat începuse să urle.

Un urlet surd, fără ecou,

huuuuuuuu

Înainte să ies din cameră, i-am scos proteza din gură, am spălat-o sub un jet puternic de apă şi am încercat să mi-o îndes mie în gură.

Afară, zăpada strălucea şi pâlcuri de oameni ieşeau din case, unul după altul.

Se bucurau.

Acasă, la televizor, tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşa Elena Ceauşescu zăceau pe jos, ca nişte saci de cartofi, lângă un zid, împuşcaţi. Ochii lor erau de asemenea deschişi, sparţi.

În ei erau 30 de gloanţe.

(Cu 29 mai puţine decât în păpuşa Corei, un porc imperialist.)

Imaginile se difuzau încontinuu. Ana stătea în faţa televizorului. Lumina era stinsă.

Am intrat în camera mea, m-am aşezat pe pat şi am privit cum arabescul perdelei se proiecta pe pereţi în bătaia luminilor din apartamentele blocului de vizavi, ba chiar am îndrăznit să-mi imaginez cum formele acelea stranii capată dintr-odată viaţă, se rotesc, se transformă, devin altceva – când un elefant roz, când figurine minuscule care mă privesc, se întorc una spre cealaltă şi încep să-şi şoptească. Inima îmi bătea cu putere. Îmi ieşea din piept. În acea seară însă nu-mi mai puteam imagina nimic, nu mai puteam recurge la nici un tertip pentru a putea să adorm, să mă liniştesc, să visez. Vocea lui aspră – el, Ion X. Mihăiescu, născut 1907, mama Maria, tatăl Xenofante – îmi răsuna în cap, *viaţă, toată viaţa mea*, iar *ţă*-ul acela nu era nici pe departe *ţă*-ul din *speranţa* Lalei, avea un recul sonor atât de strident şi de neodihnitor, încât aş fi vrut să renunţ la el, aş fi vrut ca *viaţă* să se spună altfel, nu ştiu, mult mai elegant, cel puţin la fel de elegant şi de nobil cum pare a fi, de pildă, englezescul *life,* o unică silabă pe care o rosteşti o singură dată pentru că numai o singură dată îţi este dat să o faci, sau franţuzescul *vie* – la fel, o silabă deschisă, care-ţi lasă buza de jos să se bălăngăne puţin, ca să nu mai vorbim de ebraicul *chaim,* cuvântul pe care Tase îl repeta mereu după ce se întorsese din război… Via-ţă ţă ţă, îmi suna în cap. Nu puteam să mă mai gândesc decât la aşteptarea aceea de care amintise încă o

dată medicul când îşi lăsase privirea în jos, în pământ, de tot. *Trebuie să aşteptaţi!* şi la vocea sugrumată a tataurului, întinzându-şi mâinile mari peste masa din bucătărie, *aşteptând* ca Ana să i le ia în palme, şi transformându-se încet, încet, într-un tăuraş.

Viaţă = aşteptare.
Și nu poți să aștepți decât într-o singură limbă.

prietenul meu şobolanul mă învaţă evoluţia:
noi ne tragem din maimuţe, îmi spune,
voi, din oameni. voi, oamenii,
nu ştiţi ce e dragostea, noi,
şobolanii ştim,
pentru că noi ne tragem din maimuţe
şi maimuţele îşi mănâncă una alteia păduchii
pe când voi, oamenii, nu. voi,
oamenii, daţi cu substanţe chimice şi vă feriţi de voi,
oamenii cu păduchi, voi,
oamenii, nu vă apropiaţi capetele pline de păduchi
de voi, oamenii,
aşa cum o facem noi,
şobolanii care ne tragem din maimuţe. voi,
oamenii, nu vă trageţi din maimuţe, voi,
oamenii, o să vă trageţi mereu,
din oameni.

Figurinele minuscule care vorbesc şi se profilează, în joacă, pe perete, au amuţit. Este, acum, rândul lor să o facă. Îmi cobor ochii şi mă întorc pe-o parte. Număr în gând, apoi mă ridic brusc şi îmi lipesc palmele de obrajii fierbinţi. Vreau să tremur, însă nu pot. Mă ridic, fac doi paşi, deschid uşa care dă spre holul întunecat, o închid şi mă aşez la loc, pe pat. Stau. Abia acum tremur. E foarte multă tăcere în jur. Foarte multă linişte. Îmi privesc tălpile picioarelor cum se freacă de covor în sus şi în jos, în sus şi în jos. Lătratul unui câine rătăcit prin curtea blocului mă

face să tresar şi să mă ridic din nou. Mă îndrept spre uşă. O deschid. Mă descurc uşor în holul întunecat, în casa fără stăpâni. Mamaşitata nu mai dorm de mult împreună. Cam de când tataurul a început *să danseze* până şi în somn, iar Ana a început, mult prea obosită, să sforăie. Dorm separat. Unul acolo, celălalt dincolo. Patul lui face hâţa-hâţa. Patul ei face hârr-hârr. Hâţa-hâţa + Hârr-hârr = tăcere.

Linişte!

MAMAŞITATA:

Mamaşitata sunt amândoi goi şi în rai. În fund au fiecare câte o păpădie înflorită. Sunt fericiţi. Când se sărută, firele de păpădie se ridică una după alta în aer, plutesc şi îmi acoperă ochii.

Prin geamurile luminate ale apartamentelor de vizavi, alte familii sărbătoresc fericite Crăciunul. Borcea a îngheţat şi pe malul ei s-au aprins focurile victoriei. Stiletul aurit, seria 16776, cu mâner de fildeş, nu e greu de găsit. E în sertarul de la servantă, alături de alte decoraţii şi diplome *pentru merite deosebite*. Ana moţăie acum pe canapea, cu televizorul aprins, iar puricii ecranului îi taie încontinuu faţa. La un moment dat, deschide ochii şi mă priveşte amorţită:

— Bine că ai ajuns. E de la ei, spune, şi se întoarce, obosită, pe partea cealaltă.

Tataurul dansa şi cânta în faţa televizorului:

Dara dara dara
Hai să ţinem scara
Să se urce omul
Să conducă ţara

Tăuraşul îl privea, încruntat, din fotoliu.
Ana şi-a pus mâinile la urechi şi a închis ochii.

*

Un bătrân şi-a spus povestea. Bătrânul avea 82 de ani. Povestea lui – 62 de ani. Eu am 12 ani.

Împreună avem 156 de ani. Împreună suntem acum cel mai bătrân om de pe pământ.

Pe instrucţiunile de folosire ale stiletului scrie:

PENTRU PROTEJAREA ASPECTULUI ŞI FORMEI, STILETELE VOR FI FERITE DE LOVITURI. PENTRU A PREVENI OXIDAREA NU SE RECOMANDĂ TĂIEREA ALIMENTELOR: PÂINE, SALAM ETC.

Am intrat în baie şi mi-am dat jos pantalonii. Mi-am înfipt degetul arătător cât am putut de adânc în bucata de săpun de rufe care stătea pe marginea căzii. Am scos din el un bumb gălbui, m-am aplecat peste cadă, mi l-am băgat în fund, degetul a intrat uşor şi bumbul s-a topit şi mi-a relaxat anusul. M-am aşezat pe closet.

Când am terminat am înghiţit pastilele pe care le furasem cu multe nopţi înainte, mi-am despicat venele cu stiletul oxidat şi, cu fiecare picătură de sânge ce se scurgea, ştiam că voi începe să uit tot, absolut tot.

~~Mâine.~~

Dara dara dara
Hai să ţinem scara
Să se urce omul
Să conducă ţara.

(A mai rămas o zi.)

28

Da. Praf pe străzile desfundate, praf în gură, printre dinţi, păhăruţul tremurând pe masă, Moşe se ridică şi spune: „E doar marţi.“ Tase repetă: „Şase-şase“, iar trenul cu uşile ruginite şi ferecate străbate câmpia, numai liniştea era toată grea şi agitată, trenul mergea încet, ca plutind, Moşe şopteşte „fugi!“, Tase, din nou: „Nu e marţi, e şase-şase“, ia o gură de ţuică şi, ridicându-şi ochii din ochii zarurilor, a văzut: mai întâi peste umărul ghemuit al lui Moşe, curcanul din fundul curţii lovindu-se cu capul de pământ, apoi, mai departe, peste gard, pe uliţă, o siluetă alergând prin praf, o gâlmă cu două mâini şi două picioare, striga gâlma: i-au adus, claie peste grămadă, morţi peste vii. „Fugi!“ se mai răsti încă o dată Moşe, răsturnându-i paharul.

A fugit.

A doua zi au venit. Au dat cu vopsea galbenă şi pe casa lor. Lala i-a privit, speriată, din spatele perdelei. Au dat şi pe geamuri. Lala s-a tras înapoi şi şi-a pus mâna la ochi. A numărat până la şase, după hârşâitul pensulei pe geam. Şase puncte. O stea. Dacă le uneşti, gândeşte Lala, iese un zmeu. Un zmeu.

Când s-a întors, Tase a pus casa la pământ. Şi a făcut alta, din pământ mai bun, din pământ nou.

29

Da. Praf. Praf greu, prins de nări. O stare uşoară de greaţă. Tuşesc scurt, ca şi cum mi-aş căuta aerul. Limba mi se lipeşte de cerul gurii. O perlă de salivă încearcă să alunece pe gât, însă e împiedicată de laţul puternic ce mă sufocă. Faţa mi se încordează, pomeţii mi se strâng foarte aproape unul de altul, forţând muşchii să mi se adune. Unu… doi… trei… ochii mi se deschid:

Vocea Anei, în somn: *tu ai să faci numai lucruri bune, puiul mamei!* O reclamă luminoasă îi pâlpâie pe frunte: DETERGENTUL DERO SCOATE 99 DE PETE! CHIAR ŞI PE CELE DE SÂNGE!

Tu ai să faci numai lucruri bune, puiul mamii! Numai lucruri bune! – spune şi se mângâie singură pe frunte. Sforăie.

După zece ani, eram din nou acasă.

DECOR: Bărăgan. Oraş mic şi fermentat. Furuncul. Floră + faună. Bloc mâzgălit de vreme. Apartament de trei camere. Căldura te loveşte în creştetul capului cu forţa unui litru de alcool băut pe nerăsuflate. Condiţiile meteo sunt favorabile. Din când în când, orăşelul nostru apare pe harta cu norişori şi anticicloane. Nu suntem meteosensibili, suntem doar grăbiţi. Şi superstiţioşi. În faţa noastră, la televizor, cabala, tarotul: mâna prezentatoarei a atins orăşelul nostru color. Va fi bine. Nu suntem meteosensibili, suntem doar *dependenţi* de starea vremii. Şi de gesturile fetei frumoase, tunsă scurt şi îmbrăcată pestriţ: dacă azi apare şi orăşelul nostru pe hartă, va fi bine. Dacă azi prezentatoarea aminteşte şi de orăşelul nostru, va fi bine. Dacă mâine va fi un soare de carton peste orăşelul nostru, va fi şi mai bine. Când e soare, tăuraşul sclipeşte.

În programul următor, Mircea Dinescu ne învaţă să gătim franţuzeşte.

30

Sunetul se propagă încet prin peretele care desparte sufrageria de dormitorul unde Ana a adormit, obosită. E un sforăit greu, neliniştit. Mi-a spus: mă duc să mă culc. Ai tu grijă de el. Eu nu mai pot.

Şi-a coborât privirea. S-a culcat îmbrăcată în hainele negre pe care le-a cumpărat într-o zi, demult, şi le-a aşezat pe raftul cel mai de sus al dulapului. Obişnuia să le spele şi să le calce în fiecare săptămână, iar apoi să le aşeze din nou deasupra tuturor celorlalte haine, să le privească, de obicei dimineaţa, pentru câteva clipe uneori îngrozitor de lungi, după care să treacă la *celelalte* haine cu care se va îmbrăca în acea zi. Cu cinci zile în urmă, le-a luat cu grijă de pe raft şi le-a pus pe pat. Le-a privit din nou. *Celelalte* haine nu mai existau. Astăzi nu! Mâine! O clipă s-a gândit dacă nu cumva i-au rămas mici şi a măsurat umerii hainei, întinzându-i mânecile de-a lungul braţului. Nu îi rămăseseră mici. Dimpotrivă, păreau mai largi. „M-am scofâlcit“, gândi. Ca el.

A pus mâna pe telefon şi m-a sunat.

Trebuie să vii acasă! a spus.

A închis.

31

O privesc.

M-a rugat să o trezesc la un moment dat, însă nu ştiu cum să o fac. Ştiu cum să trezesc un om din somn, din oboseală, nu. Cum să fac?

să pătrund cu degetele printre cârlionţii ei albiţi şi să-i masez puţin pielea capului, exact în locul acela care, odată atins, provoacă furnicături la degetele picioarelor şi o trezire blândă, moleşitoare;

sau să mă apropii cu buzele de obrazul ei, care îi iese doar pe jumătate din plapumă, şi să las acolo o mică urmă, un însemn că sărutul e *al meu,* cum şi obrazul ei e tot *al meu,* la fel şi mâinile, şi picioarele, şi trupul, şi inima, plămânii, stomacul, tot;

să-i apăs totuşi cu fermitate trupul întins pe o parte, să o întorc pe spate şi să trag încet plapuma de pe ea, să o cuprind în braţe, pe după umeri şi să o ridic uşor *în capul oaselor* până când ochii negri şi mari i se deschid;

sau să-mi strecor, până la urmă, mâna pe sub bluza ei de pijama verde, cu ursuleţi, şi să-i simt inima cum îi bate prin ţâţă:

să-i şoptesc atunci în ureche, egoist: ce-te-ai-fi-făcut- *tu*-dacă-n-aş-fi-venit-*eu*;

să mă vâr, în sfârşit, lângă ea şi să încerc să o cuprind în braţe, iar respiraţia mea (pe care mi-o voi regla după ritmul plămânilor ei) să se întâlnească cu respiraţia ei şi să creeze un mic vârtej care ne va da amândurora părul într-o parte, şi ne vom privi în ochi şi vom râde…

însă când tataurul a mugit, urletul lui a străpuns din nou pereţii, şi-atunci am sărit amândoi, şi-

atunci am ştiut cum trezeşti un om din oboseală, e simplu:

— Să mâncăm ceva, spune Ana. Numai noi. Doar noi doi. Tu eşti bărbatul meu. Tu eşti iubirea mea. Tu nu vei fi un taur. Tu vei fi câinele meu. Tu vei fi câinele iubirii mele. Tu îmi vei săruta mâna. Tu ai să mă iubeşti!

Termină-ţi, te rog, supa!

32

Stăm la masa din bucătărie, noaptea, târziu, aşa cum, demult, a stat ea cu tăuraşul. Între noi nu mai sunt multe de spus, doar de reperat tăcerile. Fără gesturi inutile. Fără regrete. Supa e fierbinte, abia mă pot atinge de ea.

33

Curăţăm tot. Ştergem urme. Ana e Marea Preoteasă, pregăteşte poţiunile, instrumentele: clor, detergenţi, săpun, cârpe. *Otrepe*. Îşi leagă părul cu o bentiţă de tenis albastră. Frecăm covoare. Ştergem praful. Când am văzut prima oară pe video *Karate Kid,* mi-a spus: „*Astea* sunt mişcările perfecte, *aşa* trebuie curăţate covoarele. Şi geamurile. Tot!“

Tăuraşul era mutat dintr-o cameră într-alta. Ca să nu *încurce*. Pentru a ne fi mai uşor, apucam braţele fotoliului în care stătea, îl ridicam cu tot cu el şi îl mutam. Din când în când, tataurul începea pe neaşteptate să râdă, un râs greu, din străfundurile unui piept în care o inimă bătea în ciuda vieţii. Râsul lui mi se lipea atunci de timpane, le străpungea şi se strecura cu repeziciune prin sinapse, prin cartilagii, prin vene, prin măduva spinării, prin puţă,

prin tot.

Uneori, îl ascundeam. Şi pentru asta era de ajuns să închidem ochii. Şi uşa. Era tot ce mai puteam face. Aşteptam.

34

Citesc despre o pasăre micuţă din regnul *animalia,* încrengătura *chordata*, clasa *aves*, ordinul *apodiformes*, familia *throchilidae*, genul *colibri*, pe care, se spune, e suficient să o atingi, ca inima să i se oprească.

Dacă tăuraşul ar fi fost colibri?

Ar fi avut numai 11-12 centimetri, ar fi fost *bărbat* şi, cum numai bărbaţii colibri cântă monoton, ascuţit, repetat: *tsu-tzeek!* – şi el ar fi cântat: *tsu-tzeek! tsu-tzeek! tsu-tzeek!…*

Dacă tăuraşul ar fi fost o pasăre colibri, l-aş fi atins.

35

Ce *trebuie* să simt? Milă, putere, asumare, împăcare… există un cuvânt pentru orice.

În toţi aceşti ani nu am ştiut *ce să fac cu el?* Cum să mă comport, ce să-i spun, cum să-l alint. *Dacă* să-l alint. Mă va lăsa să-l alint? Îmi lipseau minimele *instrucţiuni de folosire,* deşi devenisem, cu timpul, un semiotician, un hermeneut, un *cititor* perfect, cu toate că de multe ori refuzam să mai văd un om în derivă, un corp care se descompune, care se anihilează pe el însuşi, care lucrează *împotriva* lui şi, mai ales, care nu *se* povesteşte, un corp fără *memorie*. Când refuzam să-l vedem, ştiam că tocmai trecuse printr-o *criză,* pentru că se parfuma, iar singurul cuvânt pe care îl mai putea pronunţa era:

Calm!

Calm!

Calm!

Tăcerea lui nu era tăcere. Era *muţenie*. Tăcerea se dobândeşte, muţenia se impune.

Trăim, se pare, la marginea muţeniei celorlalţi. Printre lucrurile pe care nu avem voie să le spunem. Sau nu le putem spune.

36

În penultima noapte m-am mutat din camera mea, lângă el. L-am privit şi i-am ascultat respiraţia. Dormea pe spate, cu mâinile întinse. Pentru a-şi opri spasmele, încercase să se prindă de ramele canapelei. Lângă canapea îi pusesem o lampă chinezească, cu senzor. Era la modă. Nu era nevoie decât să o atingă pentru a aprinde lumina. Acum dormea, însă mâna îi sălta incontrolabil şi, din când în când, lovea lampa. Iar lampa se aprindea şi se stingea. Dormea aşa, chircit, ţinând strâns în pumni colţurile cearşafului care se umezise sub el. Mi s-a părut că zâmbeşte, însă mi-e foarte greu să disting un zâmbet de un rictus.

37

Doarme. Ana sforăie şi ea în dormitor. Suntem toţi trei separaţi de culoarele apartamentului, toţi trei avem camerele noastre, suntem ca nişte puşcăriaşi care-şi vorbesc prin perete, cu pumnul. Trei bătăi scurte în peretele meu înseamnă că tăuraşul s-a potolit şi pot ieşi. Bufnituri surde înseamnă lupta lui Iacob cu îngerul, nu te băga! Nu e lupta ta. Tu doar asişti şi tot ce poţi să faci, tot ce trebuie să faci e să înregistrezi tot. Dar să nu spui niciodată. O regulă de aur. Regula demnităţii. Nu spunem niciodată *nimic*. Nu ne plângem. Am închis uşa, ne-am *alungat* prietenii. Din când în când, mai privim totuşi pe vizor, cine ştie. În temniţa noastră nu vine nimeni. Stăm şi aşteptăm. Avem mâncare, pastile, ţigări. Avem tot ce ne trebuie. Aşteptăm.

În toţi aceşti ani, nu am ştiut dacă ceea ce face ea, Ana, să stea lângă el, Filip (*Io am stat lângă el, n-am plecat, asta a fost soarta mea! O femeie trebuie să stea lângă bărbat orice ar fi!*), să-l îngrijească, renunţând definitiv la ea, e sau nu *admirabil*. Sau e împotriva naturii, cumva. În rătăcirile mele internautice, am dat, la un moment dat, peste site-ul unei clinici din Elveţia care oferea servicii de *accompanied suicide:*

In case of an illness which will lead inevitably to death, unendurable pain or an unendurable disability, DIGNITAS offers its members the possibility of an accompanied suicide.

M-am gândit: dacă ne-ar fi lăsat sufletul, am fi făcut asta, noi doi, mamaşicumine? Tăuraşul ar fi primit un număr de înregistrare, cineva ar fi apăsat un buton… Şi gata.

(Dar ce vor spune vecinii?)

38

Nea Gică, frizerul, singurul în faţa căruia tăuraşul reuşea să stea cât de cât drept şi nemişcat, m-a întrebat, într-o seară în care lupta fusese totuşi mai grea decât în alte dăţi, şi Nea Gică îi ciuntise puţin urechea:

— Cum puteţi trăi, bre, aşa?

— Cum *aşa,* nea Gică?

— Păi aşa… fără sărbătoare, fără odihnă…

Cuvântul „sinucidere“ a devenit atunci roz în capul meu.

O sărbătoare.

O odihnă.

Chestii grele.

Cum să-l iau în braţe? Cum să-l liniştesc? Ce să-i spun? Unde să stau? Cum să mă feresc? Cum să-l iubesc? Dacă nu voi reuşi, dacă voi rata? Şi toate întrebările astea nu erau acolo, în capul meu, decât pentru că, zi de zi, speram.

Iar unde există speranţă, există şi eşec.

39

Adu-mi repede nişte oţet, repede, a spus Ana, la o lună după aceea. Repede. S-a întins pe spate în pat şi şi-a dus mâna la frunte, transpir, o să mor, adu repede oţetul.

M-am îndreptat încet înspre bucătărie. Era cam a douăsprezecea oară când murea *şi ea*, în ultimele zile.

Am scos oţetul din dulap (dulapul are 35 de ani), am luat o cârpă (cârpa are 10 ani) şi m-am întors, la fel de încet, în camera ei.

S-a ridicat în capul oaselor (asta e, din nou, vorba ei) pe marginea patului, a desfăcut sticla de oţet şi a lăsat să îi curgă în palme şi din palme pe covor. Şi-a scuturat mâinile şi s-a plescăit cu ele peste faţă. A înmuiat cârpa în oţet şi şi-a întins-o bine de tot peste ochi. „Uite, nu o să mă mai vezi, e mai bine aşa?“ a spus şi s-a aşezat înapoi pe pat, cu faţa la tavan. S-a prefăcut că nu mai respiră o clipă, dar eu plecasem de mult.

E rândul tău să mă îngrijeşti. Vreau să aibă grijă cineva *şi* de mine.

E rândul tău – a început să urle. Te duci? Du-te!

Du-te-n pizda mă-tii! Eu te-am făcut, eu te omor, să ştii!

(Mă asculţi sau ce faci?)

40

Am nevoie de bani.

Am 25 de ani şi patru tentative de sinucidere. Spun asta ca un copil pe care-l întrebi ce vârstă are, iar el ţi-o recită la fix: ani, luni, săptămâni şi zile. Aritmetica lor e întotdeauna exactă, pentru că timpul e al lor. Când e vorba de sinucidere, ori eşti un impostor manipulator, ori nu eşti. Eu eram. În viaţă nu-mi ieşise nici măcar asta, iar acum trebuia să o iau din nou de la capăt.

Trebuia să plec încă o dată din camera asta, din casa asta, din *povestea* asta.

Mi-am făcut un cont pe Craigslist şi am scos la vânzare stiletul aurit, în ideea că vreun occidental excentric se va găsi interesat de un artefact mai mult sau mai puţin obscur al puterii comuniste, şi sperând că România încă mai păstra ceva din farmecul unui teritoriu virgin şi neexplorat, cu toate că ştiam, cumva, că nu mai dă nimeni doi bani pe asta.

Am dat click şi am aşteptat. La câteva săptămâni după aceea, când aproape că îmi pierdusem speranţa, am primit un mesaj:

From: J.Tijd@exqmem.org
To: knife.me@mail.ro
Subject: artefact on sale info request
Dear Sir,

Does the item you are selling have a story? I would be very interested in buying it along with its story. But the story goes first. The better it is, the more money I would pay for it. Could you, please, tell me the story?

All the best,
J. Tijd

Acquisitions Advisor
Exquisite Memories Inc,
Brussels–Amsterdam–Paris–New York

Întotdeauna a existat în mine o etică a memoriei, o disciplină a păstrării. În afară de cărţile acelea poştale, nu am aruncat sau înstrăinat niciodată, până acum, un obiect primit sau moştenit. *Acum* însă treaba se împuţise destul de mult, dacă nu prea mult. *Acum,* mai mult ca oricând, aveam nevoie de bani. Repede. Găsisem un post de profesoraş de logică, suplinitor, la un liceu, un post fără perspective, cu o leafă de mizerie, care nu îmi oferea nici pe departe veniturile necesare pentru a o lua de la capăt, pe cont propriu, pentru a pleca de *aici*, din casa aceasta, unde locuiam acum numai noi, noi doi, Anaşicumine.

Există un cuvânt pentru orice, le spuneam elevilor, dar nu orice există.

Zilele treceau şi ele, numărate.
Una după alta.
Aşteptam.
(Please reply, J. Tijd!)

Rana de pe mână mi se vindecase aşa cum se vindecă orice rană, lăsând în locul ei o cicatrice pe care o voi acoperi mereu cu o eşarfă colorată, o cicatrice ca un palimpsest pe care îl ţii între degete, chinuindu-te să citeşti ceea ce a fost scrijelit deja, să desfaci straturile atâtor alte lumi pentru a putea, în sfârşit, să confirmi că scrijelitura iniţială a fost făcută cu o mare fineţe, cu o desăvârşită îndemânare, astfel încât oricât ai încerca să răzui mai departe, rezultatul nu este altceva decât o ţesătură fină, transparentă, prin care nu se mai poate distinge decât textura fragilă a încă unui eşec.

Am ales, aşadar, să vând şi să uit.
Era cea mai uşoară alegere.

Din ziua *aceea* am rămas acasă, cu Ana. Cu câteva luni în urmă, îi *mărturisisem* ei, iubitei mele, toată istoria asta, povestea din care nu puteam scăpa şi care ştiam că mă va urmări *toată viaţa*, iar ea îmi lăsase a doua zi un bilet roz şi kitschos, în formă de inimă – NU! E MAI BINE AŞA. SPER CĂ MĂ VEI ÎNŢELEGE –, închisese uşa şi plecase, după ce, cu o seară înainte, am făcut dragoste şi nu am ştiut, până în clipa în care am citit biletul, cum face o femeie dragoste *pentru ultima oară*, pentru că ştie că *mâine* va fi nevoită să plece, să părăsească, dragostea aceea *ultimă* şi extrem de parfumată, dragostea aceea pe care *o va lăsa* pentru toată viaţa şi care îţi va rămâne nu ca un regret, dar ca o nostalgie, iar nostalgiile nu mai pot fi atinse, dragostea aceea care se *aşterne,* dragostea aceea sacadată, tremurată, patetică, declamativă, retorică, apocaliptică, apostazică, impregnată, tulburată, a capélla, surdă, mută, vocalică, canonică, ritualică, bovarică, singură, apăsată, contorsionată, instinctivă, abuzivă, declamativă, ascunsă, aspră, ostensivă, exhaustivă, ideologică, primitivă, alfa, omega, reacţionară, degenerativă, funcţionalistă, utilitaristă, logocentrică, eroică, persuasivă, tematică, manipulatoare, agresivă, plăcută, monoteică, reprezentativă, carnală,

magică…:

dragostea *aceea* pe care *nu o ierţi* niciodată.

...And that night, J., slowly, I turned her, Cora, into a witness of my own pathetic life and troubled mind. The more she laughed and ridiculed me and my story, the more I squeezed and pushed my hands against her soft neck, until nothing was left but her beautiful, dead and innocent smile.

În ziua următoare, sub efectul – indus voluntar şi cu pumnul – al pastilelor maicadomnului, creionul ascuţit a evitat în ultimul moment jugulara patronului Marin şi i s-a înfipt în mâna pe care şi-o sprijinise de birou, chiar în *momentul*

Parka, în care toate amintirile lor mi s-au rostogolit în cap şi Lala a început să mătură curtea, bombănind *o femeie trebuie să stea lângă bărbat orice ar fi, dar să nu fie o otreapă,* Tase să mai pună un şomoiog de paie şi să-l frământe cu picioarele *chaim, chaim,* domnul Ion X. Mihăiescu, născut 1907, să moară în fotoliu, Herman să verifice cu limba uleiul de la Pobedă şi să scuipe, mormăind din nou: *eu am ucis vulpi, nu oameni!,* Betty Boop să-şi ducă degetul la buze *ssst,* a lu' Vladea să vorbească dintr-odată în latină, *Hep! Hep! Hierosolyma est perdita!* şi să-mi tragă din picioare, cu forţa, tenişii chinezeşti, pentru ca, în clipa următoare, telefonul de pe biroul meu să sune, scena să îngheţe, iar eu să recit, ca de obicei, calm, blând, seducător: *Agenţia de asigurări de viaţă Marin şi Marin, cu ce vă putem ajuta?* şi, de la capătul celălalt al firului, Ana să-mi spună cu o voce gâfâită,

„hai, mai e puţin. *Trebuie* să vii acasă, te rog."

Când m-am trezit, eram în Acceleratul 1746, singur în compartiment, cu o valiză sub cap, o valiză în care aveam câteva resturi de viaţă, *efecte personale*. Am scotocit printre ele, parcă încercând să-mi amintesc ce se întâmplase, până am dat peste nişte fotografii vechi, alături de câteva cărţi poştale pe care el, Filip, tatăl meu, i le trimisese ei, Anei, mama mea. Le-am privit o vreme, atingând cu degetele scrisul mărunt şi îngrijit, scrisul acela *bun şi frumos* care, între timp, se stricase. Le-am rupt, am deschis geamul compartimentului şi le-am dat drumul:

să plece, să se ducă.

Atunci m-am gândit pentru prima oară la tot şi la toate.

Chiar pe la începutul războiului, când întreg satul era bântuit de frică şi oamenii o luau care mai de care pe alte drumuri sau se ascundeau sau cine ştie ce făceau, Tase dispăruse într-o bună zi. Multă vreme a umblat vorba că fugise ca să nu fie înrolat,

că dezertase şi că, de fapt, era un mare laş şi atunci Lala umbla ruşinată pe uliţă, cu capul în jos, neştiind cum să înfrunte gura rea şi amară a lumii. O lăsase singură şi asta o durea cel mai tare atunci când, totuşi, mai pleca urechea la bârfele din sat, însă tristeţea nu o ţinea mult, pentru că nu îşi putea închipui cum el, Tase, ar fi putut să-i facă una ca asta, da, era un mototol, îi plăcea să tragă la măsea şi să se uite după fete, îi plăcea să cânte, avea toate metehnele unui om răzgâiat, aproape idiot, însă niciodată nu fusese laş, nu. Iar gândul acesta era în mintea Lalei mult mai persistent decât orice alte gânduri pe care, de altfel, nici nu le mai băga în seamă. Când, într-o bună zi, Tase a apărut pe uliţa desfundată a satului, Lala a aflat asta de la o vecină răutăcioasă şi a crezut la început că i se punea din nou la cale vreo şotie sau vreo răutate, aşa că nu a băgat-o în seamă, ba chiar a dat din mână şi i-a întors mândră spatele, însă cârdul de ciori care s-a ridicat din lanul de porumb şi a întunecat fără zgomot cerul, şi liniştea aceea care i s-a aşezat pe nepusă masă în suflet şi i-a strâns pielea, pe braţele goale pe care abia şi le împreunase la piept, au făcut-o să se gândească la cuvântul *speranţă* şi, exact în momentul în care cuvântul acesta, *speranţă,* se contura precis în mintea ei, vocea lui Tase a răsunat, lanul de porumb s-a deschis, iar ea a fost primul om pe care ochiul lui Tase l-a văzut, şi-atunci s-a mirat cât de tăntălău a putut fi să o ia prin lanul de porumb, când putea să o ia foarte bine pe uliţă (aşa cum auzise), dar nu i-a spus nimic, s-au sărutat şi s-au ţinut strâns în braţe, iar seara au copt împreună scovergi pe care au vrut să le mănânce cu lapte cald, ca într-o zi de mare sărbătoare, însă Tase a spus nu, pentru că pe burta plină omul nu mai vorbeşte, omul se odihneşte, iar el nu avea voie, el trebuia să povestească, trebuia să spună cum în ziua aceea nu a fost *marţi,* nu a fost *şase-şase,* a fost *încă o tablă* la Moşe („Fugi, bre, de-aici!“ îi

spusese), când s-a ridicat dintr-odată, nervos, de la masă, şi a răsturnat păhăruţul, i-a privit pe oamenii aceia, morţi şi vii, aruncaţi din tren, şi i-a spus, şi mai nervos, soldatului: „Mai sunt câţiva pe-aici, e unul chiar acum la cârciumă“ a adăugat, încolo, a arătat cu degetul.

Şi a fugit.

Aveam nevoie de bani pentru o viaţă nouă. Aveam să o iau de la capăt. *Mâine*. Şi tot ce moştenisem, până la urmă, era stiletul. Şi încă ceva.

41

În dimineaţa aceea, mâna tatălui meu a tăiat rapid aerul şi s-a poziţionat în faţa abdomenului, cu palma larg deschisă şi degetul mare în sus: noroc! Unghiul dintre braţ şi antebraţ este de 90 de grade: hai noroc! M-am ridicat buimac din pat, după o noapte în care am dormit greu şi am transpirat

Cu o zi înainte am avut lucrare-de-control. Giani şi cu mine am intrat în clasă unul după altul şi ne-am aşezat în bancă. Învăţătoarea ne-a privit. Îmi amintesc perfect. Purta mereu aceiaşi pantofi negri, cu toc foarte jos. Şireturi negre şi false. Un *compleu* gri, compus dintr-o fustă până puţin deasupra gleznelor, un sacou tot gri, închis la gât, pe sub care se strecura o cămaşă albă, cu dantelă, scrobită. Privire-lespede. Ochelari pe nas. Catalog trântit. Numărătoare a sufletelor. Treizeci de suflete aşteptând să fie strigate şi readuse la viaţă. Treizeci de suflete *educabile*. Treizeci. Inventarul a început. Lucrare de control. Învăţătoarea recită: *una dintre caracteristicile fiinţelor umane e aceea de a se aduna în grupuri. De a socializa. Vladea, deşi se scrie eu se pronunţă ieu,* zice învăţătoarea. *Ea e iea. El e iel. Ştiu că încerci să vorbeşti corect, dar corect nu e întotdeauna bine. Bun? Mai departe. Azi învăţăm despre naţiile lumii. Scoateţi o foaie de hârtie. Scrieţi după dictare:*

chinezi zice,
(chineji scriu),
japonezi zice,
(japoneji scriu),
francezi zice,
(franceji scriu),
bulgari zice,

(bulgari scriu),
polonezi zice,
(poloneji scriu).

— Treci la tablă şi scrie corect, cu *z* nu cu *j*, îmi spune îngrijorată învăţătoarea.

— Hai, bă, jidane sau englezoaie sau nemţăloane sau ce-oi fi tu, bă, cu neamu' şi cu numele tău cu tot, cu *z*, nu cu *j*, urlă Vladea din fundul clasei. Treci, bă, la tablă, hai, arată-ne, bă, că ştii să scrii! Românește!

Am ieşit la tablă.

Am scris:

chinezi, zaponeji, francezi, polonezi, zidani

Învăţătoarea a spus: „Gata, ajunge!", mi-a dat 4, l-a trecut în carnetul de note şi l-a subliniat de două ori cu pix roşu. De ruşine, am ascuns carnetul de note.

(Când am încercat să-i povestesc Anei întâmplarea, ea s-a prefăcut că nu aude.

A tăcut.)

A doua zi de dimineaţă, când am dat buzna pe hol, tatăl meu era deja acolo, în chiloţi, cu jartierele de la şosete desfăcute, încercând să închidă un geamantan maroniu în care îndesase câteva haine. Muşchii încordaţi ai picioarelor lui mi s-au părut teribil de frumoşi, linii curbate şi ferme, umbre care urcau pe pulpă şi conturau o depresiune care se întindea de la *fleeexor digitooorum până sus la gluteeeus maaaaximus* – ar fi zis el, Ion X. Mihăiescu – *aşa au tăiat!* Un genunchi apăsa capacul geamantanului, iar celălalt genunchi se sprijinea de podea şi parcă podeaua a început să tremure, dar m-am gândit că e puternic. Când s-a ridicat în picioare şi m-a privit (avea pe-atunci 100 de kile şi un metru optzeci şi şase!), ochii verzi i-au strălucit dintr-odată aşa cum îi străluceau lui Rahan (alb-negru) atunci când îşi striga numele, cu palmele căuş la gură.

(Cred că atunci l-am văzut prima oară pe tataur.)

Mi-a zâmbit. Tata are dinţi de ciment, aşa mi-a spus odată.

Am trecut în grabă pe lângă el şi m-am închis în baie. Am dat drumul la robinet şi am lăsat apa să curgă până ce s-a răcit mai bine. Mi-am vârât mâinile sub jetul puternic şi m-am stropit pe faţă. Tata a intrat peste mine,

„Trebuie să mă bărbieresc“, mi-a spus. „Priveşte-mă. Aşa se face.“

M-am aşezat pe capacul cald al closetului. Mereu făceam asta după ce tatăl meu ieşea din baie. Mă aşezam pe capacul încălzit de el, închideam ochii şi *îl* simţeam.

Lângă closet se aflau revistele *Pentru Patrie*, pe care tata le răsfoia în momentele acelea de intimitate. Titlul ultimului număr marca importanţa peste timp a vizitei din 13 iunie 1978 a lui Nicolae Ceauşescu la Londra.

Nicolae Ceauşescu se plimbase prin Londra cu aceeaşi trăsură în care se afla şi Regina Angliei. La cinematograful de pe Regent Street, pe lângă care au trecut la un moment dat, fluturând din ambele mâini, rula filmul *DEEP THROAT*, bannerul mare se putea vedea de la o poştă.

„Muie, multă muie“, spune tata văzând poza. „O să ne fută pe toţi în cur şi pe rând“, mormăie în bărbie.

S-a postat în faţa chiuvetei şi şi-a umezit faţa. A luat pămătuful de pe rafturile din spate, a stors tubul de pastă de bărbierit pe firele lui tocite şi a început să se săpunească cu mişcări circulare. Când a terminat, a extras dintr-o cutiuţă dreptunghiulară o lamă nouă, învelită într-o hârtie portocalie, cerată, pe care a montat-o cu mişcări sigure şi elegante în aparatul de ras. A început să coboare mai întâi de pe obrazul stâng, cu mişcări scurte şi hotărâte. Numai când a ajuns în centrul bărbiei mişcările s-au mai domolit şi lama a alunecat uşor în despicătură, pentru ca apoi să

coboare rapid pe gât în jos. Când a terminat, s-a clătit cu putere, şi-a frecat obrajii cu spirt şi:

nici o tăietură, nici o iritaţie, doar o piele albă şi netedă, ca a unui cap de copil-bibelou.

„Aşa da!“ spune şi se întoarce către mine.

Face gargară. Scuipă. În oglindă i se văd numai dinţii mari şi galbeni, de ciment. Dacă s-ar apropia, aş simţi cum încă mai miroase a tutun. Dacă s-ar apropia, aş simţi cum peste tutun s-a pus un strat fin de spirt.

Dar dacă s-ar apropia şi mi-ar da:

o palmă?

Într-un clasament al mâinilor, cele ale tatălui meu ocupă locul întâi. Ale mamei-nicu-vlad abia locul 10. Ale mele abia încep să prindă. Dar, aşa cum există o mână *bună*, există şi o mână *rea*: e mâna cu care loveşti, mâna din care dai a lehamite, mâna pe care o ascunzi sau mâna cu care ameninţi, mâna care scrie te iubesc, mâna care scrie adio, dar mai ales *mâna pe care nu o foloseşti la nimic*.

Oamenii bătrâni au un fel aparte de a-ţi întinde mâna şi de a ţi-o lua într-a lor. Ţi-o acoperă cu totul, degetele lor trec peste mâna ta şi se aşază, lungi şi cuminţi, scurte şi tremurând, cu pielea subţiată sau bătătorită, peste palma ta.

Tăuraşul avea felul ăsta de a-mi prinde mâinile.

Ion X. Mihăiescu – mama Maria, tatăl Xenofante – avea mâinile astfel. Ion X. Mihăiescu avea 82 de ani.

Tăuraşul, când îmi prindea mâinile aşa, avea 47 de ani.

De mâna lui stângă atârna un ceas Slava, cu 14 rubine.

Un ceas cu arc, neîntors.

Uneori, tot ce îmi doream de la tatăl meu era să îmi dea o palmă. Să simt cum pielea lui aspră mi se lipeşte de obraz şi lasă în urma ei dungi rozulii şi groase care mă vor ustura şi-mi vor spune că tatăl meu *există*.

Ana spunea că există, doar că a plecat în Uniunea Sovietică şi numele lui a fost trecut în Cartea de Aur a Istoriei.

42

Ştii? Eu eram acolo, în fotoliul meu, şi oricât şi-ar fi pus mâinile la ochi, oricât de adânc şi-ar fi îndesat degetele-n urechi, oricât de departe ar fi fugit, oricât de des ar fi făcut curat, oricum mi-ar fi întors spatele, oricât ar fi băut, oricum ar fi tăcut, oricât de tare aş fi urlat, oricâte dungi pe piele şi-ar fi făcut, de oricâte ori m-ar fi mângâiat, de oricâte ori m-ar fi spălat, de oricâte ori mi-ar fi spus cuvântul acela – *speranţă*, de oricâte ori aş fi încercat să le răspund, de oricâte ori m-ar fi privit, înspăimântaţi, pe după geam, când dansam nu, nu, nu:

eu rămâneam acolo, în fotoliul cu tapiţerie roşie, un pic zgrunţuroasă, poate şi de la trecerea timpului, poate şi de la textura materialului; cu arcurile din ce în ce mai slăbite, care scoteau sunete din ce în ce mai puternice atunci când încercam să mă mut de pe o parte pe alta, să-mi trag oasele – cum obişnuiam să spun, dacă reuşeam uneori să mai spun ceva – în fotoliul acesta în care mi-a amorţit din nou piciorul stâng, iar cel drept, pe care mi-l pusesem, ca de obicei, cu greu, peste celălalt, a încetat dintr-odată să se mai mişte sau să se mai bălăngăne sau se mai hâţâne, bălăbăne, clatine, legene, ţopăie, danseze, hai, repetă şi tu: *hâţâne, bălăbăne, clatine, legene, ţopăie, danseze* (corpul, întreg, la fel), oricum în acea clipă toate lucrurile şi obiectele din casă au stat, pur şi simplu, au amuţit, şi-au ţinut răsuflarea, geamurile, abia dezgheţate de vântul cald al primei zile de aprilie, nu au mai trosnit, şi nici pe sub uşile de placaj şubred nu a mai şuierat curentul slab care aerisea încăperile văruite în galben, vântul care ducea mirosurile dintr-o cameră într-

alta, mirosurile de la bucătărie (supă de pui, sărmăluţe în foi de viţă – *mi-e atât de foame!* –, fum de ţigară amestecat cu oţet), mirosurile din dormitor, mirosurile din cea de-a treia cameră, până acum 10 ani *camera lui* de unu-doi-trei-patru paşi, o suprafaţă intimă.

Mai am 10 minute.

*

Ar fi trebuit să aştepte. Ar fi trebuit să aibă răbdare. Ar fi trebuit să îşi mai aplece încă o dată urechea. Şi să asculte.

Mai întâi am tras cu putere aer în piept şi aerul acela, încălzit, a erupt cu zgomot, atingând palatinul, curăţând traheea, eliberând bronhiile. Încercam să îmi dreg vocea, să respir, să răsuflu, să-mi pun limba de cerul gurii, de douăzeci de ani încercam să fac asta, să-mi desprind limba de acolo, de pe cerul gurii *tî tî tî* şi să reuşesc să-mi ating dinţii galbeni şi să o poziţionez la distanţă egală de palatin şi *tî e tî e tî e,* am buze subţiri, adânci şi vineţii acum, încerc să fac din ele un cerc *iuuuuu*, *iuuuuu, iuuuuu* încerc, încerc, încerc. Însă de data asta erau grăbiţi.

Mult prea grăbiţi.

*

— Gata, ajunge! i-a spus Ana. Termină odată! Şi dacă vrei să mănânci azi cu noi, la masă, ca oamenii, spune. Te vei bărbieri, te vei îmbrăca şi vei veni. Poţi!

A trântit uşa.

*

Au pus masa în bucătărie, farfurii albe, de porţelan, tacâmuri, şerveţele colorate. Au aprins o lumânare. Ornamentală. Vor închide uşa şi vor lua cina în linişte. Ştiau amândoi că nu va veni. Vor mânca aşa cum se mănâncă la restaurant: calmi, aşezaţi, sporovăind până la urmă vrute şi nevrute. Dialogul lor urma să fie un dialog important. Cel

mai important dialog din viaţa lor. Un dialog despre *altceva*.

Ana s-a ridicat brusc de la masă, a ieşit pe holul cufundat în penumbră, a luat poşeta pe care o lăsase în cuier, s-a întors în bucătărie şi i-a vărsat conţinutul pe jos, pe mochetă. Gestul a fost scurt şi hotărât. A cotrobăit cu degetele până a găsit ceea ce căuta. S-a aşezat din nou la masă, a tras farfuria de-o parte, a strâns cu palma firimiturile de pâine, a întors fotografia şi a făcut pe spatele ei o ultimă modificare, necesară:

mama~~sitata 1968~~

Pentru că viaţa lor ~~nu mai suferea~~ nu mai suporta amânare, iar peste ei se va *aşterne* tăcerea şi nu vor mai vorbi, niciodată – dar niciodată! – despre *asta:*

— Ştii, când am fost mică, mi-au pus o cârpă neagră în loc de scutece.

Iar balerinele au chiloţi albi, ştii?

~~(Atunci l-am atins.)~~

Mâine

Se spunea odată că Dumnezeu poate crea totul,
dar nimic care să fie contrar legilor logice.
De fapt nici nu am putea să spunem
cum arată o lume „ilogică“.
Ludwig Wittgenstein

Whatever you do is an engravement.
Blixa Bargeld

Tânărul din fotografia pe care o am în faţă (o fotografie mică, doi-pe-trei centimetri, cu marginile crenelate şi textura poroasă, zece lei pentru cine-ntreabă, cinci lei pentru cine cumpără – îmi spusese vânzătorul ambulant de la talcioc), tânărul acesta în uniformă, cu obraji supţi şi pomeţi proeminenţi, priveşte în gol spre colţul din stânga sus. Luat din semiprofil, părul tuns scurt îi luceşte, iar lumina bliţului aparatului de fotografiat i-a ars puţin pielea smeadă pe care tuleii proaspăt bărbieriţi lăsaseră punctişoare negre şi dese. Pe spatele fotografiei, un scris elegant, o grafie impecabilă.

Şi o dată.

În urmă cu câteva minute, a intrat hotărât în atelierul de fotografie Visopol, s-a aşezat pe scaun şi a ascultat îndrumările fotografului: un-pic-mai-la-stânga-un-pic-mai-la-dreapta-capul-mai-sus-aşaa. Cascheta (albastru-închis?), încercuită cu o banderolă (roşie?) şi un smoc de lauri (argintii?) pe cozoroc, a lăsat-o pe piciorul drept şi şi-a sprijinit palma pe ea, cu degetele întredeschise. Cealaltă mână a ascuns-o elegant la rever. A tras aer în piept şi, preţ de o fracţiune de secundă, atât cât bliţul i-a orbit puţin ochii, a stat nemişcat şi nu s-a mai gândit la nimic.

După ce a intrat tânărul, Visopol a zăvorât uşa şi a tras storurile. A pregătit aparatul şi a dat indicaţiile necesare un-pic-mai-la-stânga-un-pic-mai-la-dreapta-aşaaa, iar tânărul s-a supus fără să crâcnească. Pentru fotografie băiatul a trebuit să mai aştepte preţ de o jumătate de oră, până ce Visopol a ieşit din camera obscură, fluturând în aer petecul de hârtie de pe care săreau broboane de apă şi fixativ. Băiatul a luat fotografia şi a şters-o cu grijă de reverul hainei. A scos un stilou şi a scris pe spatele ei:

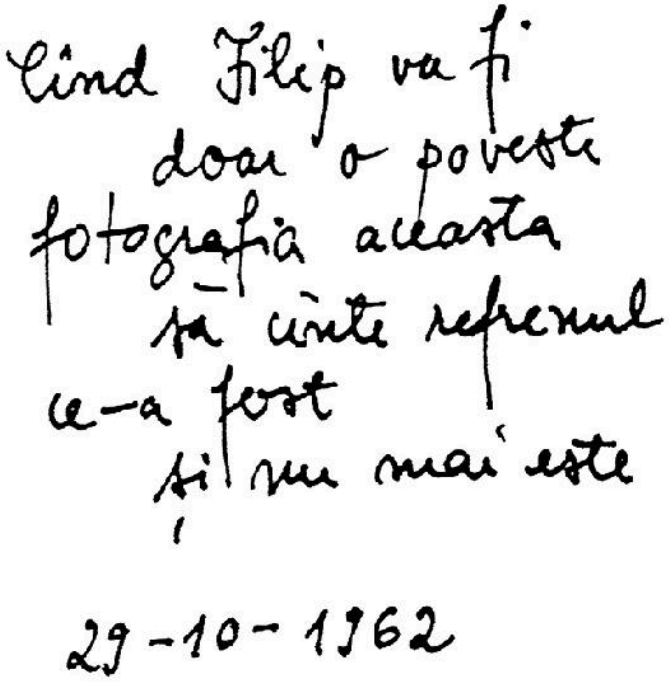

Visopol l-a privit din colţul întunecat al studioului şi a zâmbit, mulţumit de siguranţa cu care băiatul a luat în primire fotografia pe care acum o lipea pe prima filă a unui carnet cu copertele îmbrăcate în pânză roşie. S-a apropiat şi l-a bătut pe umăr. Tânărul s-a întors şi atunci bătrânul Visopol s-a ridicat un pic pe vârfuri şi a încercat să îl sărute pe frunte, însă nu i-a putut atinge decât bărbia. A apucat totuşi să-i strecoare în pumn un petec de hârtie. Când a ieşit din atelierul foto, tânărul a deschis biletul. L-a citit cu atenţie o dată. L-a citit de două ori. Pentru câteva secunde, s-a oprit şi şi-a ridicat privirea, mormăind din buze asemeni unui om care se străduieşte să memoreze ceva. Când privirea i-a revenit pe pământ, a mototolit bucata de hârtie, a vârât-o în gură şi a început să o mestece. A mai făcut doi paşi şi s-a oprit din nou. A scrâşnit din dinţi:

Dara, dara, dara
Hai să ţinem scara
Să se urce omul
Să conducă ţara

A scuipat.

Suntem în 29 octombrie 1962.
Astăzi împlineşte 18 ani.

Pe cer, soarele apune ca un ochi roşu de taur răpus.

Aşa s-a întâmplat.
Aşa a început totul.

SFÂRŞIT

Table of Contents

Câinele iubirii

Table of Contents

Câinele iubirii

Table of Contents

Câinele iubirii 2